

UCHWAŁA NR LV/1120/18
RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 19 kwietnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
za 2017 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.)

Rada Miasta Katowice
uchwała:

§1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2017 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W KATOWICACH
ZA 2017 ROK**

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	6
ZASADY OGÓLNE	8
I. INFORMACJE OGÓLNE	9
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS	10
II. POMOC ŚRODOWISKOWA	15
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów	15
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej	16
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych	16
2.3 Pomoc materialna	18
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń	18
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc	19
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych	19
2.5 Porady prawne	21
2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD i Programu Operacyjnego Pomocy Żywieniowej 2014-2020 – Podprogramu 2016 i Podprogramu 2017 (FEAD)	21
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	22
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ	22
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej	22
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione	23
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.)	23
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych	25
3.4.1 Wolontariat	25
3.5 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	26
3.6 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka	26
3.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	26
IV. SYSTEM POMOCY DZIECKU I RODZINIE	27
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych	28
4.1.1 Praca socjalna	28
4.1.2 Asysta rodzinna	28
4.1.3 Poradnictwo specjalistyczne	29
4.1.4 Terapia	29
4.1.5 Mediacje	30
4.1.6 Wolontariat	30
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne	30
4.2.1 Rodziny zastępcze	30
4.2.2 Wsparcie dla rodzin zastępczych	32
4.2.3 Usamodzielnianie wychowankowie	35
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne	36
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:	36
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną	37
4.3.3 Dzieci w zakładach opiekuńczo - leczniczych	38
4.4 Pomoc dla dzieci i ich rodzin	38
4.4.1 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych	38
4.4.2 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych	40
4.4.3 Pomoc dla dzieci w postaci świadczeń	41
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2017” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną – szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.	42
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	42
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI	44
5.1 Praca socjalna	45
5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	45

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej	47
5.4 Mieszkanie chronione	49
5.5 Domy pomocy społecznej	49
5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2017	51
5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	52
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM	54
6.1 Praca socjalna	55
6.2 Poradnictwo specjalistyczne	55
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)	56
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)	56
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy	56
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	58
6.7 Inne działania	59
VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM	60
7.1 Dział ds. Bezdomnych	61
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	61
7.2.1 Ogrzewalnie, Noclegownie	61
7.2.2 Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	62
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2017.”	63
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	63
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	65
8.1 Rehabilitacja zawodowa	66
8.2 Rehabilitacja społeczna	66
8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	67
8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	68
8.5 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	69
8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	71
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	73
9.1 Praca socjalna	74
9.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS	74
9.3 Współpraca MOPS ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”	75
9.4 Współpraca MOPS ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiety i Dzieci im. Marii Niepokalanej	75
9.6. Inne działania:	76
9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.	78
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	79
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	80
10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy	81
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność	82
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	83
11.1 Konsultanci ds. uzależnień	84
11.2 Inne zadania	85
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	86
12.1 Świadczenia rodzinne	86
12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych	87
12.3 Fundusz alimentacyjny	87
12.4 Świadczenie wychowawcze	87
12.5 Świadczenie wypłacane w ramach ustawy „Za życiem”	87
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	88
XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	88
14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	88
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	89
XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY	89

XVI. PROMOCJA OŚRODKA.....	89
16.1 Konferencje	89
16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	91
16.3 Nagrody, wyróżnienia	91
16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego.....	92
XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	92
17.1 Szkolenia indywidualne.....	92
17.2 Szkolenia grupowe	93
17.3 Zespoły Konsultacyjne.....	93
17.4 Konsultacje indywidualne	93
17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	94
17.6 Superwizje indywidualne i grupowe	94
17.7 Wizyty studyjne.....	94
17.8 Biblioteka	95
XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	95
18.1 Projekty realizowane w 2017 roku (źródła finansowania)	95
18.2 Projekt pozakonkursowy „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	97
18.3 Projekt konkursowy „Pomocna dłoń dla rodziny”	98
18.4 Program edukacyjno – korekcyjny dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie - opis w rozdziale IX.....	99
18.5 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie - opis w rozdziale IX.	99
18.6 Asystent rodziny – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.....	99
18.7 Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.....	99
18.8 Projekty do realizacji w formule ZIT	99
18.9 Inne działania Ośrodka realizowane w celu poszerzenia oferty wsparcia	101
18.10 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym	101
ZAKOŃCZENIE	103
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	104
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	105
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2017 ROKU	106
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2018.....	107

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CAM – Młodzieżowe Centrum Animacji
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
DBD –Dział ds. bezdomnych
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
SDK – Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi
SDN – Schroniska dla bezdomnych mężczyzn
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
FEAD - Fundusz Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IT - technologia informacyjna (ang. information technology IT)
KOC - koordynowana opieka nad kobietą w ciąży
KIS – Klub Integracji Społecznej
KZGM – Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
MCh – Mieszkanie Chronione
MDK – Miejski Dom Kultury
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
ON- Osoby Niepełnosprawne
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PION – Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”
PEAD - Europejski Program Pomocy Żywnościowej
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RPO WSL 2014-2020– Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
TUR – trening umiejętności rodzicielskich
UPS - zasilacz awaryjny (ang. uninterruptible power supply)
WPF – Wieloletnia Prognoza Finansowa
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2017 roku. Mijający rok upłynął pod znakiem dużych zmian w sytuacji społeczno gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej. Szczególne znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania służb pomocy społecznej miała bardzo dobra sytuacja na rynku pracy (wyjątkowo niska stopa bezrobocia, duża liczba ofert pracy) oraz ewolucja aktów prawnych (kształt ustaw/rozporządzeń/programów rządowych, ze szczególnym uwzględnieniem np. ustawy o pomocy społecznej, programu 500+ czy programu „Za życiem”).

Niezmiennie, działania Ośrodka nakierowane na wspieranie mieszkańców miasta Katowice, wiązały się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców miasta. Ośrodek poszczycić się może wzorcowym przygotowaniem do wdrożenia i profesjonalną realizacją zadań związanych z obsługą programu 500+ (Katowice jako pierwsze miasto w Polsce wypłaciło świadczenia w ramach programu, w kolejnym roku zapewniło płynne przyjmowanie wniosków od pierwszego dnia wskazanego w ustawie).

Ośrodek nadal skutecznie wykorzystywał środki zewnętrzne w efekcie rozbudowując ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowane wsparcie dla mieszkańców, w szczególności rodzin i społeczności lokalnych. Realizacja projektów możliwa była dzięki absorpcji środków unijnych (tryb konkursowy, pozakonkursowy, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Warto podkreślić, że dzięki aktywnym i skutecznym działaniom Ośrodka w zakresie realizacji projektów unijnych miasto Katowice rozpocznie w latach 2017/2018 r. realizację na dużą skalę aż 9 projektów w oparciu o formułę Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (wartość projektów ZIT wynosi łącznie ponad 17 mln. zł). Pozwolą one w kolejnych latach na jeszcze bardziej skuteczne i intensywne działania nakierowane na rewitalizację poszczególnych dzielnic i znaczące rozbudowanie oferty dla mieszkańców miasta Katowice.

Realizacja misji Ośrodka nie byłaby możliwa bez aktywnej polityki miasta Katowice, kładącego szczególny nacisk na kwestie społeczne. Działania władz miasta skupione były m.in. na pobudzaniu aktywizacji społecznej mieszkańców/lokalnych społeczności i wdrażaniu aktywnej i długofalowej polityki senioralnej. Skuteczność i szerokie spektrum działania Ośrodka były wynikiem inicjowania i poszerzania współpracy z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami). Współpraca ta przybierała szczególny wymiar w sytuacji realizacji wspólnych projektów, programów partnerskich czy też kampanii społecznych. Przykładem zaawansowanej współpracy były m.in.:

- realizacja wspólnie z Urzędem Pracy Programu Aktywizacja i Integracja (w tym prowadzenie przez pracowników Ośrodka zajęć grupowych);
- współpraca z Sądem Rejonowym w Katowicach (w tym udział pracowników Ośrodka w konferencji naukowej dot. mediacji);
- współpraca z Policją (w tym wspólna realizacja programu „Bezpieczna przystań” dla seniorów, spotkania środowiskowe);
- pogłębiona współpraca z Aresztem Śledczym w Katowicach (spotkania edukacyjne pracowników Ośrodka z osobami osadzonymi, wymiana informacji o ofercie obu instytucji nakierowanej na skuteczną readaptację osób osadzonych, udział pracowników Ośrodka w konferencji organizowanej przez Areszt Śledczy).

Szczególny wymiar miała również współpraca z organizacjami pozarządowymi, pozwalająca często na realizację nowatorskich działań tj.: prowadzenie Centrów Społecznościowych, Klubu Integracji Społecznej, świadczenie usług asystenckich czy streetworkingu. Ośrodek oferował wsparcie w formie mieszkań chronionych (dla różnych grup odbiorców) czy też w formie mieszkania treningowego zapewniającego pomoc w adaptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (przedsięwzięcie wielokrotnie nagradzane, w tym w 2017 roku nagrodą Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za wybitne osiągnięcia w zakresie pomocy społecznej).

Miarą skuteczności służb pomocy społecznej jest odpowiednio przygotowana do realizacji zadań kadra. Również w tym zakresie Ośrodek podejmował szereg działań, wdrażał rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka a zarazem zapewnienie możliwie najwyższej jakości usług dla

mieszkańców. Warto podkreślić, że Ośrodek kontynuował w 2017 roku świadczenie wysokospecjalistycznych usług (w tym streetworkera, asystenta rodziny, asystenta osoby bezdomnej), powiększał zróżnicowaną ofertę poradnictwa specjalistycznego (wsparcia psychologicznego, poradnictwa pedagogicznego) oraz pomocy w formie mediacji i terapii, poszerzał ofertę programów aktywności lokalnej. Pracownicy Ośrodka angażowali się w realizację nowatorskich przedsięwzięć i projektów, dzielili się swym doświadczeniami z pracownikami z innych miast (m.in. również w ramach wizyt studyjnych). Mijający 2017 rok upłynął pod znakiem dbałości o rozwój zawodowy pracowników Ośrodka. Mogli oni skorzystać m.in. z rozbudowanej oferty kursów i szkoleń (w tym m.in. szkoleń z zakresu podnoszenia poziomu bezpieczeństwa), superwizji (merytorycznych i psychologicznych dla różnych grup pracowników prowadzonych przez zewnętrznych ekspertów).

Ośrodek nadal skutecznie wykorzystywał narzędzia informatyczne, w celu dalszego usprawniania obsługi mieszkańców (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP, EMPATIA czy SEKAP), efektywnie wykorzystywał aplikacje dziedzinowe i inwestował w zakupy sprzętu informatycznego.

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (jednolity tekst Dz. U. z 2017 r., poz.1769 z późniejszymi zmianami).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach pilotażowego programu Aktywny Samorząd oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności),
- 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 5) ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy Prawo energetyczne,
- 6) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 7) ustawy o repatriacji,
- 8) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 9) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 10) ustawy Prawo o ruchu drogowym (karty parkingowe),
- 11) ustawy o cudzoziemcach,
- 12) ustawy o Karcie Polaka,
- 13) ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2017 wynosi:

zadania własne i zlecone	283 093 971,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	5 764 763,37 zł
RAZEM:	288 858 734,37 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2017 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	278 198 741,14 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	5 644 793,37 zł
RAZEM:	283 843 534,51 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł.)
Zadania własne gminy	84 848 478,13 zł
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	177 560 954,36 zł
Zadania powiatu	12 723 239,85 zł
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	3 065 804,80 zł
Fundusz celowy PFRON, PROGRAM PILOTAŻOWY Aktywny Samorząd	5 558 252,19 zł
RAZEM:	283 756 729,33 zł

A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o dodatkach mieszkaniowych, o cudzoziemcach, o repatriacji, ustawy o Kacie Polaka oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ośrodek realizował również pilotażowy program „Aktywny Samorząd” oraz 6 projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykonanie wydatków w 2017 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze z realizacji zadania dotyczącego wypłaty świadczenia wychowawczego oraz dodatku wychowawczego w ramach programu 500 + przez cały rok kalendarzowy. Kolejny rok zaobserwowano również wzrost wydatków w zakresie zadania opieka nad osobami starszymi a także praca socjalna oraz wsparcie rodziny i piecza zastępcza.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON, program pilotażowy AS)	144 690 154	149 455 991	151 428 822	249 500 759	283 756 729
% wzrostu w roku 2017 w stosunku do roku 2013:					96,11%
% wzrostu w roku 2017 w stosunku do roku 2016:					13,73%

Porównanie wydatków MOPS w latach 2016-2017

Rodzaj wydatku	Część całości wydatków (w %)	
	2016	2017
I Pomoc Materialna	69,64%	72,16%
1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny	6,11%	4,84%
2. Świadczenia rodzinne	15,76%	14,33%
3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	3,96%	3,22%
4. Świadczenia rodzicielskie	2,21%	2,33%
5. Świadczenia wychowawcze, dodatki wychowawcze	35,08%	41,92%
6. Dodatki mieszkaniowe	6,32%	5,34%
7. Dodatki energetyczne	0,20%	0,17%
II Pomoc niematerialna	24,25%	22,20%
1. Praca socjalna	2,28%	2,10%
2. Opieka nad dzieckiem i rodziną	3,15%	2,74%
3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza	3,58%	3,24%
4. Opieka nad osobami starszymi	9,18%	8,45%
5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom	0,33%	0,31%
6. Pomoc dla osób bezdomnych	1,09%	0,99%
7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych	3,21%	2,89%
8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy	0,28%	0,26%
9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia	0,04%	0,04%

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień	0,16%	0,15%
11. Opiekun prawny	0,03%	0,04%
12. Pomoc dla repatriantów	0,02%	0,05%
13. Pomoc dla cudzoziemców	0,00%	0,02%
14. Budżet obywatelski (...)	0,11%	0,00%
15. Wsparcie inicjatyw mieszkańców Katowic	0,03%	0,00%
16. Realizacja projektów w ramach funduszy strukturalnych	0,75%	0,85%
17. Wynagrodzenie dla kuratora	0,00%	0,001%
18. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka	0,00%	0,070%
III Pozostałe wydatki	6,11%	5,64%
1. Remonty	0,15%	0,21%
2. Zakupy inwestycyjne	0,06%	0,09%
3. Koszty obsługi	5,91%	5,34%

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2017 roku pomoc w formie świadczeń dla 6 572 rodzin wyniosła **13 742 525,51 zł**.

2. Świadczenia rodzinne

W 2017 roku Ośrodek wypłacił dla 15 364 osób następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia rodzinne w kwocie **38 011 521,64 zł**,
- ⇒ składki zdrowotne w kwocie **333 897,00 zł**,
- ⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie **1 838 509,19 zł**,
- ⇒ świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art.4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w kwocie **56 000,00 zł**,
- ⇒ zasiłki dla opiekunów w kwocie **420 792,20 zł**.

3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Koszt wypłaconych w 2017 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **9 144 983,60 zł** dla 2 298 dzieci.

4. Świadczenia rodzicielskie

W 2017 roku wydano 930 decyzji, w tym 648 przyznających świadczenia rodzicielskie, na kwotę **6 614 405,92 zł**.

5. Świadczenia wychowawcze, dodatki wychowawcze

Od kwietnia 2017 roku Ośrodek wypłacił następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia wychowawcze w kwocie **116 741 884,26 zł** dla 22 120 dzieci.
- ⇒ dodatki wychowawcze dla rodzin zastępczych w kwocie **2 207 216,62 zł** dla 441 dzieci.

6. Dodatki mieszkaniowe

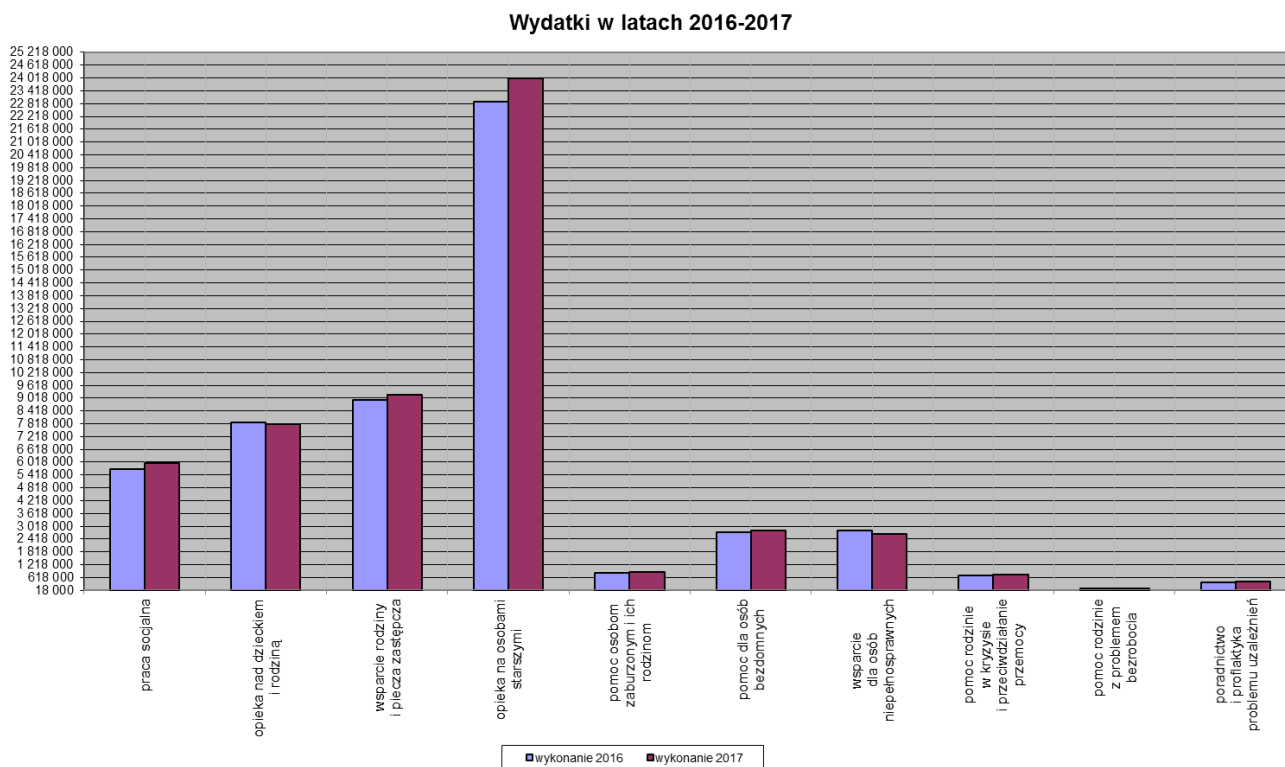
W 2017 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie **15 160 759,90 zł** dla 5 215 rodzin.

7. Dodatki energetyczne

W 2017 roku wypłacono dodatki energetyczne w kwocie **486 777,37 zł** dla 3 217 rodzin.

II. POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Znaczny wzrost wydatków wystąpił ponownie w zadaniu Opieka nad osobami starszymi. Spowodowane to jest ciągle zwiększającą się liczbą mieszkańców Katowic, za których opłacany jest pobyt w domu pomocy społecznej na terenie innego powiatu, jak również stałym systematycznym wzrostem kosztu utrzymania 1 mieszkańca dps oraz wzrostem ceny za godzinę usługi opiekuńczej (w związku z ustaleniem minimalnej stawki godzinowej). Zauważalny wzrost wydatków nastąpił także w zadaniu Wsparcie rodziny i piecza zastępcza, co jest spowodowane koniecznością zatrudnienia odpowiedniej ilości asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej do wymogów ustawowych.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Dział ds. Bezdomnych przy współudziale pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto 6 572 rodziny, wyniósł **5 969 357,16 zł**.

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe prowadzone przez MOPS, których utrzymanie kosztowało **2 011 626,61 zł**,
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **331 888,58 zł**,
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **26 836,00 zł**,
- ⇒ wyprawki szkolne na kwotę **340,00 zł**,
- ⇒ obiady dla dzieci i młodzieży (w tym obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **4 822 454,42 zł**,
- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **106 137,50 zł**,
- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży na kwotę **368 185,38 zł**,
- ⇒ bilety dla dzieci na dojazd do szkoły, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych, na kwotę **3 812,00 zł**,
- ⇒ inicjatywy lokalne na kwotę **108 059,22 zł**,
- ⇒ zadanie finansowane w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Samorządu Katowice – Zawodzie „Mural” na kwotę **1 000,00 zł**.

Koszt łączny pomocy w 2017 roku wyniósł **7 780 339,71 zł** dla 4 145 rodzin.

3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **4 681 300,45 zł**,
- ⇒ opłacenie pobytu dzieci w zakładzie pielęgniarско-opiekuńczym w kwocie **408 551,95 zł**,
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych w kwocie **624 520,98 zł**,
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w wysokości **923 510,56 zł**,
- ⇒ szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla rodzin zastępczych już funkcjonujących na kwotę **32 215,10 zł**,
- ⇒ działalność asystentów rodziny, której koszt wyniósł **866 166,83 zł**,
- ⇒ działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej **1 625 390,49 zł**,
- ⇒ inicjatywa lokalna na kwotę **20 579,54 zł**.

Koszt pomocy w 2017 roku wyniósł **9 182 235,90 zł** dla 691 rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **6 594 138,13 zł**,
 - zakup usług świadczonych przez domy pomocy społecznej w kwocie **1 235 235,04 zł**,
 - realizację programów m.in.: grupa wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych „Radość życia – wszystko mogę” na kwotę **19 353,41 zł**,
 - współfinansowanie wyjazdu do Afrykarium we Wrocławiu dla seniorów w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Pomocniczej Samorządu Katowice Załęże na kwotę **1 500,00 zł**.
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
 - ponoszenie kosztów prowadzenia mieszkań chronionych na kwotę **748 407,66 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów na kwotę **15 138 030,48 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnych domach pomocy społecznej na kwotę **252 754,98 zł**.

Koszt pomocy dla **3 654** osób starszych w 2017 roku wyniósł **23 989 419,70 zł**.

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę **63 535,83 zł**,
- ⇒ prowadził Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności

niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia, pomoc mieszkaniową oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę **790 962,46 zł**,

- ⇒ finansował posiłki dla podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, których koszt wyniósł **19 636,18 zł**.

Koszt pomocy dla **647** osób z zaburzeniami w 2017 roku wyniósł **874 023,47 zł**.

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn których utrzymanie wynosiło **896 050,32 zł**,
- ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Schroniskach dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi, których utrzymanie wynosiło **1 066 646,01 zł**,
- ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Dziale ds. Bezdomnych, której koszt wyniósł **613 937,35 zł**,
- ⇒ zakup usług noclegowych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej na kwotę **245 005,00 zł**.

Koszt pomocy dla 776 osób bezdomnych w 2017 roku wyniósł **2 821 638,68 zł**.

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności - łączny koszt poniesiony na orzekanie wyniósł **557 746,80 zł**,
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu pilotażowego „Aktywny Samorząd” wielkość wydatków na świadczenia wyniosła **5 558 252,19 zł**,
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży w kwocie **2 080 502,79 zł**.

Koszt pomocy dla 1 408 osób niepełnosprawnych w 2017 roku wyniósł **8 196 501,78 zł**.

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla 1 020 osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł **742 998,42 zł**.

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy dla 30 rodzin z problemem bezrobocia w 2017 roku wyniósł **103 884,32 zł**.

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt konsultacji dla 690 osób z problemem alkoholowym wyniósł **435 520,93 zł**.

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono 22 opiekunom prawnym łącznie **105 866,95 zł**.

12. Wynagrodzenie dla kuratora

W bieżącym roku wypłacono 1 kuratorowi łącznie **3 600,0 zł** tytułem wynagrodzenia przyznanego przez Sąd.

13. Pomoc dla repatriantów

Na urządzenie i wyposażenie 2 mieszkań dla repatriantów wydano kwotę **138 423,79 zł**.

14. Pomoc dla cudzoziemców

W 2017 roku Ośrodek wypłacił świadczenia na kwotę **56 284,65 zł** dla 3 rodzin.

15. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka została wypłacona dla 41 osób na kwotę 198 900,00 zł.

16. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

- ⇒ Wydatki projektu systemowego „Włącz się – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły **1 868 784,06 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Pomocna dłoń dla rodziny” wyniosły **311 252,84 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu” wyniosły **133 290,57 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu Centrum Społecznościowe „Nasze Załęże” wyniosły **6 996,47 zł**,

- ⇒ Wydatki projektu „Centrum społecznościowe „Szopki” w Szopienicach wyniosły **39 816,92 zł**,
 ⇒ Wydatki projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” wyniosły **42 127,73 zł**.
 Łączna suma wydatków w ramach realizacji projektów wyniosła **2 402 268,59 zł**.

III. POZOSTAŁE WYDATKI

1. Remonty

W 2017 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty 7 obiektów wyniosły **598 096,47 zł**.

2. Zakupy inwestycyjne

W 2017 roku zrealizowano zakupy inwestycyjne na kwotę **245 949,57 zł**.

3. Koszty obsługi

Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł **15 145 876,56 zł**, w tym koszt utrzymania użyczanych obiektów **392 692,03 zł**.

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2017 roku stanowiły **5,34 %** ogółu poniesionych wydatków. Wydatki wzrosły nominalnie, co wynika z między innymi z całorocznej realizacji nowego zadania, jakim jest pomoc państwa w wychowywaniu dzieci, realizowanego w 2016 przez część roku. Natomiast w stosunku do ogółu poniesionych wydatków procent wydatków poniesionych na koszty obsługi kolejny rok uległ zmniejszeniu.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem strategicznym jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2017 roku o pomoc środowiskową MOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej zwróciły się **9 094** rodziny.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą w roku 2017
Ubóstwo	3 290
Sieroctwo	1
Bezdomność	639
Potrzeba ochrony macierzyństwa	132
w tym wielodzietność	33
Bezrobocie	2 308
Niepełnosprawność	2 440
Długotrwała lub ciężka choroba	2 137
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	2 250
w tym : rodziny niepełne	1 345
rodziny wielodzietne	560
Przemoc w rodzinie	29
Alkoholizm	390
Narkomania	25
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	5
Zdarzenie losowe	10
Sytuacja kryzysowa	18

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej są: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2017	4 737*	2 352

*stan na dzień 31.12.2017 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę społeczną w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2017	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	670	1 766	10
TPPS 2	678	1 742	10
TPPS 3	736	1 775	11
TPPS 4	716	1 737	10
TPPS 5	793	1 763	11
TPPS 6	722	1 702	10
TPPS 7	823	1 963	11
TPPS 8	753	1 866	11
TPPS 9	687	1 672	10
TPPS 10	738	1 956	11
RAZEM:	7 316	17 942	105

*stan na 31.12.2017 r.

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną. Pracownicy socjalni prowadzą także procesy usamodzielniania wychowanków opuszczających specjalistyczne ośrodki wychowawcze. Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie, zaburzeń psychicznych, konsultantami

do spraw prawnych, koordynatorami pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,

- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania Grup Roboczych w ramach realizacji procedury Niebieskie Karty, mające na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą oraz działania mające charakter interwencyjny,
- współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- przekazywanie systematycznie informacji do Sądu Rodzinnego na temat rodzin objętych nadzorem kuratora, ponadto wnioskowanie o wydanie zarządzeń opiekuńczo – wychowawczych oraz stała współpraca z kuratorami na rzecz zagrożonych środowisk,
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpracę z parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- realizację środowiskowych form pracy socjalnej,
- pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział w działaniach akcyjnych, takich jak np.: Dzień Dziecka, Wigilia organizowana przez Zakon Maltański, Złot Rodzin Abstynenckich w Małym Cichym organizowany przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne,
- udział w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek wychowawczy,
- rozpoznawanie sytuacji rodzin pod kątem występowania problemu uzależnienia od alkoholu oraz w ramach możliwości obejmowanie pracą socjalną z równoczesnym zgłaszaniem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z agencjami świadczącymi usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział w aktualizowaniu diagnozy problemów w mieście Katowice,
- typowanie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej do objęcia usługą asystenta rodziny a następnie prowadzenie rodzin objętych usługą metodą zespołu ds. pracy z rodziną, uczestnictwo w zespołach ds. oceny rodziny zwoływanych przez asystentów rodziny,
- współrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020 poprzez kwalifikację beneficjentów, wydawanie skierowań, informowanie o terminach wydawania żywności, rekrutowanie do udziału w organizowanych warsztatach żywieniowych,
- rekrutowanie rodzin do projektu pozakonkursowego „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”,
- udział pracownika socjalnego w posiedzeniu dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, o którym mowa w art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom zależnym,
- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych oraz prowadzenie negocjacji na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt osób w Domu Pomocy Społecznej, Mieszkanii Chronionym,
- udział w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w 2017 r.” poprzez wspólne patrole ze Strażą Miejską,
- prowadzenie postępowań w sprawach przyznania pomocy oraz pracy socjalnej repatriantom oraz uchodźcom.

W 2017 roku kontynuowana była współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Pracownicy socjalni są współrealizatorami miejskich programów tj.:

- program dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”(szczegółowy opis w rozdziale V pkt. 5.6), „Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego”,
- program dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja”, w ramach którego w roku 2017 roku wydano **92** legitymacje,
- promowanie programu realizowanego przez UM Katowice „ Nas Troje i więcej”.

Ponadto pracownicy socjalni:

- aktywnie włączyli się w promowanie działań wspierających mieszkańców w realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska tzw. niskiej emisji – realizacja zadań wynikających z Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r.,
- wraz ze Strażą Miejską przeprowadzali kontrole zakupionego przez podopiecznych opału w zakresie zgodności z zapisami Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego nr z dnia 7 kwietnia 2017 r.,
- na bieżąco współpracowali ze stowarzyszeniami i związkami kombatanckimi,
- uczestniczyli w programie profilaktyczno–edukacyjnym realizowanym przez Komendę Miejską Policji – „Bezpieczna Przystań”,
- uczestniczyli w imprezach na rzecz społeczności lokalnych organizowanych przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych. W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują działania nakierowane na szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodziny zastępcze, osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

Pomoc materialna na utrzymanie rodziny - zadania własne

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłek okresowy	4 415 168,73

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłki stałe	6 035 461,66
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	517 111,64

Zasiłek celowy	Kwota świadczeń (w zł.)
W tym:	
Żywność i środki czystości	14 725,16
Leki i świadczenia zdrowotne	122 118,67
Wydatki mieszkaniowe	153 532,74
Opał	1 229 485,90*
Inne	1 238 555,54
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)	16 365,47

*wzrost wydatków spowodowany jest zmianą od 01.09.2017 r. wysokości pomocy na zakup opału w związku z uchwałą nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw – wysokość pomocy na zakup opału została zwiększona tak aby osoby/rodziny mogły zakupić dopuszczalny rodzaj opału.

Razem zadania własne: 13 742 525,51 zł

Pomoc dla repatriantów

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wyposażył **2** mieszkania dla rodzin repatriantów w meble i artykuły gospodarstwa domowego na łączną kwotę **138 423,79 zł** ze środków budżetu państwa.

Pomoc dla cudzoziemców

W 2017 roku wypłacono pomoc pieniężną dla **3** rodzin cudzoziemców w ramach Indywidualnego Programu Integracji w łącznej kwocie **55 469,25 zł** oraz opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej wysokości **815,40 zł**.

Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

W 2017 roku wypłacono pomoc pieniężną dla 41 osób posiadających Kartę Polaka na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego w łącznej kwocie **198 900,00 zł**.

Wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki

W 2017 roku wypłacono wynagrodzenie przyznane przez Sąd za sprawowanie opieki 22 opiekunom w łącznej kwocie **105 866,95 zł** oraz 1 kuratorowi na łączną kwotę **3 600,00 zł**.

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Bony	900 030,00

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów żywnościowych, które mogą być realizowane wyłącznie w celu zakupu żywności,
- pomocy warunkowej:
 - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
 - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych,
- posiłków wydawanych codziennie dla około **510** osób przez Jadłodajnie prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Św. Anny przy Pl. Wyzwolenia 21	150
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny przy Pl. Szramka 1	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Jagiellońska 17	200
RAZEM:	510

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracują w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych

i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych.

- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polega na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia. Nadal kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka.
- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przewyżnianiu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań. Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana jest głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe jest aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2017 roku wykonano następujące formy pracy socjalnej dla **6 572** rodzin:

FORMA PRACY SOCJALNEJ*	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	5 996
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	486
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w DPS, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	323
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	98
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	10
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	48
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, lekarstw, opału, innych przedmiotów)	9
Zakupy (żywności, lekarstw, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	9
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez organizacje pozarządowe)	239
Żywnienie (załatwienie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	321
Mieszkanie (załatwienie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	450
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązywanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	112
Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy)	202
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwienie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	97
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	173
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwienie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	73
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	26
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	982
Inne formy pracy socjalnej	5 543

* podział na kategorie oraz opisy do kategorii są zgodne ze słownikiem centralnym znajdującym się w systemie komputerowym Pomost Std. dystrybuowanym przez MRPiPS.

2.5 Porady prawne

W każdym Terenowym Punkcie Pomocy Społecznej jest zatrudniony konsultant ds. prawnych prowadzący poradnictwo prawne dla podopiecznych. Udziela również porad pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach, dotyczących świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej. W 2017 roku udzielono łącznie porad w następującym zakresie:

Indywidualne konsultacje prawne dla podopiecznych w zakresie :	Liczba porad w 2017 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwoły i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemocy w rodzinie, ustalenie alimentów)	233
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	84
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych, eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	75
Konsultacje w środowisku	6
Razem:	398

2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD i Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 – Podprogramu 2016 i Podprogramu 2017 (FEAD)

W okresie od stycznia do czerwca 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym kontynuował wydawanie skierowań do Podprogramu 2016 (FEAD) osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Realizacja Podprogramu 2016 obejmowała okres sierpień 2016 roku – czerwiec 2017 roku. W 2017 roku do Podprogramu 2016 wydano **255** skierowań dla **494** osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach Podprogramu 2016 wydawał skierowania do następujących organizacji:

- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a. Punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. 1-go Maja 24;
- Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Sienkiewicza 23;
- Caritasu Archidiecezji Katowickiej, który podpisał umowy na realizację Podprogramu 2016 z:
 - Parafią św. Szczepana, ul. Ks. Markiefki 89,
 - Parafią Wniebowzięcia MP Różańcowej, ul. Zadole 36,
 - Parafią Wniebowzięcia NMP, ul. Graniczna 26,
 - Parafią św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Mikołowska 32,
 - Parafią św. Ludwika IX Króla i Wniebowzięcia NMP, ul. Panewnicka 76.

W sierpniu 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach rozpoczął wydawanie skierowań do Podprogramu 2017 dla osób spełniających kryteria określone w wytycznych do ww. Programu. W okresie od sierpnia do końca grudnia 2017 roku do Podprogramu 2017 wydano **1 611** skierowań dla **3 706** osób. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach Podprogramu 2017 wydawał skierowania do następujących organizacji:

- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a. Punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. 1-go Maja 24;
- Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Sienkiewicza 23;
- Caritasu Archidiecezji Katowickiej, który podpisał umowy na realizację Podprogramu 2017 z:
 - Parafią św. Szczepana, ul. Ks. Markiefki 89,
 - Parafią Wniebowzięcia MP Różańcowej, ul. Zadole 36,
 - Parafią Wniebowzięcia NMP, ul. Graniczna 26,
 - Parafią św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Mikołowska 32,
 - Parafią św. Ludwika IX Króla i Wniebowzięcia NMP, ul. Panewnicka 76.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy środowiskowej.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba rodzin, które zgłosiły się o pomoc do Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2013	287 782	10 070	25 175	8,75
2014	284 674	9 851	24 628	8,65
2015	281 374	9 657	24 142	8,58
2016	277 827	9 246	23 115	8,32
2017	274 396*	9 094	22 735	8,28

*liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2017 r.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca samorządu ze społecznością lokalną stanowi jeden z elementów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021”. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie partycypacji obywatelskiej mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w realizowaniu polityki społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej, a w szczególności Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

Na podstawie art. 19b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.) mieszkańcy miasta Katowice mają prawo do złożenia wniosku o realizację zadania publicznego miasta Katowice w zakresie inicjatywy lokalnej. W 2017 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wpłynęło **13** inicjatyw lokalnych, z których **12** zostało pozytywnie ocenionych i zrealizowanych przez Ośrodek przy współpracy z wnioskodawcami. Były to następujące inicjatywy: Uroczystość obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego pod hasłem: „Nowe słońce - rodzina zastępcza - szansą i nadzieją dla dzieci”, „Wiosenne Spotkanie Wielkanocne”, „Warsztatowisko na Wełnie”, „Festyn Rodzinny - Zdrowe Bogucice”, „Festyn Rodzinny w Szopienicach”, „Dzień Sąsiada na Wojciecha”, „Integrujące mieszkańców - Święto Sąsiadów w Nikiszowcu i na Korei oraz Odpust u Babci Anny”, „Od śniadania po maraton”, „Wakacje na Bagnie”, „Biesiadowanie na Borkach 2017”, „Powrót do przeszłości - czyli jak z Bagna zrobić osiedle marzeń” oraz „Łączymy pokolenia”. Łączna wartość środków przeznaczonych na inicjatywy zrealizowane w 2017 roku przez Ośrodek we współpracy z wnioskodawcami wyniosła **128 638,76 zł**.

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej

Współpraca ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej realizowana była w ramach Programów Aktywności Lokalnej, których głównym celem było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W ramach projektu „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowane były: Program Aktywności Lokalnej w Zawodzie, Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu, Józefowcu i Dębie, Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu oraz Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”. Więcej informacji na ww. temat znajduje się w rozdziale XVIII.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione

W 2017 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.)

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII 2017 r.
POMOC OSOBOM Z RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ			10	113 964,00
1	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” (umowa obowiązywała do 28.02.2017 r.)	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie telefonu zaufania oraz udzielanie porad prawnych i psychologicznych	nie dotyczy	13 964,00
2	Stowarzyszenie „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej	Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi	10	100 000,00
POMOC OSOBOM BEZDOMNYM*			50	245 005,00
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	50	245 005,00
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			20	8 118,18
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	8 118,18
POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM**			332/212	971 182,68
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Brata Alberta 4	36/20	103 737,60
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Dębowej 23	25/20	76 980,03
3	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23	50/30	132 007,97
4	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świdnickiej 35	45/30	141 346,56
5	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Tysiąclecia 45	37/21	116 621,40
6	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Oblatów 24	98/65	284 003,92
7	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74	41/26	116 485,20
ŚWIADCZENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH			LICZBA GODZIN 92 087,20	1 631 037,08
1.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki***	Świadczenie usług opiekuńczych	3 769,05	31 283,13
	Polski Komitet Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki	Świadczenie usług opiekuńczych	84 646,17	1 527 737,05

2.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere”****	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	146,25	1 490,30
	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere”	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	3 525,73	70 526,60

*umowa obowiązywała do 31.08.2017 r.

**umowa obowiązywała do 31.03.2017 r.

***zapłacony rachunek w I’2017 za XII’2016 na podstawie stawki 8,30 zł, która obowiązywała do 31.12.2016 r.

****zapłacony rachunek w I’2017 za XII’2016 na podstawie stawki 10,19 zł, która obowiązywała do 31.12.2016 r.

Ponadto na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych świadczone były usługi na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie w 2017 r. (w zł.)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		2 080 502,79
Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych	Dzienny pobyt osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia	70 491,75
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	294 394,60
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Gimnastyka korekcyjna	40 574,82
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	100 022,91
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	6 332,70
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	679 689,69
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	38 717,23
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	9 209,37
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	350 239,40
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Gimnastyka korekcyjna	27 918,16
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno -	Hipoterapia	150 005,40

Wychowawczy		
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Logorytmika	96 500,76
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	44 321,28
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	126 730,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	45 354,72

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

3.4.1 Wolontariat

Wolontariat	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Liczba wolontariuszy	155	110	89	55	65
Liczba godzin pracy wolontariuszy	5 224,5	2 945,5	2 464,5	2 291	3 094,75

W 2017 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu uległa zwiększeniu w stosunku do roku 2016. Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy również uległa zwiększeniu.

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Specjalistyczne	26	1 351,75
Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe	2	553
PAL-W w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	7	121,5
Program „Słonecznik”	9	207,75
RAZEM:	44	2 234
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”	16	639,5
Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My !”	2	100
RAZEM:	18	739,5
Inne		
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej Nr 4	3	121,25
RAZEM:	3	121,25

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **48 966,92 zł** (jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie 16,15 zł; dla wolontariatu na rzecz osób

starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna 15,17 zł; dla wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta 13,77 zł).

3.5 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dary rzeczowe, m.in. artykuły spożywcze, środki czystości, środki higieniczne, kosmetyki, sprzęt AGD, soki, słodczyce, wózek dziecięcy, meble, opłacenie dojazdu dzieci do Aqadromu, akcesoria do malowania twarzy i robienia tatuaży, opłacenia wejścia dzieci do Skate Parku, opłacenie dzieciom wejścia do kręgielni i Mc Donald's, bilety komunikacji miejskiej - na łączną kwotę **26 676,62 zł**.

3.6 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym używanych mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania. Osoby chętne zgłaszają do Ośrodka używane, ale jeszcze dobre i sprawne rzeczy, które chcą przekazać dla osób potrzebujących takiej pomocy, a Ośrodek pośredniczy w przekazywaniu i transporcie tych rzeczy osobom potrzebującym. W 2017 r. przekazano nieodpłatnie na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące sprzęty:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2017 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	224
wyposażenie mieszkania	29
artykuły gospodarstwa domowego	24
RAZEM:	277

3.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu współpracy Ośrodka ze społecznością lokalną.

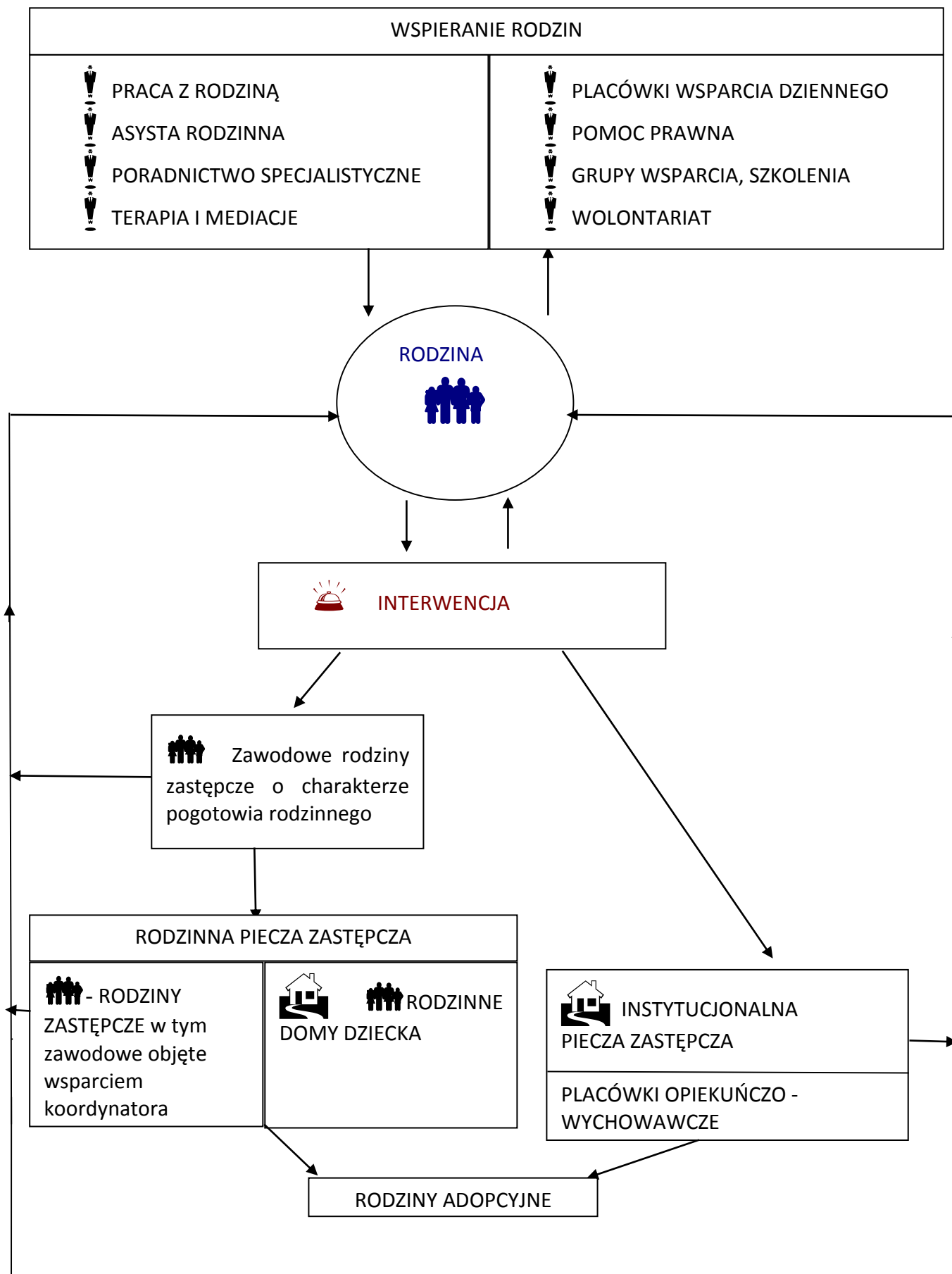
Zakres współpracy:

	2013	2014	2015	2016	2017
Poniesione wydatki na realizację współpracy z podmiotami niepublicznymi	6 691 031,39	6 766 397	7 373 048	6 827 655,73	5 049 809,73
Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	12	12 + 2*	12 + 1*	11	10
Liczba projektów	31	31 + 2*	31 + 1*	30	28
Średni koszt projektu	215 839,72	205 042,33	237 840,26	227 588,52	180 350,35

*dotyczy podmiotów niepublicznych nie będących organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.)

W 2017 roku zarówno liczba organizacji, którym zlecano zadania w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych, jak i liczba projektów, były na podobnym poziomie jak w poprzednich latach. Widoczne zmiany w kwocie wydatków na realizację programu w opisanym zakresie oraz średnim koszcie programu to efekt rosnącej liczby zadań/usług zleczanych organizacjom pozarządowym w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (zadanie realizowane przez Wydział Polityki Społecznej). W 2017 roku dotyczyło to głównie zadań z zakresu pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym, pomocy osobom bezdomnym oraz pomocy osobom z rodzin dotkniętych przemocą. Opisany trend wpisuje się w systemowe rozwiązania wdrażane długofalowo na terenie miasta Katowice mające na celu wzrost partycypacji podmiotów trzeciego sektora w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej.

IV. SYSTEM POMOCY DZIECKU I RODZINIE

Wspieranie rodziny stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych. Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w 2017 roku wydatkowano kwotę **16 962 575,61** składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona jest również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników - koordynatorów mają w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym udzielano pomocy i wsparcia 23 koordynatorów, którzy objęli wsparciem 363 rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe (szczegółowe informacje w sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej). Środki finansowe na ten cel Ośrodek pozyskał w ramach Programu współfinansowanego przez MRPiPS. Program adresowany był do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym założeniem programu jest dofinansowanie kosztów rozwoju sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnianych w powiatach do wsparcia rodzin zastępczych. Zakłada się, że efektem podejmowanych działań będzie profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej.

4.1.2 Asysta rodzinna

W 2017 roku Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie miasta Katowice przez **27** odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. Pracownicy realizujący zadania z zakresu asysty rodzinnej objęli wsparciem **322** rodziny, w tym **67** rodzin w ramach projektu pozakonkursowego „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” oraz **46** rodzin w ramach projektu „Pomocna dłoń dla rodziny” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020. Ośrodek dzięki pozyskanym środkom z MRPiPS zrefundował wynagrodzenia 15 zatrudnionych w ramach środków gminnych pracowników realizujących zadania z zakresu asysty rodzinnej oraz pozyskał 4 nowe etaty.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2017 r.

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2017 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2018 r.	Liczba rodzin (narastająco) w 2017r. korzystających z usługi asystenta rodziny.
87	198	322

4.1.3 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz dla młodzieży realizowane było przez psychologów, pedagoga, terapeutów oraz mediatorów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W ramach poradnictwa prowadzona była także psychoedukacja. Kontynuowano także prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.) w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz mediacji.

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, w szczególności rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Wsparcie w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

W okresie sprawozdawczym psycholog CPS udzielał także wsparcia i pomocy osobom zamieszkującym mieszkania chronione przy ul. Łętowskiego.

Liczba spotkań, podczas których udzielano wsparcia psychologiczno – pedagogicznego dla rodzin i klientów w 2017 r.	916
Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia psychologiczno – pedagogicznego w 2017 r.	265
Łączny wymiar godzin udzielonego wsparcia w 2017 r.	1 097

Ponadto w okresie sprawozdawczym psycholog zaangażowany był w diagnozowanie osób oczekujących na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej. Elementem procesu diagnostycznego było wydanie opinii psychologicznej dotyczącej oceny funkcji poznawczych u osób diagnozowanych.

Poradnictwo specjalistyczne realizowane było również w oparciu o formułę wsparcia grupowego. Zajęcia, o których mowa prowadzone były w ramach „Treningu Umiejętności Rodzicielskich”.

Program „Trening Umiejętności Rodzicielskich” (TUR)

Trening to cykl warsztatów związanych z podnoszeniem kompetencji rodzicielskich. Warsztaty kierowane były do rodziców, którzy w trakcie wychowywania dzieci napotykają na szereg trudności. Trudności te dotyczą zarówno porozumiewania się z dzieckiem, jak i egzekwowania ustalonych zasad, rozwiązywania pojawiających się konfliktów czy problemów wychowawczych. Warsztaty przeznaczone były też dla tych rodziców, którzy nie radzą sobie z własnymi emocjami pojawiającymi się w kontakcie z dzieckiem i których metody wychowawcze okazały się nieskuteczne albo nieprawidłowe. Spotkania odbywały się w systemie indywidualnym i grupowym. Cały cykl 8 spotkań ukończyło w 2017 roku 8 osób.

Liczba uczestników programu w 2017 r.	20
Liczba godzin programu w 2017 r.	117
Liczba spotkań w ramach programu w 2017 r.	105

4.1.4 Terapia

Głównym założeniem terapii jest traktowanie rodziny jako systemu całościowego, w którym problem czy choroba ma wpływ na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny. W procesie terapii rodzin, psychoterapeuta koncentruje się na rodzinie jako systemie, uwzględniając wszystkich uczestników terapii. Jest zarówno obserwatorem, jak i komentatorem tego, co dzieje się pomiędzy poszczególnymi osobami. W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej, rodzinnej i psychoterapii par.

Liczba osób biorących udział w terapii w 2017 r.	145
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2017 r.	1 577
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2017 r.	1 628

4.1.5 Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie. Mediacje prowadzone są w sprawach rodzinnych oraz rozwodowych i separacyjnych. Mediacje prowadzili mediatorzy wpisani na listę mediatorów przy Sądzie Okręgowym w Katowicach, uprawnionych do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Ilość osób biorących udział w mediacjach w 2017 r.	119
Ilość godzin mediacji w 2017 r.	177
Ilość spotkań dotyczących mediacji w 2017 r.	169

4.1.6 Wolontariat

Pomoc dzieciom i młodzieży w ramach Programu „Słonecznik”

W 2017 roku udzielano wsparcia dzieciom i młodzieży mającym problemy w nauce poprzez organizację wolontariatu w formie bezpłatnych korepetycji. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych, których rodzice wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji oraz korzystali ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. W okresie sprawozdawczym pomocy dzieciom udzielało 9 wolontariuszy. Jeden z nich udzielał korepetycji wychowankom Świetlicy Specjalistycznej nr 1, natomiast ośmiu wolontariuszy udzielało korepetycji w miejscu zamieszkania dziecka.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w 2017 r.	20
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w 2017 r.	9
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2017 r.	208

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe.

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco
	369*
w tym:	
▪ spokrewnionych	236
▪ niezawodowe, zawodowe	134
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	514**
w tym:	
▪ w rodzinach spokrewnionych	297
▪ w rodzinach niezawodowych, zawodowych	218

* jedna rodzina zastępcza pełni równocześnie funkcję rodziny niezawodowej i spokrewnionej

**jedno dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a następnie w niezawodowej

	Łączna wartość (w zł)
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 592 544,38
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	11 490,55
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	74 865,52*

* z pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku skorzystało 136 dzieci z rodzin zastępczych

W 2017 roku ustanowionych przez sąd zostało **45** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **59**. Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne, wsparcie terapeutyczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii oraz w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Rodziny informowane są o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. W 2017 roku w ramach wspierania pieczy zastępczej zrealizowana została we współpracy z wnioskodawcą 1 inicjatywa lokalna.

W tym zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny. Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej.

Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku pogotowiom rodzinnym wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **277 975,76 zł**. W okresie sprawozdawczym tj. od stycznia do grudnia 2017 roku na terenie Katowic działały **4** pogotowia rodzinne, które łącznie zapewniały **12** miejsc. W pogotowia rodzinnych na dzień 31 grudnia przebywało łącznie **22** dzieci, z czego 5 dzieci zabezpieczono w rodzinach pomocowych.

Zawodowym rodzinom zastępczym przysługuje rocznie 30 dni kalendarzowych przerwy w sprawowaniu pieczy zastępczej. W czasie urlopu zawodowej rodziny zastępczej oraz w innych szczególnych sytuacjach dzieci pozostają pod opieką rodzin pomocowych. W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku wypłacono z tego tytułu wynagrodzenia dla rodzin pomocowych na łączną kwotę **15 466,20 zł**. Ponadto zawodowa rodzina zastępcza, w której przebywa więcej niż 3 dzieci, ma prawo do pomocy w opiece nad dziećmi i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tym celu zawarto umowy zlecenia z **6** osobami. Osobom tym w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **50 656,04 zł**.

Dzieci w pogotowia rodzinnych:

	liczba dzieci w pogotowia rodzinnych w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowopryjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowopryjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
łącznie narastająco	40	26	21	0	5

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiach rodzinnych, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny lub do czasu przysposobienia dziecka albo jego usamodzielnienia. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku zawodowym rodzinom zastępczym wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **220 920,74 zł**.

W 2017 roku jedna rodzina rozpoczęła proces kwalifikacyjny dla kandydatów na zawodową rodzinę zastępczą. Po uzyskaniu pozytywnej opinii, kandydaci oczekują na rozpoczęcie szkolenia. Obecnie w Katowicach funkcjonują **4** zawodowe rodziny zastępcze, w których na dzień 31 grudnia przebywało **12** dzieci.

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia dziecka specjalistyczną opieką medyczną i rehabilitacją. W zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej może przebywać od 1 do 3 dzieci. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W Katowicach funkcjonuje **1** zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna, w której na dzień 31 grudnia przebywało **2** dzieci. W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **59 502,24 zł**.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	Łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	Łączne wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci wraz z wynagrodzeniami za okres sprawozdawczy narastająco (ze składkami MOPS)	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
5 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego - 40 dzieci	246	668 150,16	2 716,06
3 zawodowe rodziny zastępcze - 17 dzieci	159	518 754,31	3 262,61
1 zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna - 2 dzieci	24	113 152,83	4 714,70

4.2.2 Wsparcie dla rodzin zastępczych

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z terenu Katowic realizowane było przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudniający wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną psychologów i pedagoga. Obejmowało ono diagnozowanie problemów rodzin zastępczych, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu powierzonych im funkcji, wzmocnienie poczucia ich odpowiedzialności za wychowywanie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz problemów dzieci, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin zastępczych, podniesienie świadomości rodziny poprzez zwrócenie uwagi na indywidualne potrzeby jej członków. Rodzinom zastępczym udzielano również wsparcia w radzeniu sobie z pojawiającymi się kryzysami czy problemami. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin zastępczych i wychowanków w nich umieszczonych w okresie I – XII 2017 r.	700
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w okresie I – XII 2017 r.	297

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadził poradnictwo specjalistyczne dla zawodowych rodzin zastępczych oraz dla dzieci w nich umieszczonych w ramach, którego odbyło się **77** spotkań z **9** rodzinami zawodowymi. Łącznie poradnictwem objętych zostało **28** osób.

Badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze

W 2017 roku w ramach zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych, psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia psychologiczno – pedagogiczna stanowiąca element całościowej oceny kandydatów.

Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych sporządzonych w okresie I - XII 2017 r.	57
Liczba osób, którym wykonano badania psychologiczno – pedagogiczne w okresie I – XII 2017 r.	90

W 2017 roku dziewięciu kandydatów (7 rodzin) przed rozpoczęciem procesu opiniowania złożyło rezygnację z pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w związku z czym nie zostali poddani badaniom psychologiczno – pedagogicznym i nie została wydana opinia psychologiczno - pedagogiczna. W przypadku czterech rodzin (5 osób), na wniosek Sądu Rodzinnego koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wspólnie z psychologiem sporządził opinię, jednak z uwagi na krótki czas od ostatnich badań psychologiczno – pedagogicznych odstąpiono od ich ponownego przeprowadzania.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej

W 2017 roku psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne rodzicom zastępczym pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację rodziców zastępczych do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej sporządzonych w okresie I – XII 2017 r.	56
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej w okresie I – XII 2017 r.	81*

*W przypadku jednej osoby, badania odbyły się w drugiej połowie grudnia 2017 r., natomiast opinia na temat posiadania predyspozycji i motywacji zostanie wydana w 2018 r.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej

W 2017 roku psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne kandydatom zgłaszającym gotowość do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej i pomocowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację kandydatów do pełnienia powyższej funkcji.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej sporządzonych w okresie I – XII 2017 r.	7*
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej w okresie I – XII 2017 r.	11

*Jedna opinia została sporządzona w 2017 r., na podstawie badań psychologiczno - pedagogicznych przeprowadzonych pod koniec 2016 r.

Spotkania wspierające dla rodzin zastępczych (grupa wsparcia)

Adresatami wsparcia były rodziny zastępcze spokrewnione. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej.

W 2017 roku odbywały się spotkania wspierające dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Dawały one możliwość dalszego rozwoju nabytych kompetencji oraz dzielenia się swoim doświadczeniem związanym z rodzicielstwem zastępczym. Podejmowane w czasie spotkań zagadnienia wynikały z bieżących doświadczeń uczestników, które były wzbogacane o treści służące podniesieniu kwalifikacji oraz rozwojowi osobistemu. Spotkania były prowadzone przez psychologa i pedagoga Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Liczba osób, którym udzielono wsparcia w okresie I – XII 2017 r.	6
Liczba spotkań w okresie I – XII 2017 r.	7
Liczba godzin spotkań w okresie I – XII 2017 r.	10

Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie rodzinnej pieczy zastępczej (art.44 pkt.5) pracownicy merytoryczni Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzili szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej.

Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu grupowym w okresie I - XII 2017 r.	27
Liczba spotkań grupowych w okresie I – XII 2017 r.	20
Liczba godzin spotkań grupowych w okresie I – XII 2017 r.	58,50

Zgodnie z założeniami programu „Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze” w ramach I i II edycji (edycja wiosenna i jesienna) szkolenia odbyły się spotkania z rodzinami uczestniczącymi w nim w miejscu ich zamieszkania. W okresie sprawozdawczym odbyło się 8 spotkań z 8 rodzinami zastępczymi spokrewnionymi (12 osób). Łączny czas trwania tych wizyt to 10,50 godziny.

W związku z sytuacją rodzinną, zawodową i zdrowotną kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze z 12 rodzinami zastępczymi (15 osobami) materiał szkoleniowy zrealizowany został w ramach indywidualnych spotkań, przy czym w przypadku 2 osób była to kontynuacja szkolenia z 2016 roku. Szkolenie indywidualne ukończyło 7 rodzin (7 osób), a w dwóch przypadkach udział rodziny zastępczej w szkoleniu został przerwany z uwagi na fakt, iż w/w rodziny przestały pełnić powierzoną jej funkcję.

Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach w ramach szkolenia indywidualnego w okresie I – XII 2017 r.	15
Liczba spotkań w ramach indywidualnego szkolenia w okresie I – XII 2017 r.	46
Liczba godzin spotkań szkoleń indywidualnych w okresie I – XII 2017 r.	83,50

Szkolenia dla rodzin zastępczych

W okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostało przez pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej badanie potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych. Na podstawie uzyskanych od rodzin zastępczych informacji wyłoniono tematy szkoleń i sporządzono ich harmonogram na następne kwartały 2017 roku.

W II kwartale 2017 roku rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe wzięły udział w szkoleniu pt. „**Metody wychowawcze przydatne w pracy z nastolatkiem**” organizowanym w ramach projektu „Pomocna dłoń dla rodziny” współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. W szkoleniu udział wzięło **18** osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej. Szkolenie przeprowadzone zostało metodą warsztatową, trwało 5 godzin. Celem szkolenia było przekazanie uczestnikom wiedzy na temat podstawowych zasady komunikacji z nastolatkiem, sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami u adolescentów i motywowania nastolatka do nauki, wykonywania poleceń, planowania przyszłości i podejmowania aktywności życiowej. Ponadto podczas szkolenia uczestnicy mogli wzbogacić swoje

umiejętność radzenia sobie z przejawami „buntu nastolatka”, dostosowania zasad przez opiekuna do potrzeb nastolatka i sytuacji rodzinnej (także w rozumieniu umiejętności adekwatnego dostosowywania granic do relacji).

We wrześniu 2017 roku zostało przeprowadzone szkolenie dla spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych pt. **„Warsztat skutecznej komunikacji”**, którego celem było poszerzenie wiedzy rodzin zastępczych z zakresu zasad prawidłowej komunikacji w rodzinie, zwiększenie otwartości na komunikowanie potrzeb i emocji w relacji z dzieckiem, wzrost umiejętności w zakresie podtrzymywania więzi poprzez umiejętne komunikowanie swoich potrzeb i oczekiwań wobec dziecka. W szkoleniu udział wzięło **14** osób, w tym **7** pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i **7** pełniących funkcję rodziny niezawodowej. Szkolenie trwało **5** godzin. Tematyka szkolenia była odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłoszone przez rodziny zastępcze na początku 2017 roku. Szkolenie dało możliwość podnoszenia kwalifikacji i kompetencji rodzin zastępczych. Realizowane było przez psychologów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Dnia 17 października 2017 roku rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe wzięły udział w szkoleniu pt. **„ABC właściwego odżywiania”** organizowanym w ramach projektu **„Pomocna dłoń dla rodziny”** współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. W szkoleniu udział wzięło **16** osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej. Szkolenie przeprowadzone zostało metodą warsztatową przez psychologa i dietetyka, trwało 5 godzin. Celem szkolenia było wzbogacenie wiedzy rodzin zastępczych na temat zasad prawidłowego odżywiania i wpływu diety na zdrowie dzieci, a także radzenia sobie z trudnościami pojawiającymi się w obszarze odżywiania (odmawianie jedzenia, radzenie sobie z ograniczonymi preferencjami żywieniowymi, zaburzenia odżywiania takie jak anoreksja, bulimia, ortoreksja), omówiono czynniki ryzyka w zakresie powstawania zaburzeń, a także kwestię dotyczącą spostrzegania własnego ciała przez dzieci. Omówiono również rolę rodziny i najbliższego otoczenia w przeciwdziałaniu trudnościom związanym z zaburzeniami odżywiania, a także sposoby udzielania pomocy (wczesne reagowanie i profilaktyka).

Inne działania

Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zaangażowani byli w pomoc przy realizacji zadań i działań wynikających z przygotowanej przez katowickie rodziny zastępcze inicjatywy lokalnej pod tytułem **„Nowe słońce – rodzina zastępcza – szansą i nadzieją dla dzieci”** celem, której było rozpropagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz zasygnalizowanie mieszkańcom Katowic, jak duże znaczenie ma zapewnienie opieki dzieciom w formach rodzinnych. W ramach inicjatywy lokalnej w kwietniu 2017 roku zostały przeprowadzone wśród dzieci i młodzieży na terenie klubów i świetlic specjalistycznych warsztaty połączone z konkursem plastycznym pod takim samym tytułem jak inicjatywa. Zwieńczeniem konkursu jest wystawa nagrodzonych prac, która trwała w okresie od 20.05.2017 r. do 01.06.2017 r. Prace wystawione były na Rynku w Katowicach. Dnia 30 maja 2017 roku w godzinach 11.00 – 16.00 w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach odbyła się konferencja podczas, której Prezydent Miasta Katowice wręczył nagrody laureatom konkursu plastycznego oraz wyróżnienia dla rodzin zastępczych. Konferencję zaszczycili następujący prelegenci - Państwo Tomasz i Agnieszka Polkowscy z Fundacji **„Dziecko i Rodzina”** z Warszawy, psycholog z Regionalnego Ośrodka Metodyczno-Edukacyjnego **„Metis”** w Katowicach - Pani Beata Birnbach i Pani Mirosława Bochner oraz przedstawiciele Urzędu Miasta Katowice. W czasie trwania konferencji na dziedzińcu wewnętrznym Pałacu Młodzieży odbyły się różnego rodzaju atrakcje dla dzieci, takie jak zajęcia ruchowe, artystyczne i naukowe, gry i zabawy.

4.2.3 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie.

	Liczba osób narastająco	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie (w zł.)	Łączna wartość (w zł.)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	48	48	3 502,96	168 142,02
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	157	1345	494,85	665 569,72
Pomoc na zagospodarowanie	46	46	1 964,96	90 388,20

A ponadto:

- pomoc w formie pracy socjalnej, mającą na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka; z tej formy pomocy korzystają wszyscy usamodzielniani wychowankowie.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2017 roku z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do 30 rodzin. Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Zakątek”;
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Stanica”;
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Tęcza”;
4. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1;
5. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2;
6. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3.

W swojej strukturze ww. placówki prowadzą mieszkanie usamodzielnienia.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym w 2017 r.		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym w 2017 r.		Liczba zmienionych dla dzieci skierowań z trybu interwencyjnego na socjalizacyjny w 2017 r.	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy dziecka	61	0	12	4	27	0

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2016 roku umieszczono na terenie innych powiatów 1 dziecko.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2017 r. przedstawia tabela poniżej:

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze	
Ogółem	59
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	19
Rodzina zastępcza	12
adopcja	4
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	
Placówka resocjalizacyjna	1
Schronisko dla nieletnich	0
Dom Samotnej Matki	0
Inne np. pełnoletność	23

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną

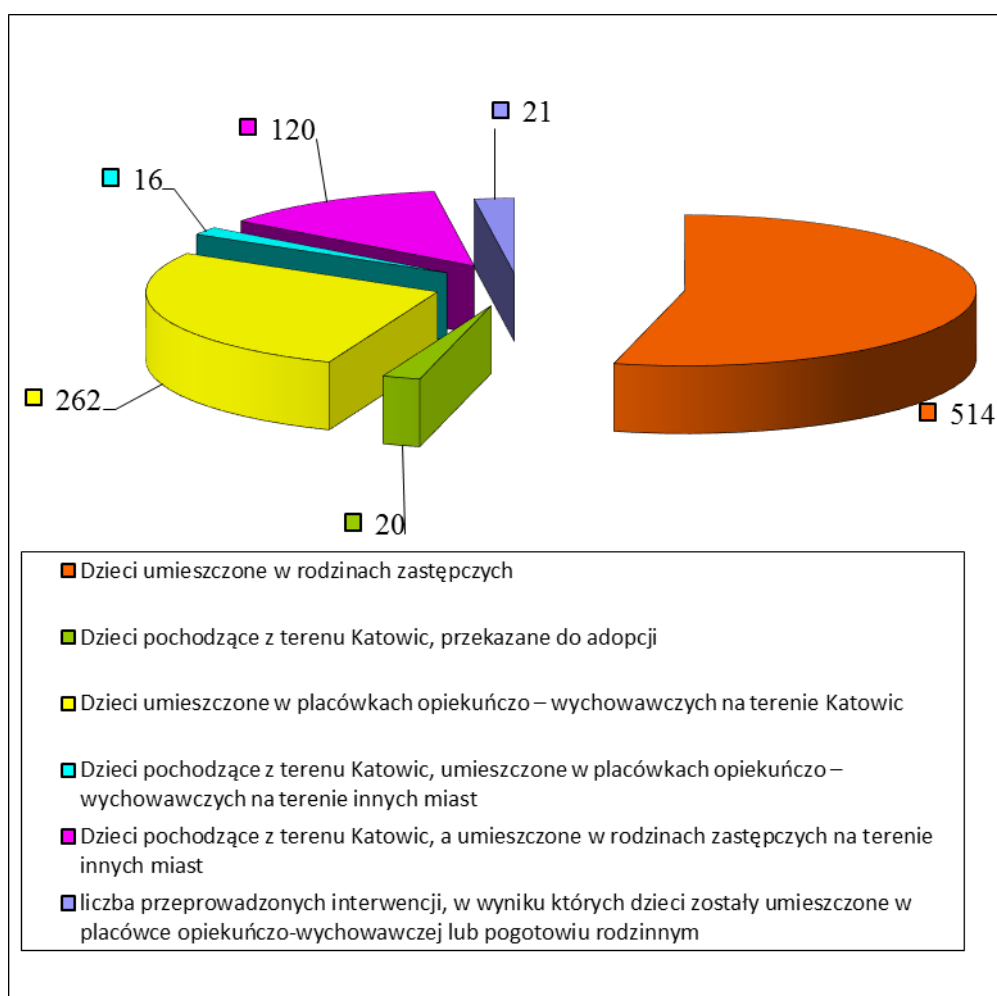
Formy prorodzinne

Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	514
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	20
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a przebywające w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych miast	120
Razem	654

Formy instytucjonalne

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	262
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	16
Razem	278

Po przeprowadzeniu **21** interwencji w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym zostało umieszczonych 28 dzieci.

4.3.3 Dzieci w zakładach opiekuńczo - leczniczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywa koszt wyżywienia i zakwaterowania dzieci, które są pozbawione opieki rodziców i ze względu na stan zdrowia sąd umieścił je w zakładzie leczniczo-opiekuńczym. Koszt opłaty za jeden miesiąc wynosi nie mniej niż dwukrotna wartość najniższej emerytury. W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku opłacany był pobyt i wyżywienie za 16 dzieci. Wydatki łącznie na ten cel wyniosły w okresie sprawozdawczym **408 551,95 zł**.

4.4 Pomoc dla dzieci i ich rodzin

4.4.1 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych

Zadanie w części realizowane w ramach:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego na podstawie Uchwały Nr XXXII/650/16 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 r. oraz
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, działającego na podstawie Uchwały Nr XXXII/649/16 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.

Z uwagi na wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmianie uległo nazewnictwo Świetlic i Klubów Środowiskowych na Świetlice Specjalistyczną oraz Specjalistyczny Klub Młodzieżowy.

• **ŚWIELICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat (w szczególnych sytuacjach dzieciom w wieku 5 lat lub powyżej 15 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie. Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	22+4*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	46+16*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	41+10*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	51+13*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	41+9*
RAZEM	201+52*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2017 r.

■ **PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej</u>			
1. Świetlice Specjalistyczne			
1	Świetlica Specjalistyczna ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	70
2	Świetlica Specjalistyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	40 od 01.07 – 35
3	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
4	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	40
5	Świetlica Specjalistyczna im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
6	Świetlica Specjalistyczna im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
7	Świetlica Specjalistyczna ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	55
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej</u>			
1. Świetlice Opiekuńcze			
8	Świetlica Opiekuńcza im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	25
9	Świetlica Opiekuńcza „NIKISZ” Polskiego Towarzystwa Kulturalnego pl. Wyzwolenia 18, Katowice	Polskie Towarzystwo Kulturalne	30
10	Świetlica Opiekuńcza dla dzieci w wieku przedszkolnym, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika	15
11	Świetlica Opiekuńcza zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	30
2. Koła zainteresowań			
12	Koło zainteresowań pod nazwą „Klub Profilaktyczny EKIPA” ul. Bednorza 20, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	30
13	Koło zainteresowań „W Słonecznej Dolinie” ul. Dudy Gracza 6, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	15
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę</u>			
14	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	brak określonego maksymalnego limitu
15	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	brak określonego maksymalnego limitu
16	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice-Śródmieście	Parafia Ewangelicko-Augsburska	brak określonego maksymalnego limitu
RAZEM:			440 od 01.07 - 435

4.4.2 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych

• **SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** są kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat (w szczególnych sytuacjach powyżej 18 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	16+1*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	26+2*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	17+1*
RAZEM	59+4*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2017 r.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe) wyniósł: **2 011 626,61 zł**

Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2017, w którym wzięło udział **172** dzieci (w tym: **125** dzieci wychowanków Świetlic i **32** Klubów, **1** dziecko, które na podstawie uzgodnień uczęszczało do placówki w ramach wolnych miejsc w okresie ferii zimowych w 2017 roku oraz **14** dzieci ze środowiska lokalnego) i letni wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice w 2017 roku, w którym wzięło udział **260** dzieci (w tym **136** dzieci wychowanków Świetlic i **34** Klubów, **55** dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich w 2017 roku oraz **35** dzieci ze środowiska lokalnego).

PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Oprócz Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zajmujących się pomocą skierowaną do młodzieży, Ośrodek współpracuje także z Młodzieżowym Klubem Wspierania Rozwoju Osobistego Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” oraz Środowiskowym Klubem Młodzieżowym Katolickiej Fundacji Dzieciom. Finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej</u>			
Kluby Młodzieżowe			
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	15 od 01.07 - 20
2	Młodzieżowy Klub Specjalistyczny ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	25
RAZEM:			40 od 01.07 - 45

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu młodzieżowego bez względu na podmiot prowadzący, wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.4.3 Pomoc dla dzieci w postaci świadczeń

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

- Dożywianie dzieci i młodzieży

Głównymi realizatorami dożywiania były:

- placówki oświatowe we współpracy z Wydziałem Edukacji i Sportu oraz Centrum Usług Wspólnych,
- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy Prawo zamówień publicznych: Grzegorz Mucha Sprzedaż Artykułów Spożywczych – firma przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 10 (do 31 sierpnia 2017 r.), Szkoły Podstawowa Nr 38 Specjalnej (dawnie Gimnazjum Nr 18), Szkoły Podstawowej Nr 7 Specjalnej (dawniej Zespół Szkół Specjalnych Nr 8) oraz Szkoły Podstawowej Nr 55 Specjalnej (dawniej Zespół Szkół Specjalnych Nr 10).

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice zapewniał posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic miasta dyżurowały szkoły, w których wydawano posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

- Dowóz posiłków do szkół

W ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do 11 szkół na terenie miasta Katowice. Z tej formy pomocy skorzystało **245** uczniów. Na realizację zadania wydano kwotę **95 762,00 zł**.

- Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania.

W 2017 roku realizatorami dożywiania dodatkowego byli: Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 5 i Nr 7 oraz firma GASTRO-SERWIS II Sp. z o.o. Na realizację zadania wydano kwotę **106 137,50 zł**.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego	Dożywianie w żłobku i przedszkolu	Dożywianie dodatkowe
Liczba dzieci	2 658	76	1 187	82
Kwota (w zł)	2 561 880,66	31 370,84	2 133 440,92	106 137,50

- Wypoczynek dzieci

W 2017 roku zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ogłosił przetarg na zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach górskich, w drodze którego wyłonił organizatora wypoczynku letniego dla dzieci, z którym to organizatorem podpisano stosowną umowę. Organizator wypoczynku zobowiązany został do przestrzegania standardów dotyczących m.in.: zakwaterowania, obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, zapewnienia odpowiedniej kadry wychowawców, stawki żywieniowej, ubezpieczenia oraz opieki medycznej.

Organizatorem wypoczynku letniego dla dzieci w 2017 roku w miejscowości Polanica Zdrój został Zachodniopomorski Związek Krzewienia Kultury Fizycznej ul. Garncarska 5 Szczecin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, na wniosek rodzica/opiekuna prawnego dziecka, udzielał również dofinansowania do wypoczynku letniego w formie zasiłku celowego osobom, których dzieci skorzystały z wypoczynku organizowanego przez parafie oraz innych organizatorów, którzy spełniali określone standardy. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania skorzystały także dzieci przebywające w rodzinach zastępczych.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Wypoczynek dzieci	Wyprawka szkolna dla dzieci	Zielona szkoła	Bilety dla dzieci na dojazd do szkół, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych
Liczba dzieci	464	6	66	14
Kwota (w zł)	331 888,58	340,00	26 836,00	3 812,00

W 2017 roku w ramach opieki nad dzieckiem i rodziną zrealizowanych zostało we współpracy z wnioskodawcami 10 inicjatyw lokalnych. Jedno zadanie realizowane było z rezerwy rady jednostki pomocniczej.

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2017” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną – szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny.

1. Budowanie sieci placówek wsparcia dziennego

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2013		2014		2015		2016		2017	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	4	141	5	161	4	155	4	155	4	155
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowiec	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40 od 1 VII-35*
Ligota	1	29	1	29	1	30	1	30	1	30
Załęże	2	85	2	85	2	85	2	85	2	85
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	20	1	20	1	18	1	18	1	20
Zawodzie	1	28	1	28	1	30	1	30	1	30
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Giszowiec	1	50	1	50	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	16	544	17	546	16	539	16	539	16	541 od 1 VII – 536*

* od 01 VII 2017 r. świetlica zmniejszyła liczbę miejsc z 40 na 35

	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba świetlic ogółem	16	17	16	16	16
Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	5	5	4	4	4
Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	11	12	12	12	12

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

OGNIKO WYCHOWAWCZE, KOŁA ZAINTERESOWAŃ

Dzielnica miasta	2014		2015		2016		2017	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	2	45	2	30	1	15	1	15
Szopienice	1	30	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	3	75	3	60	2	45	2	45

KLUBY

Dzielnica miasta	2013		2014		2015		2016		2017	
	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc
Śródmieście	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	1	8	1	8	1	8	1	10	1	10
Koszutka	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15 od 1 VII- 20*
Zawodzie	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Katowice łącznie	5	78	5	78	5	78	5	80	5	80 od 1 VII- 85*

* od 01.VII.2017 r. Klub zwiększył liczbę miejsc z 15 na 20

	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba klubów ogółem	5	5	5	5	5
Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
Liczba klubów typu specjalistycznego*	5	5	5	5	5

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

2. Zapewnienie opieki dzieciom

Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	2013	2014	2015	2016	2017
	670	614	615	801	776
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	84*	46*	78*	282	262
Dzieci przebywające w rodzinnej opiece zastępczej	586	568	537	519	514

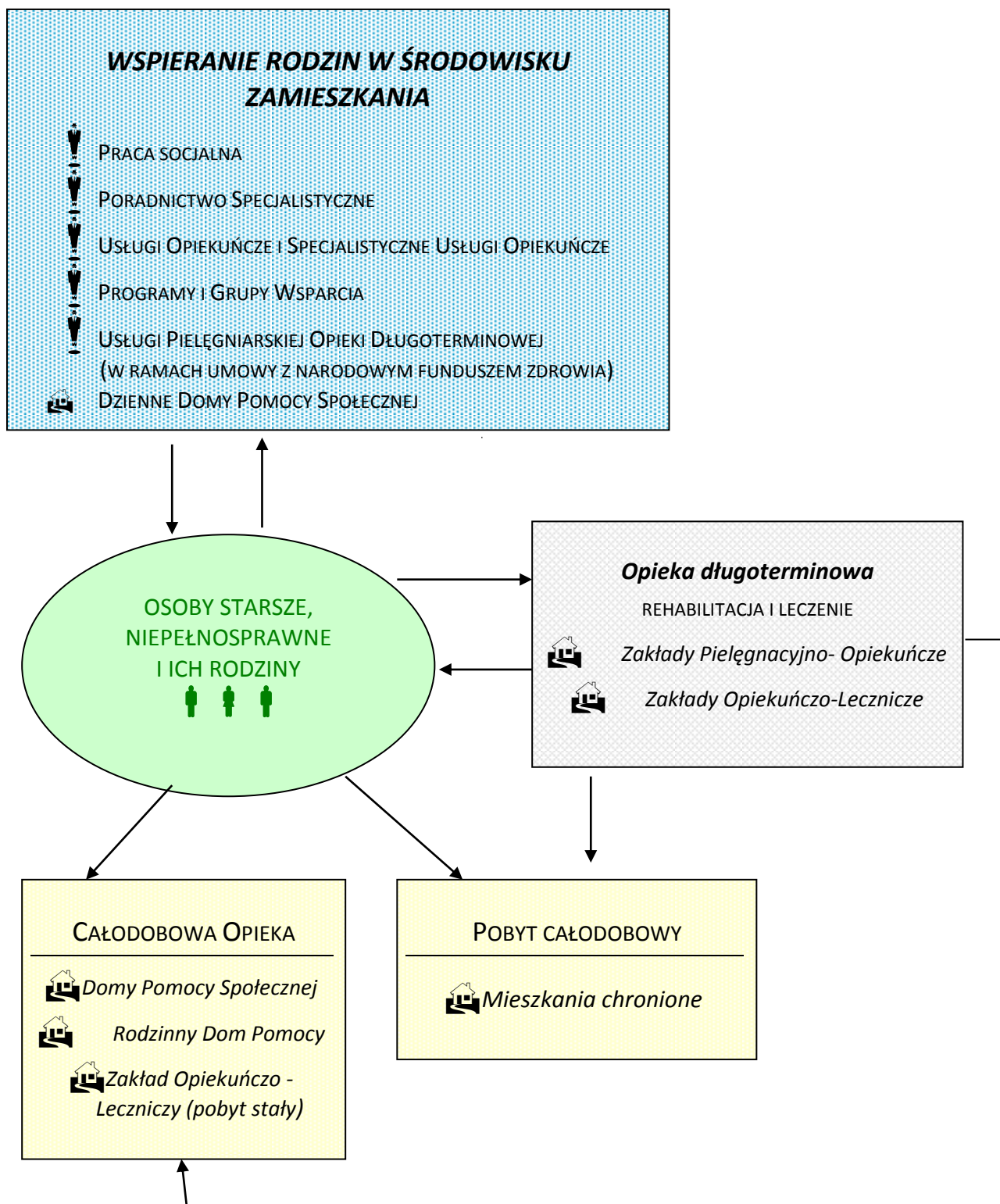
*liczba wydanych skierowań w danym roku

3. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2013	2014	2015	2016	2017
Finansową	192	185	174	177	171
Rzeczową	31	32	32	33	46
Lokalową z zasobów miejskich	30	32	16	42	38
Wydatki na realizację programu	833 854,54	905 977,47	880 593,15	989 086,19	923 510,56

Z uwagi na fakt możliwości pozostawiania w oparciu o art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w dotychczasowej formie opieki zastępczej tj. w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej po ukończeniu 18 roku życia, do czasu ukończenia nauki, jak również zakończonym procesem usamodzielniania, nieznacznie zmniejszyła się liczba usamodzielnianych wychowanków.

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Wspieranie osób w wieku senioralnym stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy.

Wykaz realizatorów, którzy w 2017 roku świadczyli usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na podstawie umów zawartych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg obowiązującej umowy (w zł.)**	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, ul. Korfantego 84a	Opiekuńcze część 1***	-	3 769,05	31 283,13	8,30	-
2	Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna Warszawa, ul. Kwiatowa 7a	Opiekuńcze część 2***	-	2 977,00	34 235,50	11,50	-
3	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3***	-	3 678,17	30 823,07	8,38	-
4	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 4***	-	2 913,08	24 003,78	8,24	-
5	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 1***	-	130,27	1 336,57	10,26	-
6	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2***	-	1 200,25	12 146,53	10,12	-
7	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere” Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3***	-	146,25	1 490,30	10,19	-

8	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4***	-	317,05	3 639,74	11,48	-
9	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, ul. Korfantego 84a	Opiekuńcze część 1	483	84 646,17	1 527 737,05	18,05	18,05
10	Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna Warszawa, ul. Kwiatowa 7a	Opiekuńcze część 2	451	77 950,50	1 418 571,70	18,20	18,20
11	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3	359	78 648,28	1 470 722,89	18,70	18,70
12	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 4	329	63 553,65	1 188 453,28	18,70	18,70
13	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 1	28	3 610,60	72 212,00	20,00	20,00
14	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2	121	29 212,42	584 048,40	20,00	20,00
15	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere” Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3	28	3 525,73	70 526,60	20,00	20,00
16	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	71	6 527,43	120 757,59	18,50	18,50
17	Usługi Opiekuńczo-Pielęgnacyjne oraz Transportowe Beata Janota-Nikłasińska ul. Kurpiowska 13/22 Katowice	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	103,00	2 150,00	20,00/23,00	20,87
RAZEM:			1 871	362 908,90	6 594 138,13	-	-

*W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

**Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych

*** W I'17 zapłacono za usługi w XII'16 na podstawie stawki obowiązującej do 31.12.2016 r.

Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach Programu „Słonecznik”

W 2017 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	16 (19)
Liczba godzin wolontariatu	637,75
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	11 911,99

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko”

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boja Żeleńskiego 83. Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego. Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, które chcą być jeszcze aktywne i przykładem dla innych. Każda osoba w trakcie spotkań robi to, na co ma ochotę tzn. część wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, inni z kolei uczą się obsługi komputera, smartfona czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach/wyjazdach integracyjnych z młodzieżą np. z okazji Dnia Seniora, wycieczkach autokarowych itp. Planowane też są wyjścia do kina, bądź teatru, muzeów lub innych atrakcyjnych miejsc. W 2017 roku z zaproponowanych zajęć w ramach Programu skorzystało **65** osób.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2017 roku z zajęć realizowanych w ramach Programu skorzystało **20** osób.

Moduł psychologiczny do programu „Radość życia – wszystko mogę”

W 2017 roku psychologowie CPS kontynuowali współpracę z koordynatorem programu grupy wsparcia „Radość życia – wszystko mogę”. Wzbogacono aktualnie istniejący program o moduł zajęć o charakterze psychologicznym. Zajęcia z psychologami odbywały się zazwyczaj raz w miesiącu w trakcie planowanych spotkań grupy wsparcia, tj. w poniedziałki w godz. 10:00-13:00. Celem warsztatów była ogólna poprawa samopoczucia i funkcjonowania uczęszczających na zajęciach seniorów. Zajęcia dotyczyły norm i zasad panujących w grupie, komunikacji, umiejętności współpracy, tolerancji, poczucia własnej wartości, itp. Zamierzeniem osób prowadzących była poprawa funkcjonowania i współpracy członków grupy, zwiększenie otwartości, uwrażliwienie na potrzeby innych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, wzrost poczucia własnej wartości oraz w konsekwencji zwiększenie satysfakcji z własnego życia.

Średnia liczba uczestników zajęć w 2017 r.	70
Liczba przeprowadzonych zajęć w 2017 r.	6
Liczba godzin zajęć w 2017 r.	18

Pomoc w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Pomocniczej 7 Załęże

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współfinansował wyjazd do Afrykarium we Wrocławiu dla seniorów zamieszkujących dzielnicę Załęże – na koszty transportu wydatkowano kwotę **1 500,00 zł**.

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Podopieczni korzystali z usług sieci 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez:	Liczba miejsc Pobyt/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobyt/Posiłki na wynos	Koszt osobodnia Pobyt/ Posiłki na wynos (w zł.)	Wykonanie za I-XII.2017 r. (w zł.)
1	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	50/30	58/38	21,45/16,60*	132 007,97
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,03/12,50**	-
2	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	45/30	55/44	24,20/17,40*	141 346,56
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,03/12,50**	-
3	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.*	50/20	68/25	28,10/13,00*	129 920,98
		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”**			26,58/13,30**	-
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.*	45/30	56/48	28,50/13,10*	134 131,38
		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”**			26,58/13,30**	-
5	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	37/21	45/28	26,80/14,06*	116 621,40
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,49/13,25**	-
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	98/65	118/93	28,84/14,60*	284 003,92
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,49/13,25**	-
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	41/26	54/28	26,00/14,26*	116 485,20
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,49/13,25**	-
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka*	36/20	43/33	25,00/14,60*	103 737,60
		Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka**			26,90/14,90**	-
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka*	25/20	40/27	26,25/14,60*	76 980,03
		Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka**			26,90/14,90**	-
RAZEM:			427/262	537/364	-	1 235 235,04

*Umowy zawarte do 31.03.2017 r. na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

**Umowy od 01.04.2017 r. zawarte z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie – realizatorzy otrzymują dotację celową.

5.4 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie zapewnienie odpowiedniego wsparcia w środowisku i umożliwienie samodzielnego życia osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe, są trudne do realizacji. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione będące jednostkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Mieszkanie Chronione dla osób starszych

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **8** osób.

2. Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla **7** osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym.

3. Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych

Mieszkanie mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **6** osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- **10** osób w mieszkaniu chronionym dla osób starszych przy ul. Łętowskiego 6a,
- **9** osób w mieszkaniu chronionym dla osób z upośledzeniem umysłowym przy ul. Gliwickiej 74,
- **10** osób w mieszkaniu chronionym dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły **748 407,66 zł**.

5.5 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2017 roku MOPS przeprowadził **383** postępowania administracyjne w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do domu pomocy społecznej, z czego:

- **183** osoby skierowano do dps na terenie Katowic (w tym 37 osób skierowano również do dps położonych na terenie innych powiatów),
- **184** osoby zostały skierowane do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym:
 - **91** osób do dps dla osób w podeszłym wieku,
 - **52** osoby do dps dla osób przewlekłe somatycznie chorych,
 - **13** osób do dps dla osób przewlekłe psychicznie chorych,
 - **11** osób do dps dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
 - **16** osób do dps dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
 - **1** osoba do dps dla osób uzależnionych od alkoholu.
- **9** osobom odmówiono skierowania do dps,
- w **44** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2017	Zmarło lub zrezygnowało w 2017 r.	Przyjęto w 2017 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2017 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	88	17	17	43	11
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	97	27	26	87	15
DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym 80 dla mieszkańców Katowic	95, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	36, w tym 10 osób spoza gminy Katowice	48, w tym 9 osób spoza gminy Katowice	56, w tym 1 osoba oczekująca spoza gminy Katowice	6, w tym 1 osoba spoza gminy Katowice
DPS na terenie innych powiatów	-	-	112*	104	159	-

*w tym 6 osób przeniesionych do dps na terenie Katowic

Domy pomocy społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach (stan na 31.12.2017)	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	78	3 918,76 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	89	3 672,81 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	95, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	3 622,00 zł – dla mieszkańców Katowic 3 807,00 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy pomocy społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	642	15 138 030,48 zł

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art.52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 01.01.2017 r. wynosi **2 700,00 zł**.

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W okresie I-XII 2017 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **11** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **252 754,98 zł**.

5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2017

W roku 2017 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2017 roku, skorzystały ze świadczeń w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1 753** osoby (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **1 097** osób, w tym **294** osoby z tytułu wieku oraz **803** osoby z tytułu niepełnosprawności.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **757** osób, w tym **493** osób skorzystało również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **71** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **2** osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- **9** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	77
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	31
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	9
4.	Osoby skierowane do prawnika - konsultacje prawne	104
5.	Osoby skierowane do psychologa	50
6.	Osoby objęte wolontariatem	13
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	56
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	137

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2017 roku poinformowano **237** osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2017 objęto systemem **45** nowych osób.

5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

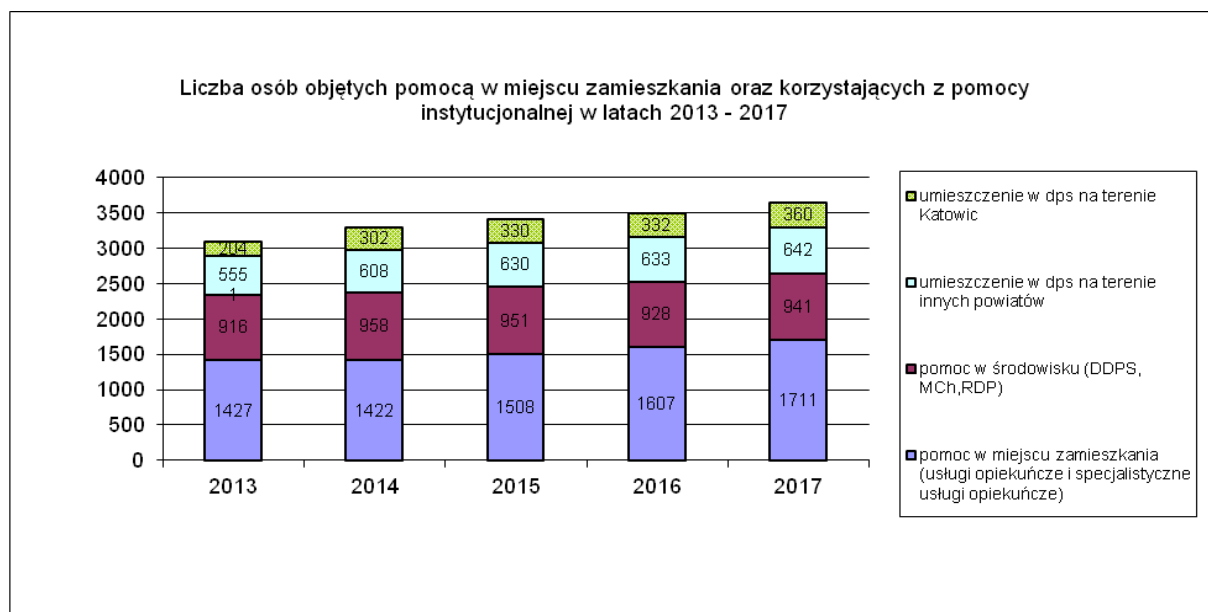
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu wspierania osób w wieku senioralnym.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł.)	18 979 683,07	20 820 468,75	21 669 393,59	22 893 836,19	23 989 419,70
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	3 102	3 290	3 419	3 500	3 654
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	6 118,53	6 328,41	6 337,93	6 541,10	6 565,25

W 2017 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Na zmianę wysokości wydatków miała wpływ zmiana stawek za 1 godzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, które uległy zwiększeniu w związku z ogłoszeniem Obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2017 r. po przeprowadzeniu negocjacji zgodnie z zapisami ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw. Zmniejszeniu uległy natomiast wydatki na prowadzenie Dziennych Domów Pomocy Społecznej z uwagi na to, że od 01.04.2017 r. umowy podpisane zostały na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i w związku z powyższym dysponentem środków finansowych jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice. Nastąpił również nieznaczny wzrost liczby osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz wzrost średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Dzielnica Śródmieście - Wschód	56	56	56	56	56
Dzielnica Załęże	67	67	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	58	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	45	45	45	45	45
Dzielnica Koszutka	163	163	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	70	70	70	70	70
Dzielnica Ligota	75	75	75	75	75
Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	80	80	80	80	80
RAZEM:	689	689	689	689	689

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	18	15	16	7	19
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	113	98	105	89	110
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa długoterminowego	83	53	78	76	78

W 2017 roku zawarto łącznie **110** porozumień i umów z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę **183 059,73 zł.** Zmianie uległa liczba osób korzystających z pielęgniarstwa długoterminowego, wymagających wzmożonej opieki medycznej – w 2017 roku objęto tymi usługami **78** osób. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły **224 893,70 zł.**

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie innych powiatów w 2017 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 5 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	ok. 6 miesięcy
Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 15 miesięcy

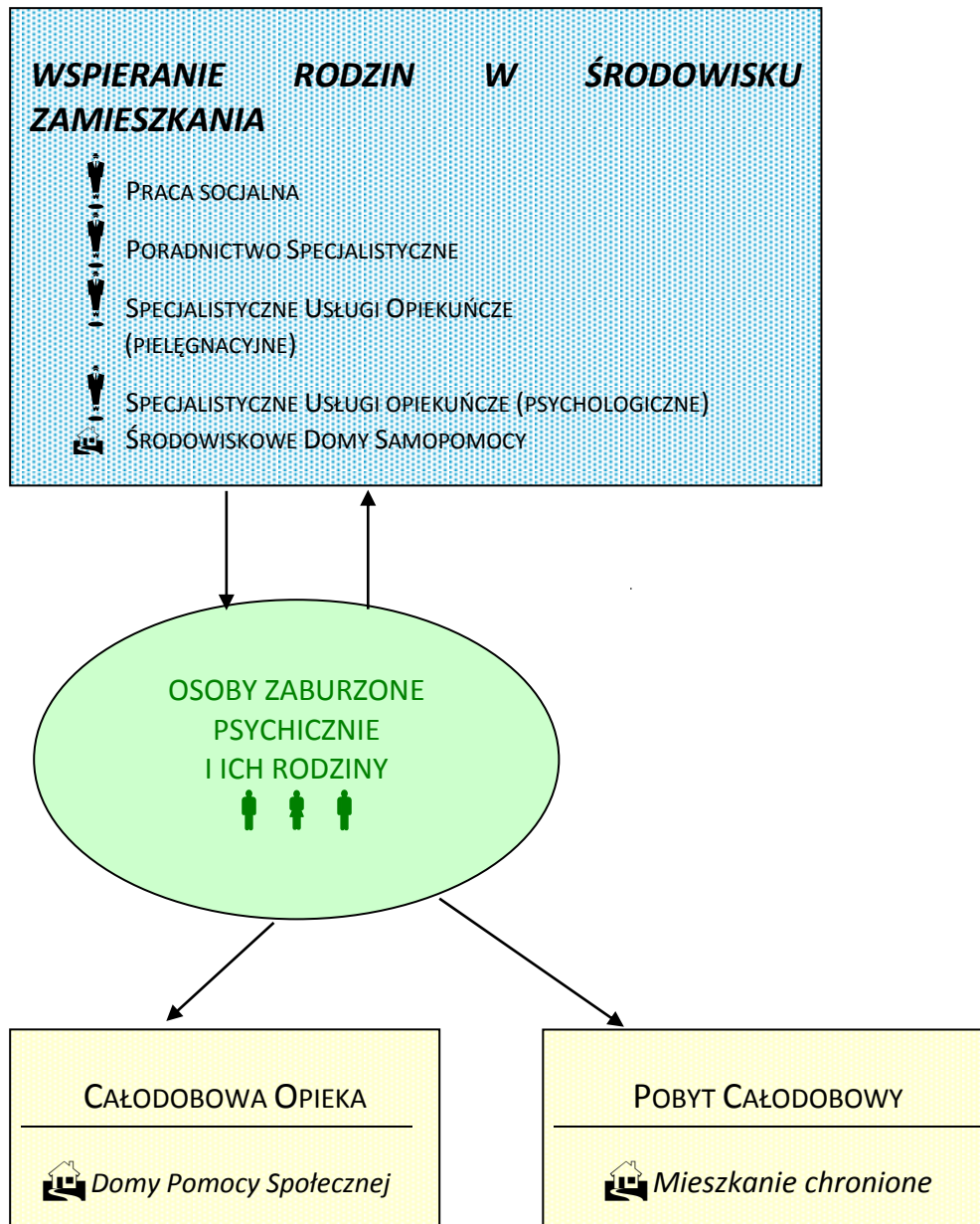
Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie Katowic w 2017 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 12 miesięcy*
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	

*nie uwzględniono okresu oczekiwania osób kierowanych do DPS Senior Residence w trybie interwencyjnym

Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne. Wskazać należy, że rzeczywisty czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie Katowic jest znacznie krótszy, aniżeli czas podany w niniejszym sprawozdaniu, ponieważ w momencie gdy nadchodzi termin przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej, bardzo często składany jest przez nią wniosek o przesunięcie terminu przyjęcia.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

Pomoc osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Katowicach. Głównym celem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi. Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczeniu, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi (CRS).

Liczba osób korzystających	508
Liczba godzin	7 252

W ramach pracy socjalnej w Centrum Rehabilitacji Społecznej prowadzona jest grupa wsparcia, w której uczestniczą osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy jest zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych. Od 01.01.2017 r.-31.12.2017 r. dla grupy **11** osób prowadzone były zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych CRS (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom. Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia.

Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	517,75	116
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	544,25	272
RAZEM:	1 062	388

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- a) osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne),
- b) osób upośledzonych umysłowo,
- c) osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług (w zł.)
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	109	6 190,25	418 448,87	67,60

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych.

Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł.)
Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi*	-	51,62	596,73	11,56
Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9	2 997,10	62 939,10	21,00
RAZEM:		9	3 048,72	63 535,83	-

*w I'17 zapłacono za usługi w XII'16 na podstawie stawki obowiązującej do 31.12.2016 r.

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie

i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiąganym między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"	Do osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Katowic.	34	42
2	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia neurologiczne, będących mieszkańcami Katowic.	25	27
3	Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34	42
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia neurologiczne, będących mieszkańcami Katowic.	20	21
RAZEM				113	132

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	18
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	15
RAZEM			54	33

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy osobom zaburzeniom psychicznym i ich rodzinom.

1. Zakres pomocy

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom zaburzeniom i ich rodzinom (w zł.)	794 877,84	778 175,84	811 768,48	831 034,93	874 023,47
Liczba osób, które skorzystały z usług	827	897	721	706	647
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	961,16	867,53	1 125,89	1 177,10	1350,89

W 2017 roku zmniejszyła się liczba osób korzystających z usług natomiast wzrosły koszty pomocy w przeliczeniu na 1 osobę co związane jest ze wzrostem liczby godzin wykonywanych usług dla tych osób. Na zmianę wysokości wydatków miała wpływ zmiana stawki za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych zarówno na podstawie umowy zawartej na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych jak i przez pracowników zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Stawka uległa zwiększeniu w związku z ogłoszeniem Obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2017 r. po przeprowadzeniu negocjacji zgodnie z zapisami ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw, a także w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia osób zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych z środków zewnętrznych (dotacje celowe).

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2013	113	517	630
2014	113	589	702
2015	117	416	547
2016	107	438	545
2017	109	388	497

3. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	40	40	14	22	11

4. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.

Znaczna część osób, którym w ostatnich latach udzielono wsparcia nabyła umiejętności radzenia sobie w sytuacjach problemowych i jest w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku zamieszkania.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Liczba osób objętych usługami CRS, które podjęły zatrudnienie	3	5	0	6	3

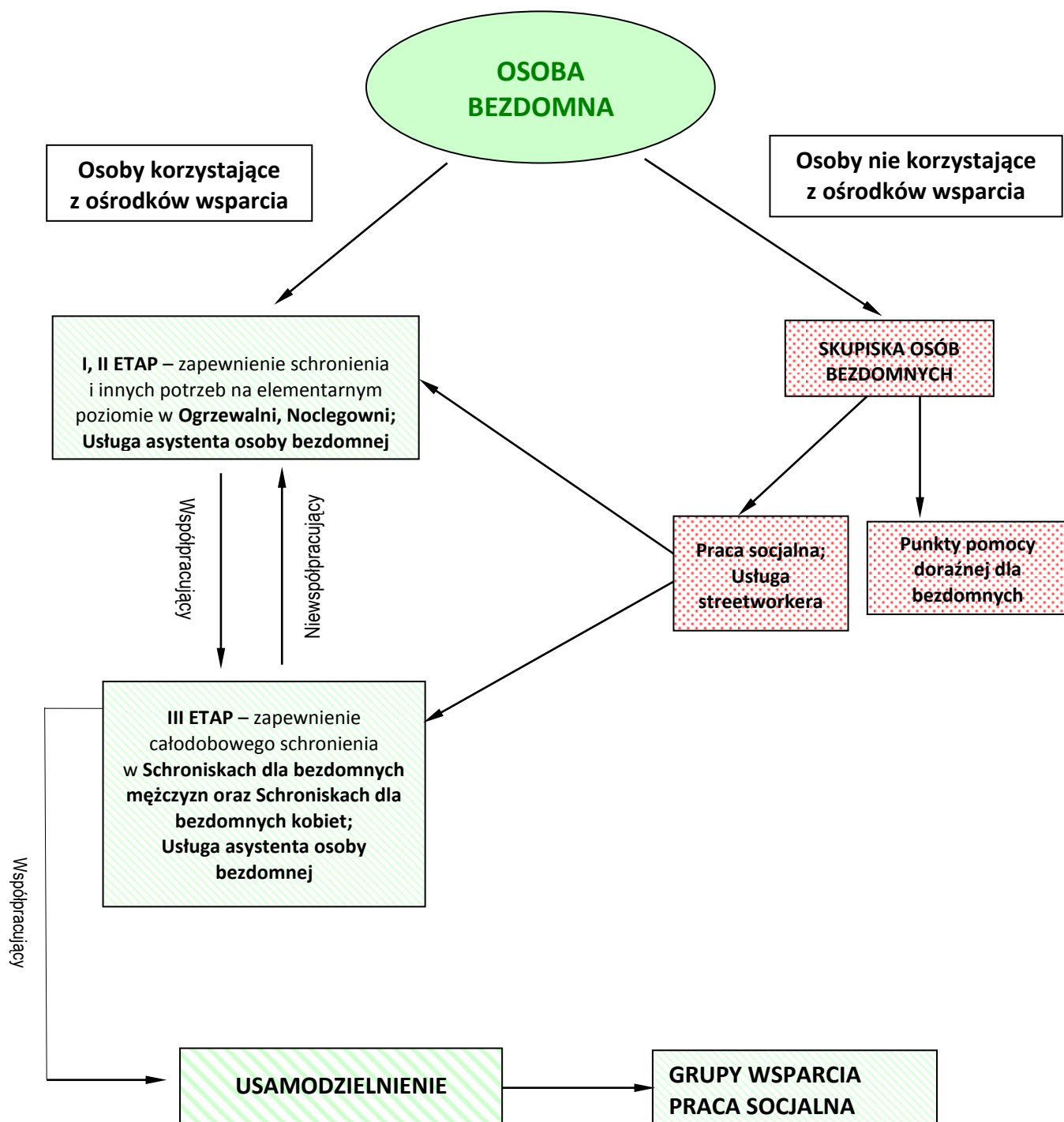
6.7 Inne działania

Szkolenie praktykantów

Uczestniczką szkolenia w roku 2017 był studentka Wydziału Psychologii i Pedagogiki Uniwersytetu Śląskiego. Podczas praktyk studentka zapoznała się z celami realizowanymi przez placówkę, rodzajami oferowanych usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i zasadami ich świadczenia. Zajęcia praktyczne obejmowały również możliwość uczestniczenia w wizytach w środowisku zamieszkania, pracy z dziećmi z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, nabycie umiejętności korzystania z narzędzi diagnostycznych.

Liczba praktykantów	1
Ilość godzin praktyk	80

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

Przeciwdziałanie bezdomności stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2017” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Dział ds. Bezdomnych

1. Prowadzi regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia. Pracownicy socjalni przeprowadzili **154** wizyty i interwencje w różnych skupiskach osób bezdomnych. Prowadzone są przez pracowników socjalnych oraz pracowników Straży Miejskiej Katowic stałe objazdy miejsc pobytu osób bezdomnych (w okresie od stycznia 2017 do lutego 2017 roku objazdy odbywały się 3 razy w tygodniu, od marca 2017 do września 2017 roku odbywały się 2 razy w tygodniu, od października 2017 do grudnia 2017 roku odbywały się 3 razy w tygodniu).
2. Prowadzi intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowuje wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.
3. Przyznaje pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W okresie I-XII 2017 r. objęto pomocą **563** osób i rodziny
Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2017 r. wyniósł **613 937,35 zł**.

Liczba bezdomnych	563
Liczba wywiadów	1 249
Liczba etatów pracowników socjalnych	7,5

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnie, Noclegownie

II etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni, Noclegowni

Ogrzewalnie i Noclegownie dla bezdomnych to placówki przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic. Miasto Katowice udziela dotacji dla trzech organizacji. Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sądowej 1 oraz Noclegownię dla osób bezdomnych przy ul. Brackiej 18, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego Noclegownię przy ul. Sienkiewicza 23 oraz Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego prowadzącego placówkę dla bezdomnych przy ul. Gliwickiej 89A.

Ogrzewalnia prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Sądowej 1 dysponuje **38** miejscami. Oprócz schronienia w ogrzewalni można otrzymać gorące napoje, suchy prowiant oraz skorzystać z usług higienicznych i wymiany odzieży używanej. Noclegownia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne ul. Sienkiewicza 23 Katowice dysponuje **25** miejscami. W ramach noclegowni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

W dniu 21.01.2015 roku została podpisana umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt” z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wraz z całodobowym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja) dla **10** osób.

W dniu 14.01.2016 roku została zawarta umowa z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło katowickie na prowadzenie noclegowni przy ul. Brackiej 18 w Katowicach. W noclegowni przy ul. Brackiej 18 jest możliwość udzielenie schronienia **40** osobom bezdomnym, dla których gmina

Katowice jest właściwa do zapewnienia schronienia, w szczególności osobom wobec których wyrokiem sądowym została orzeczona eksmisja bez uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, dla których miasto Katowice jest zobowiązane do udzielenia schronienia. Pobyt w placówce jest całodobowy dla osób ze skierowaniem wydanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

7.2.2 Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn

III etap – zapewnienie całodobowego schronienia w Schroniskach dla bezdomnych kobiet oraz w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn

Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn zapewniają możliwość całodobowego przebywania, w tym miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu. W schroniskach istnieje możliwość spożycia posiłku, jest dostęp do pomieszczeń kuchennych umożliwiających samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju, możliwość skorzystania z prysznica, wymiany odzieży, możliwość prania i suszenia odzieży. W schroniskach jest prowadzona intensywna praca socjalna ukierunkowana na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności.

Schroniska dla bezdomnych mężczyzn zapewniają swoim mieszkańcom schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych. Ponadto w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym. Miasto Katowice posiada Schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach z ilością **83** miejsc oraz przy ul. Hetmańskiej 22/15 w Katowicach z ilością **5** miejsc, co stanowi łącznie **88** miejsc w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn.

Liczba miejsc w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn	88
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schronisk	90
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2017 r.	138
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	28 743

Roczny koszt utrzymania Schronisk dla bezdomnych mężczyzn wyniósł **896 050,32 zł**.

Koszt osobodnia w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn wyniósł **27,56 zł**.

Schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach prowadzi także łaźnię dla osób bezdomnych, która jest miejscem gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpieli), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania. Łaźnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. **8.00-13.00**. W okresie sprawozdawczym z łaźni osoby bezdomne skorzystały **3 728** razy.

W okresie zimowym oraz w razie potrzeby w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach prowadzone są dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy korzystają z usług Schroniska w godz. od 19.00 do 7.00 dnia następnego. Osoby te korzystają z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie Ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc na terenie Schroniska ul. Krakowska 138 w Katowicach	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z dodatkowych miejsc	32
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2017 r.	138
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	4 466

Dodatkowo zakupiono usługi, na podstawie Ustawy Prawo zamówień publicznych, w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**. W okresie sprawozdawczym skorzystało z usług **77** osób. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **19 zł**. Koszt ten jest pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXXVII/712/17 z dnia 02 marca 2017 roku. Koszt tej usługi w 2017 roku wyniósł **245 005,00 zł**.

Liczba miejsc w Ośrodku Św. Jacka ul. Dębowa 23 Katowice	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Ośrodka Św. Jacka	51
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2017 r.	77
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	13 154

Schroniska dla bezdomnych kobiet to placówki przeznaczone do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, mających związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych, oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażającym ich zdrowiu lub życiu. Pracownicy Schronisk prowadzą ze wszystkimi mieszkańcami szeroko zakrojoną pracę socjalną, nastawioną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, a ponadto prowadzą poradnictwo psychologiczne, konsultacje indywidualne oraz grupowe formy pracy socjalnej. W schroniskach prowadzi się min. trening umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w chwilę opuszczenia Schroniska i otrzymania mieszkania, uczy się w praktyce oszczędnego gospodarowania mediami, współżycia w środowisku sąsiedzkim. Schroniska dla bezdomnych kobiet mieszczą się przy ul. Orkana 7a w Katowicach z ilością **70** miejsc, ul. Piotrowickiej 44/2 w Katowicach – **10** miejsc, ul. Lubeckiego 3/3 w Katowicach – **10** miejsc, ul. Mikołowskiej 13/7 w Katowicach – **20** miejsc, ul. Mikołowskiej 13/9 w Katowicach – **20** miejsc, ul. Mikołowskiej 11/4 w Katowicach – **16** miejsc. Łączna ilość miejsc w Schroniskach dla bezdomnych kobiet wynosi **146**.

liczba miejsc w Schroniskach dla bezdomnych kobiet	146
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schronisk	142
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2017	238
w tym:	
▪ kobiet	159
▪ dzieci i młodzieży	79
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	41 071

Koszt osobodnia w Schronisku dla bezdomnych kobiet wyniósł: **25,97 zł.**

Roczny koszt utrzymania Schronisk dla bezdomnych kobiet wyniósł: **1 066 646,01 zł.**

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2017.”

Opis działań znajduje się w powyższym sprawozdaniu.

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania bezdomności.

1. Zakres pomocy:

	2013	2014	2015	2016	2017
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł.)	2 429 271,77	2 487 881,53	2 549 506,31	2 719 065,74	2 821 638,68
Liczba osób korzystających z pomocy	740	677	780	850	776
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł.)	273,57	306,24	272,38	266,57	303,01

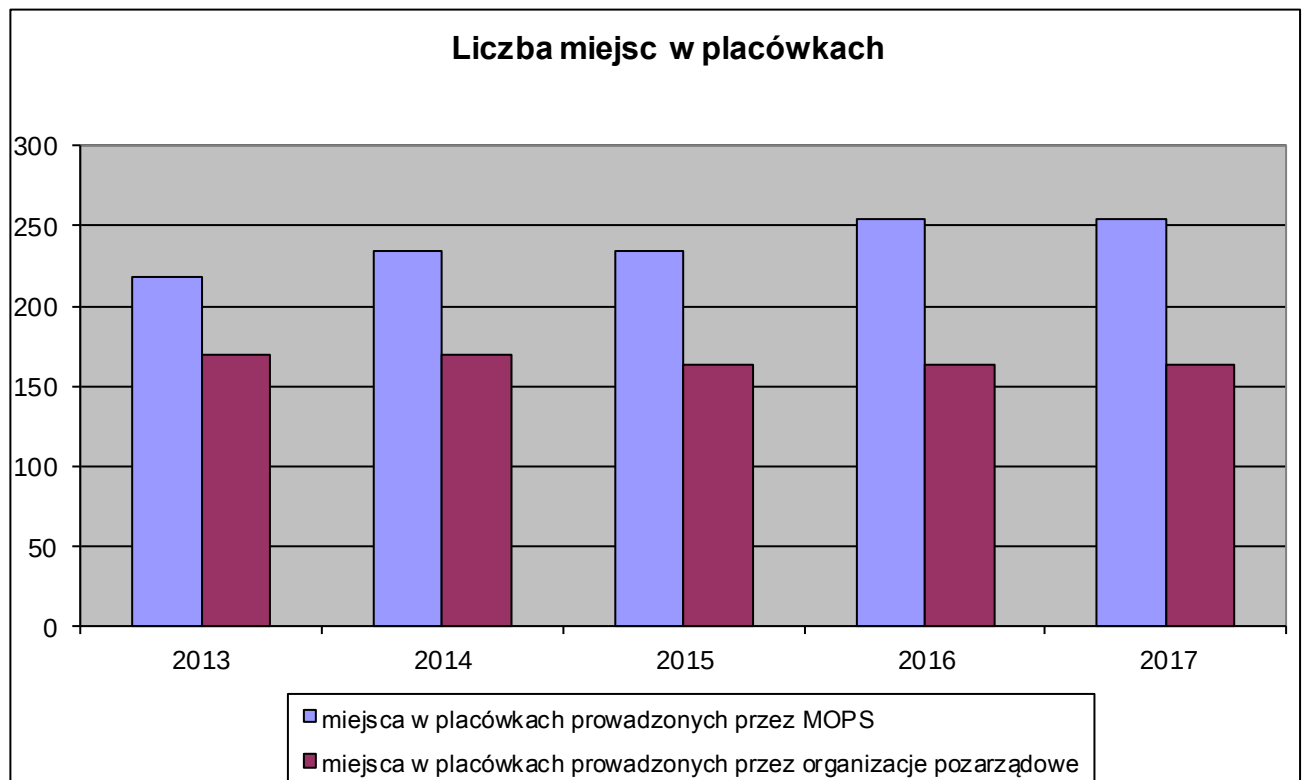
2. Usamodzielnienie bezdomnych:

	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	32	29	16	35	44
Liczba osób podejmujących pracę	51	55	48	49	53
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	179	267	212	181	169

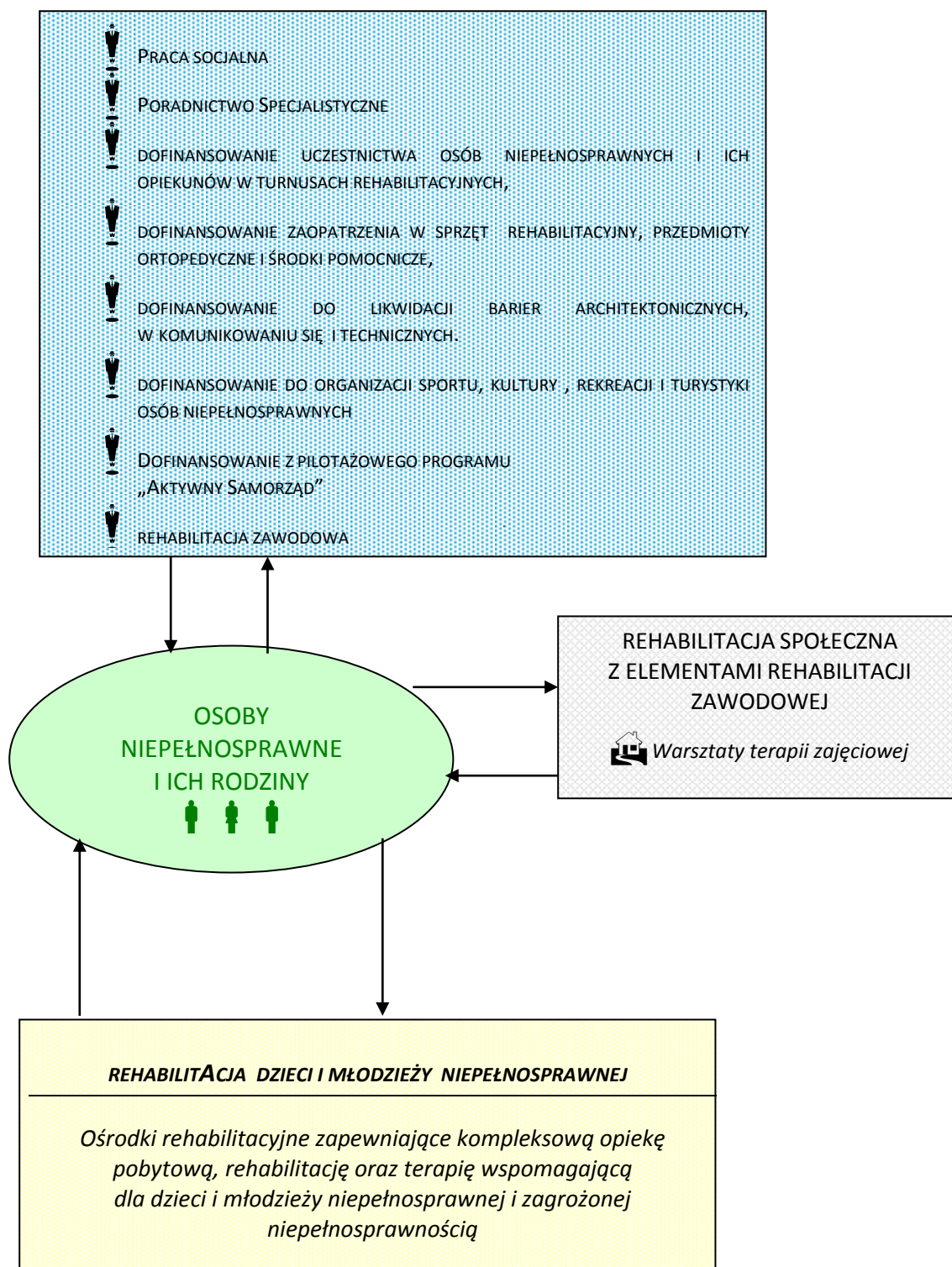
3. Baza noclegowa:

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn					
w okresie zimowym:	139	139	133	133	133
w okresie letnim:	79	119	113	113	113
długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	110	126	126	146	146
dla mężczyzn	138	138	138	138	138

W 2017 roku baza noclegowa nie uległa zmianie w porównaniu z rokiem 2016.

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wspieranie osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych. Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2017 wydatkowano kwotę **8 196 502 zł**, składa się:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności, rozumianych jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Połpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest kształtowanie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli z opiekunami	169	184 304	1 091
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci z opiekunami	15	15 280	1 019
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	40	200 344	5 008
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	11	29 111	2 646
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	531	855 380	1 611
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	68	168 148	2 473
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych – ilość osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem	6 dla 157 osób	10 001	1 667
Dofinansowanie kosztów związanych z rozszerzeniem WTZ Unikat o 5 osób	x	2 500	x
Dofinansowanie kosztów związanych z utworzeniem WTZ Akcent dla 30 osób	x	39 150	x

▪ uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. środki PFRON)	Kwota dofinansowania/ wydatkowana (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ "PROMYK" – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Szopienicka 58a Nikiszowiec	40	639 840	71 093,20
2	Śląskie Stowarzyszenie „ Ad Vitam Dignam” WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	559 860	62 206,55
3	WTZ „SPES” Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	30	479 880	53 319,90
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	479 880	53 319,90
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	35	559 860	62 206,55
6	WTZ "AKCENT" Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ul. Rataja 14	30	359 910	39 989,70
RAZEM:		200	3 079 230	342 135,80

Kwota dofinansowania do 1 miejsca ze środków PFRON wynosi: **1 333 zł.** (na miesiąc).

W 2017 roku nie ubiegano się o przyznanie dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika. Ogólna liczba osób, które w roku 2017 uzyskały wsparcie ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej a także w ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd” wyniosła **1 408**.

W 2017 roku poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy udzielili **3 216** porad w ramach wykonywanej pracy.

Liczba porad w okresie 2017 roku	3 216
w tym:	
Na miejscu	1 990
Telefonicznych	1 226

8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Pilotażowy Program „Aktywny Samorząd” był realizowany w 2017 roku na podstawie umowy AS3/000010/12/D 23.04.2013 r. i aneksów nr 14 z dnia 13.04.2017 r. oraz nr 15 z dnia 30.11.2017 r. W związku z przedłużeniem terminu przyjmowania wniosków niepełnosprawnych studentów na rok akademicki 2016/2017 do dnia 30 marca 2017 r. w zakresie MODUŁU II środki były wydatkowane na ten cel w I kwartale 2017 roku na podstawie aneksu nr 13 z dnia 16 grudnia 2016 r. do umowy nr AS3/000010/12/D zwiększającego wysokość środków. W 2017 roku program objął formy wsparcia osób niepełnosprawnych w ramach Modułów: I i II programu.

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:			
OBSZAR	NAZWA	Liczba złożonych wniosków	Kwota wypłaconych świadczeń
A - Likwidacja bariery transportowej	Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	3	15 000
	Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	1	1 124
B - Likwidacja barier w dostępie do	Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	19	140 589

uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	6	10 000
C- Likwidacja barier w poruszaniu się	Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	1 ¹	1 800
		20	36 215
	Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	6	81 500
D - Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opieką	9	13 904
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia 3. Zwiększenie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania 4. Zwiększenie dodatku, gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodziny 5. Zwiększenie dodatku w innych przypadkach	49 ²	102 869
		94 ³	179 472

¹Wniosek złożony na rok 2016 w styczniu 2017 r. w wyniku przywrócenia terminu, z którego wypłata nastąpiła w I kwartale 2017 r.

²Liczba wniosków złożonych w okresie od 1.09.2016 r. do 28.02.2017 r., których wypłata nastąpiła w I i II kwartale 2017 r.

³ Liczba wniosków złożonych w okresie od 1.03.2017 r. do 31.12.2017 r., których wypłata nastąpiła w 2017 r.

Łączna kwota w wysokości **104 669 zł** wydatkowana w roku 2017 w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” (w tym 1 800 zł w obszarze Modułu I oraz 102 869 zł w obszarze Modułu II) została zrealizowana ze środków PFRON przeznaczonych na rok 2016.

8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Rehabilitacja prowadzona jest przez Ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaże, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Niektóre usługi są finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane są następujące usługi: dzienny pobyt dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna indywidualna i grupowa, hipoterapia indywidualna, logorytmika indywidualna i grupowa, stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master, opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia.

Rodzaj usługi	Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT, Katowice – Osiedle Witosa, ul. Rataja 14		Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dniennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, „Oddział Odrodzenie”, Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280		Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka Katowickiej Fundacji Pomocy Dzieciom Kalekim i Niepełnosprawnym, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5a		Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno - Wychowawczy im. dr Marii Trzcińskiej - Fajfrowskiej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Katowicach Giszowcu, Katowice – Giszowiec, ul. Gościnną 8	
	liczba osobodni	kwota	liczba osobodni	kwota	liczba osobodni	kwota	liczba osobodni	kwota
Dzienny pobyt osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia	75	70 491,75	X	X	X	X	X	X
Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	X	X	155	294 394,60	320	679 689,69	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/grupowa	X	X	730 / 2486	20 637,10 / 19 937,72	864 / 1393	28 088,64 / 10 628,59	3688	27 918,16
Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	X	X	39	100 022,91	146	350 239,40	48	45 354,72
Hipoterapia - indywidualna	X	X	X	X	X	X	4660	150 005,40
Logorytmika indywidualna/grupowa	X	X	X	X	X	X	2224 / 7340	22 440,16 / 74 060,60
Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia	X	X	176 / 10	5 429,60 / 903,10	248 / 11	8 022,80 / 1 186,57	1152 / 22	41 829,12 / 2492,16
Stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master – indywidualna	X	X	X	X	X	X	9500	126 730,00
RAZEM	X	70 491,75	X	441 325,03	X	1 077 855,69	X	490 830,32

RAZEM: 2 080 502,79 zł

8.5 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej. Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymację osoby niepełnosprawnej.

Z dniem 1 lipca 2014 roku Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje nowe zadanie w zakresie: przyjmowania wniosków oraz przyznawania i wydawania kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Tabela: Liczba przyjętych wniosków

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	4 598
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	0
Orzeczenia niepełnosprawności	594
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	1 932
Wydania karty parkingowej osobom niepełnosprawnym	1 052
Wydania karty parkingowej uprawnionym placówkom	17

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp.	Cel złożenia wniosków	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	1 487
2	Szkolenie	3
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	47
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	452
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	1 636
6	Zasiłek stały	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	269
8	Korzystanie z karty parkingowej	677
9	Inne	27
ogółem		4 598

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
931	1 954	1 284	101	117	4 387

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
491	76	10	577

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	615
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	0
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	615

Tabela: Liczba wydanych kart parkingowych.

Wydane karty parkingowe			
Liczba wniosków	Liczba wydanych kart parkingowych osobom niepełnosprawnym	Liczba wydanych kart parkingowych uprawnionym placówkom	Liczba wydanych odmów
1 052	1 054	17	6

8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Wydatki na realizację programu (w zł.)	7 296 201	8 241 516	8 142 693	8 020 642	8 196 502
W tym ze środków PFRON (w zł.)	4 106 422	4 663 126	4 830 537	4 715 121	5 662 921
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	1 348	1 577	1 633	1 461	1408
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł.)	3 046	2 957	2 958	3 227	3 948

W roku 2017 otrzymano z PFRON wyższe środki finansowe w porównaniu do roku poprzedniego w związku z rozpoczęciem działalności nowo utworzonego warsztatu Terapii Zajęciowej „AKCENT” dla 20 osób oraz poszerzeniem działalności dla 5 osób Warsztatu Terapii Zajęciowej „UNIKAT”.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	3 508 021	1 316	3 920 650	1 553	4 266 362	1 613	4 174 492	1 446	4 583 449	1 399
Rehabilitacja zawodowa	449 380	12	742 476	24	564 175	20	540 629	15	497 000	9

Liczba osób objętych dofinansowaniem spadła z uwagi na niższe środki finansowe przeznaczone na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz zawodowej. W 2017 roku kwota środków PFRON w wysokości **3 120 880 zł** została wydatkowana na dofinansowanie kosztów działalności a także adaptacji pomieszczeń Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2017 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osoby niepełnosprawnej.

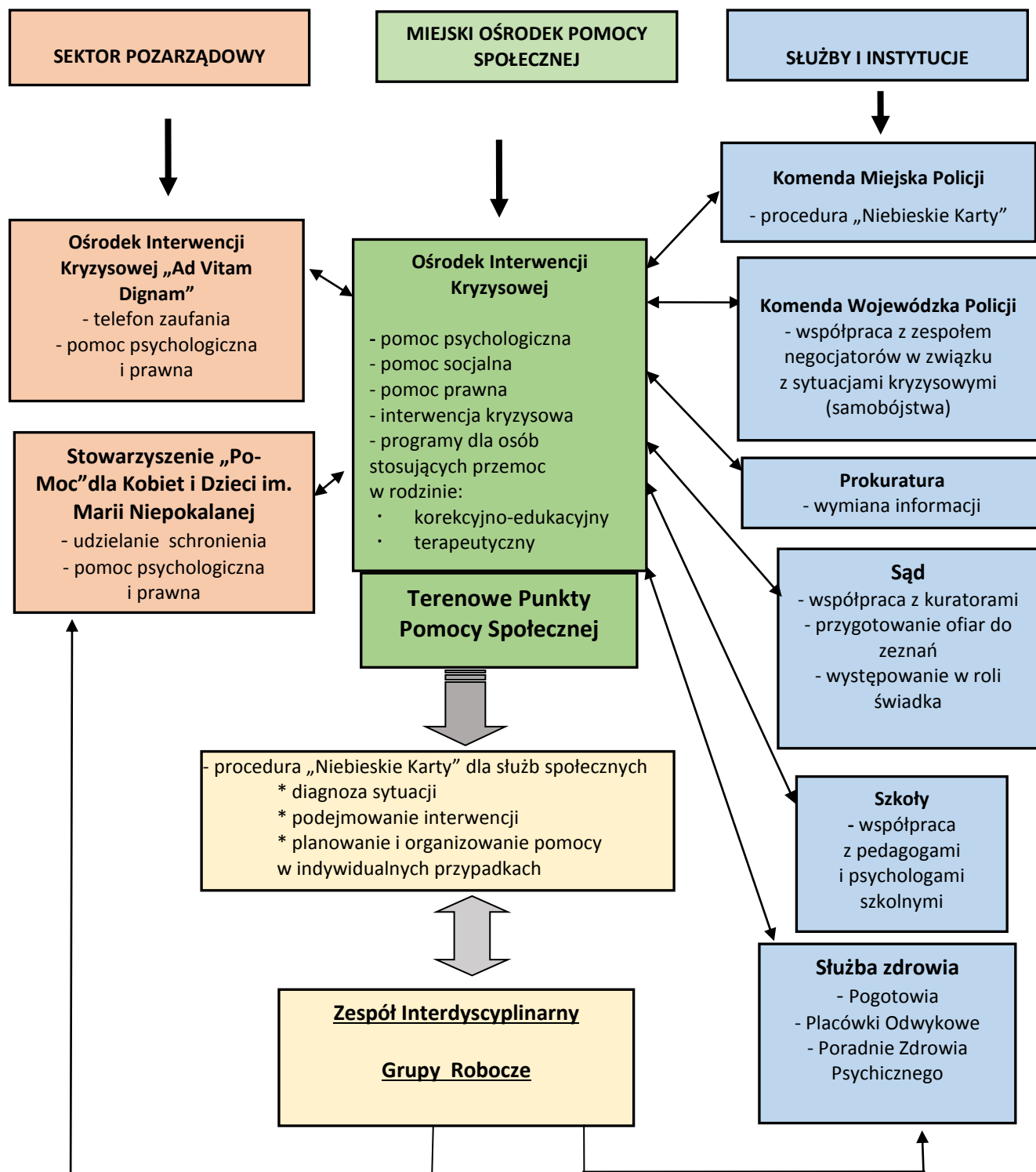
3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Liczba porad	3 735	3 350	2 379	2 524	3 216

Liczba porad waha się na podobnym poziomie. Dodatkowo powtarzane są akcje informacyjne polegające na rozwieszaniu plakatów, udostępnianiu ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe). Dodatkowo udostępniany jest informator w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej katowice.bezbarier.info, a także bieżące informacje na temat uprawnień dla osób niepełnosprawnych udostępniane są na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS). Od stycznia do grudnia 2017 roku pracownicy socjalni objęli pracę socjalną związaną z problemem przemocy **619 rodzin**.

9.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doznających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy. Z rodzinami prowadzona jest systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmuje ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku. W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewnia schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą w tym:	1 020
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	206
Sprawcy przemocy	119
Dzieci	50
Inne kryzysy w tym:	645
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	66
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	118

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone są następujące usługi:

- konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- wizyty w środowisku,
- interwencje,
- kierowanie do miejsc schronienia,
- poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych/pisemnych.

	W okresie od I - XII 2017 r.
Interwencje osobiste	253
Interwencje telefoniczne	1 319
RAZEM:	1 572

Interwencje są reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
1 783	904	407

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII 2017 roku obejmował jedną formułę pracy grupowej:

Grupa psychoedukacyjna dla ofiar przemocy (35 osób - 47 spotkań).

Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym. Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami Ośrodka są też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	47	35
Naturalne grupy wsparcia/spotkania rodzinne	66	137

9.3 Współpraca MOPS ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam” w zakresie prowadzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie telefonu zaufania oraz udzielania porad prawnych i psychologicznych. W okresie do lutego 2017 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **13 964,00 zł**. Od 1 marca 2017 r. finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

9.4 Współpraca MOPS ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje również ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej przy ul. Krasińskiego 21. Świadczone usługi polegają na:

1. zapewnieniu całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji,
2. świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego,
3. zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Liczba osób, które w okresie I-XII 2017 r. skorzystały ze schronienia (narastająco)	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie z realizacji programu alkoholowego na dzień 31 grudnia 2017 r. (w zł)
21	29,00	13,00	100 000,00*

* w tym kwotę 11 869,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie istniejący od 1.04.2011 r. został powołany na trzecią kadencję Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 1298/2017 z dnia 28.03.2017 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar. Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach.

Od stycznia do grudnia 2017 roku odbyły się **4** spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i **1 328** spotkań Grup Roboczych. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się **7** spotkań konsultacyjnych z koordynatorami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od I -XII 2017 roku prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w **619** rodzinach.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym – liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” - 291		
1.	Procedura „Niebieskie Karty” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	193
2.	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	74
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	291
4.	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	1
5.	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	18
6.	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	5

Od sześciu lat Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program edukacyjno-korekcyjny** dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych oraz innych przedstawicieli Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. Od stycznia do grudnia 2017 roku prowadzone były zajęcia grupowe, (2 edycje Programu), w których uczestniczyły **22** osoby. Program ukończyło **11** osób.

W 2017 roku Ośrodek rozszerzył ofertę pomocy w formie grupowej dla osób stosujących przemoc domową. W październiku został uruchomiony **Program psychologiczno-terapeutyczny** dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Uczestnicy pozyskiwani byli do udziału w zajęciach przede wszystkim spośród absolwentów Programu korekcyjno-edukacyjnego a także spośród klientów Ośrodka. W okresie od października do listopada odbyła się jedna edycja programu, w której wzięło udział **6** uczestników. Program ukończyły **3** osoby.

9.6. Inne działania:

1. W lutym 2017 roku w ramach Tygodnia Ochrony Praw Ofiar Przestępstw w Ośrodku Interwencji Kryzysowej zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne dla osób doznających przemocy w rodzinie, dla osób skierowanych w związku z realizacją procedury Niebieskie Karty. Spotkanie prowadzone było przez przedstawiciela prokuratury w Katowicach.
2. W marcu br. przedstawiciel Ośrodka Interwencji Kryzysowej brał udział w posiedzeniu Rady Programowej przy Uniwersytecie Śląskim, której zadaniem jest doskonalenie programu i oferty dla studentów pracy socjalnej. W ramach tego przedsięwzięcia omawiano zasady realizacji praktyk studenckich, w tym odbywanych przez studentów w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.
3. W maju 2017 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej współorganizował wspólnie z Komendą Miejską Policji i Fundacją „Dajemy Nadzieję” konferencję dotyczącą problematyki przemocy wobec dzieci w ramach kampanii „Moc! Na Ty!” realizowanej od 2016 roku.

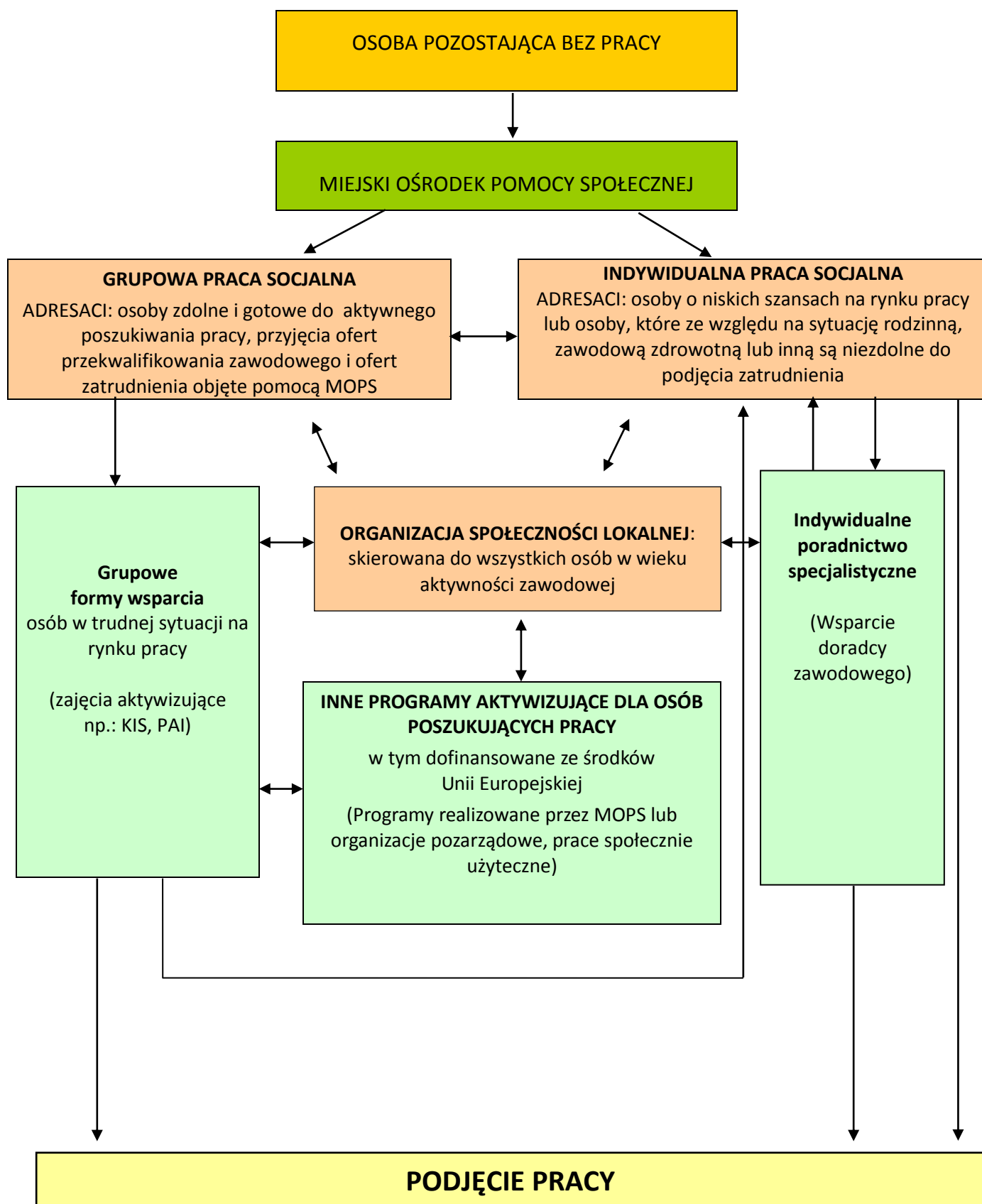
4. W sierpniu br. nawiązano współpracę z warsztatami terapii zajęciowej w mieście Katowice i zaplanowano zorganizowanie w miesiącu listopadzie spotkanie mające na celu poruszenie problematyki przemocy wobec osób niepełnosprawnych i opracowanie strategii postępowania na wypadek ujawnienia przemocy przez uczestnika warsztatów. Inicjatorem jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej „UNIKAT” w Katowicach-Józefowcu.
5. W VI 2017 roku przedstawiciel OIK MOPS uczestniczył w audycji radiowej w Radiu Katowice w związku z działaniami inicjowanymi przez Ogólnopolski Ruch Mężczyzn Na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Wobec Kobiet „Biała Wstążka”.
6. W XII 2017 roku przedstawiciel OIK MOPS uczestniczył w audycji radiowej w Radiu Katowice. Audycja ta była zwińczeniem happeningu pt.: „Stop przemocy wobec kobiet”, który był jednym z elementów autorskiego programu profilaktycznego Komendy Miejskiej Policji pt.: „Moc! Na Ty!”, realizowanego w związku z Międzynarodową Kampanią pt.: „16 Dni Działań Przeciwko Przemocy Ze Względem Na Płeć”.
7. W XII 2017 roku przedstawiciel OIK MOPS uczestniczył w happeningu przeciw przemocy wobec kobiet, który organizowany był przez Komendę Miejską Policji oraz Fundację Podaruj Nadzieję. Celem happeningu było okazanie solidarności i wsparcia dla wszystkich kobiet na świecie doświadczających przemocy. W trakcie tego wydarzenia była możliwość zasięgnięcia porady ekspertów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. OIK MOPS uczestniczy jako jeden z liderów w Śląskiej Regionalnej Koalicji Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Koalicja ta zrzesza Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu województwa śląskiego.
9. Kierownik OIK MOPS uczestniczy w pracach Ogólnopolskiej Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
10. Ośrodek Interwencji Kryzysowej od stycznia do grudnia 2017 roku zorganizował szkolenia:
 - „Podstawowy warsztat pracy z osobami współzależnymi” dla pracowników socjalnych, asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej (II 2017 r.);
 - „Przemoc w rodzinie z uwzględnieniem zaniedbań wobec dzieci” dla asystentów rodzin i wychowawców świetlic (III 2017 r.);
 - „Przemoc w rodzinie - szkolenie podstawowe” dla pracowników socjalnych, asystentów rodzin i koordynatorów pieczy zastępczej (III 2017 r.);
 - „Szkolenie podstawowe z zakresu pracy z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym” dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin (III 2017 r.);
 - „Szkolenie zaawansowane – specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy” dla pracowników socjalnych i koordynatorów pieczy zastępczej (IV 2017 r.);
 - szkolenie „Procedura „Niebieskiej Karty” dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin (V 2017 r.);
 - szkolenie „Interwencja kryzysowa” dla koordynatorów pieczy zastępczej (VI 2017 r.);
 - „Przemoc w rodzinie z uwzględnieniem zaniedbań wobec dzieci” dla koordynatorów pieczy zastępczej i pracowników socjalnych (VI 2017 r.);
 - „Szkolenie podstawowe z zakresu pracy z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym” dla koordynatorów pieczy zastępczej i asystentów rodziny (IX 2017 r.);
 - szkolenie „Przemoc w rodzinie z uwzględnieniem zaniedbań wobec dzieci” dla asystentów rodziny (X 2017 r.);
 - szkolenie „Procedura „Niebieskie Karty” dla asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej (X 2017 r.);
 - w listopadzie szkolenie „Interwencja kryzysowa” dla koordynatorów pieczy zastępczej (XI 2017 r.).

9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.

- Od stycznia do września 2017 roku jedna osoba korzystała z pomocy psychologicznej (patologizacja procesu żałoby) jako osoba, która utraciła bliską osobę w katastrofie smoleńskiej.
- W dniu 22 marca br. w godzinach nocnych pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielali pomocy psychologicznej młodzieży z Technikum Lotniczego w Katowicach poszkodowanej w wyniku ataku terrorystycznego w Londynie. Doraźna pomoc psychologiczna realizowana była na lotnisku w Pyrzowicach i obejmowała młodzież (26 osób) jak również rodziców oczekujących na powrót dzieci. Rodzice i młodzież wyposażeni zostali również w ulotki informacyjne o skutkach stresu pourazowego jak i miejscach pomocy w Katowicach i miastach ościennych.
- W dniu 27.11.2017 roku, w związku z napadem z bronią, Ośrodek udzielił pomocy psychologicznej 6 pracownikom Banku.

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Oferta Ośrodka, której głównymi celami było zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej, jak również przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia, skierowana była zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy były odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób bezrobotnych.

Działania nakierowane na aktywną integrację oraz zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia realizowane były poprzez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania zatrudnienia, pomoc w znalezieniu ofert pracy, wspieranie w docieraniu do pracodawców, motywowanie do podjęcia nauki / uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie w poruszaniu się po rynku pracy. Osoby poszukujące pracy mogły uzyskać pomoc ze strony specjalistów z różnych dziedzin (m.in. terapeutów, psychologów, asystentów rodziny, doradców zawodowych), poprzez wsparcie w poprawie relacji rodzinnych, udział w grupach wsparcia i grupach samopomocowych rzutujących na podwyższenie kondycji psychicznej i motywacji, zmianę sposobów funkcjonowania w środowisku społecznym. Często bowiem problem bezrobocia powiązany jest z występowaniem innych problemów, trudności, których rozwiązanie stanowi warunek niezbędny do zwiększenia aktywności osób w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ośrodek ponadto reaguje na zmiany na rynku pracy, realizując również przedsięwzięcia finansowane ze środków europejskich m.in. projekt pozakonkursowy „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, realizowany od V 2015 r. – szczegółowy opis działań został zamieszczony w rozdziale XVIII.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Pracownicy Ośrodka współpracują również z podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, w celu kompleksowego wykorzystania dostępnych możliwości wspierania osób poszukujących pracy. Więcej informacji na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym znajduje się w rozdziale III.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe świadczone było przez specjalistów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy, w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów. Tematyka konsultacji indywidualnych obejmowała między innymi diagnozę sytuacji zawodowej klienta, w tym diagnozę dotychczasowej aktywności na rynku pracy, edukację w zakresie wymagań obecnego rynku pracy, poszerzenie wiedzy na temat aktywnych metod poszukiwania zatrudnienia, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, pracę nad wizerunkiem i autoprezentacją, gospodarowanie czasem oraz planowanie działań podczas poszukiwania pracy. Osoby korzystające z konsultacji miały także dostęp do informacji o bieżących ofertach zatrudnienia, targach i giełdach pracy oraz o bezpłatnych szkoleniach, kursach i projektach, w tym finansowanych ze środków unijnych. Każda konsultowana osoba otrzymywała informator z rozbudowanym wykazem instytucji i organizacji wspierających osoby poszukujące zatrudnienia na terenie Katowic.

Liczba osób korzystających z konsultacji w 2017 roku	30
Liczba przeprowadzonych konsultacji w 2017 roku	54
Liczba godzin przeprowadzonych konsultacji w 2017 roku	85

10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy

Od początku 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie zawartego w 2009 roku porozumienia dotyczącego partnerstwa w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i korzystających ze wsparcia Ośrodka. W styczniu 2017 roku przesłano do PUP wnioski w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych w roku bieżącym, jak również została przygotowana i przesłana do Urzędu Pracy lista wytypowanych osób bezrobotnych, mających ustalony II profil pomocy, korzystających ze wsparcia Ośrodka jako kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2017 roku – łącznie 103 kandydatów.

W miesiącu lutym, na prośbę PUP, została przygotowana i przesłana dodatkowa lista osób bezrobotnych, będących kandydatami do wykonywania prac społecznie użytecznych (łącznie 63 osoby). W miesiącu kwietniu została przesłana kolejna dodatkowa lista kandydatów (33 osoby).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej działając we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy ponownie podjął inicjatywę w zakresie objęcia bezrobotnych pakietem dedykowanych dla nich działań łączących elementy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, które realizowane będą w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI). Program składał się z 2 bloków tj.: Bloku Aktywizacja i Bloku Integracja. Blok Aktywizacja był realizowany przez PUP w formie wykonywania przez uczestników PAI prac społecznie użytecznych. Blok Integracja realizowany był w formie zajęć warsztatowych, w trakcie których poruszane były m.in. tematy dotyczące budowania i podnoszenia własnej wartości, motywacji do podejmowania działań związanych z poszukiwaniem zatrudnienia, radzenia sobie w sytuacji trudnych, rozwiązywania konfliktów, asertywności, określenia celów życiowych (w tym zawodowych) oraz umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej. Zajęcia były prowadzone przez specjalistów przygotowanych do prowadzenia zajęć z klientami pomocy społecznej (doradców zawodowych i psychologów).

Na początku lutego 2017 roku zostało przesłane zatwierdzone przez Dyrektora MOPS porozumienie pomiędzy PUP a MOPS dotyczące realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w 2017 r. Głównym celem tego partnerstwa jest kompleksowa pomoc osobom bezrobotnym oraz precyzyjne zaplanowanie osobom bezrobotnym działań, które będą realizowane w ramach poszczególnych instytucji. Okres realizacji Programu objął: I edycję 01.03.2017 r. - 30.04.2017 r., II edycję 01.05.2017 r. - 30.06.2017 r. i III edycję 01.09.2017 r. - 31.10.2017 r. Do udziału w PAI byli kierowani bezrobotni, dla których został ustalony III profil pomocy, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujący kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Równocześnie Ośrodek podejmował szereg działań dotyczących przeprowadzenia naboru osób bezrobotnych, korzystających ze wsparcia Ośrodka do uczestnictwa w PAI. Równocześnie pracownicy obu Instytucji utrzymywali kontakt telefoniczny związany z ostateczną weryfikacją kandydatów, dotyczącą przeprowadzenia badań lekarskich związanych z wykonywaniem prac społecznie użytecznych. Ponadto w czerwcu MOPS przygotował i przekazał do Urzędu informacje wraz z kalkulacją kosztów zorganizowania w MOPS prac społecznie użytecznych w roku 2018. Współpraca pomiędzy PUP a MOPS polegała także na konsultacjach osobistych, telefonicznych i korespondencji elektronicznej pracowników obu instytucji.

W związku z ogłoszeniem przez PUP naboru wniosków o przyznanie środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) na sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego dla pracowników, MOPS przeprowadził rozeznanie potrzeb szkoleniowych wśród swoich pracowników. W efekcie Ośrodek złożył do PUP wniosek o przyznanie środków na sfinansowanie 3 rodzajów studiów podyplomowych dla 4 pracowników Ośrodka. W rezultacie 2 osoby rozpoczęły studia podyplomowe.

W ramach realizowanego projektu pozakonkursowego „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” Ośrodek współpracował również z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach w zakresie realizacji Klubu Integracji Społecznej – więcej informacji znajduje się w rozdziale XVIII.

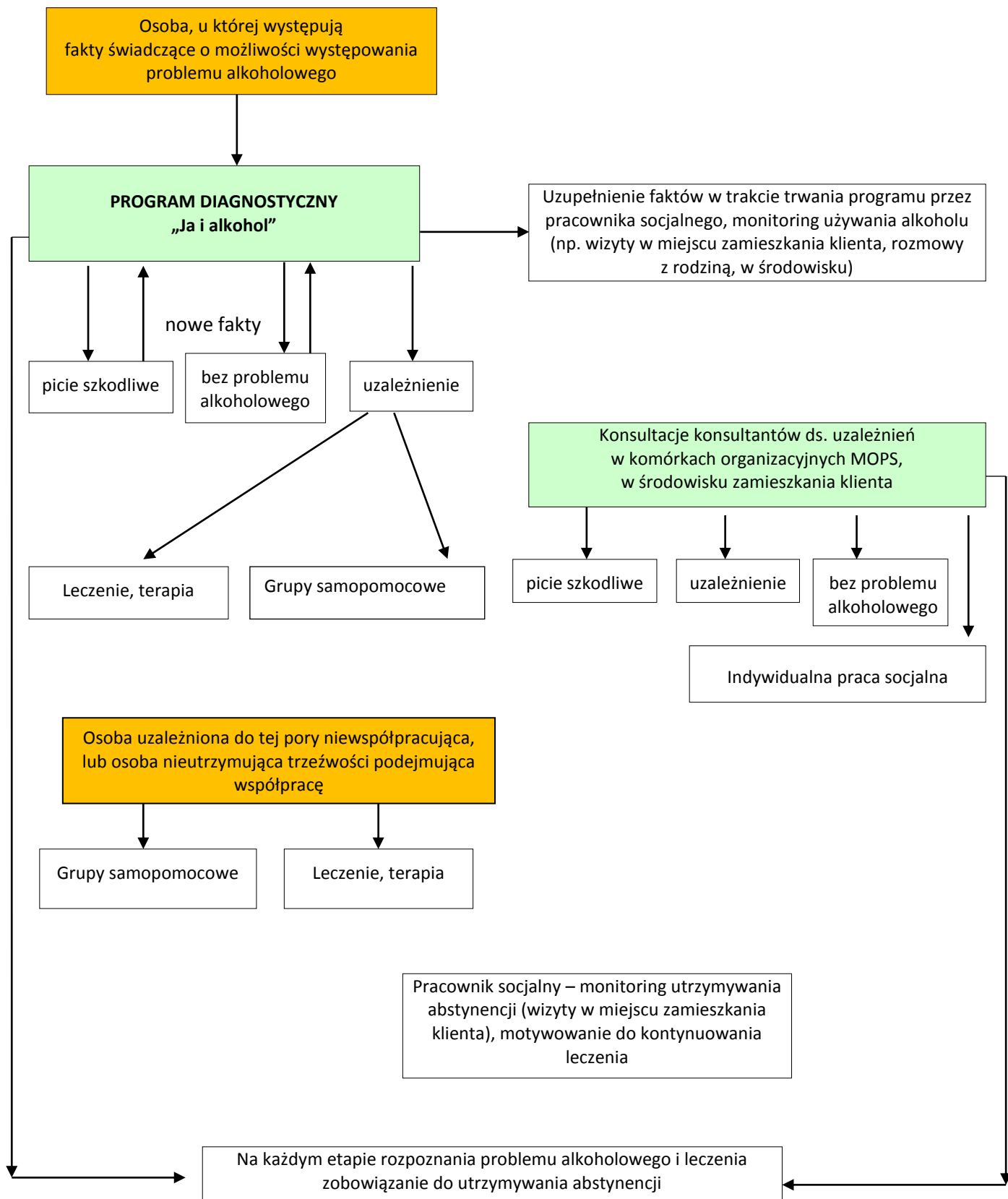
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy rodzinie z problemem bezrobocia.

	Rok 2015	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Wydatki na realizację programu na rzecz osób bezrobotnych (w zł.)	184 935,79	117 005,26	104 843,56	103 884,32 zł
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	3 436	3 116	2 737	2 308
Roczny koszt programu na rodzinę (w zł.)	53,82	37,54	38,30	45,01

Zauważalne obniżenie liczby osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS związane było ze zmieniającą się sytuacją na lokalnym rynku pracy. Równocześnie wydatki na realizację programu na rzecz osób bezrobotnych pozostały na podobnym, jak w poprzednim roku poziomie, co związane było z wykorzystywaniem oferty wsparcia dla osób pozostających bez zatrudnienia, w tym realizacji na szerszą skalę Programu Aktywizacja i Integracja. Ponadto Ośrodek realizował przedsięwzięcia finansowane ze środków zewnętrznych i nadal pozyskuje dodatkowe środki na realizację działań nakierowanych na wsparcie osób bezrobotnych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Przeciwdziałanie uzależnieniom stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021, Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok.

Realizatorami tego zadania są przede wszystkim: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno - motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

Cele szczegółowe realizowane przez MOPS to:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Formy realizacji:

- prowadzenie w/w działalności przez konsultantów ds. uzależnień Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej (opis w rozdziale VI),
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (opis w rozdziale IX),
- prowadzenie świetlic specjalistycznych dla dzieci oraz specjalistycznych klubów dla młodzieży (w ramach ww. programów - opis w rozdziale IV).

11.1 Konsultanci ds. uzależnień

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym

łącznie liczba osób objętych pomocą w tym:	235
osoby z problemem alkoholowym	233
osoby z rodzin z problemem alkoholowym	2

2. Działalność diagnostyczno - motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne	Liczba
dla klientów Ośrodka	337
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	1

3. Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (program „Ja i alkohol”)

„Ja i Alkohol”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej. Klient, u którego rozpoznano uzależnienie od alkoholu otrzymuje także

informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Spotkania grupowe odbywają się 2 razy w tygodniu i trwają 2 godziny. Integralną częścią programu są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

Liczba osób uczestniczących w zajęciach	62
Liczba spotkań	85
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	19
Liczba osób z rozpoznaniem piciem szkodliwym	10
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	6
Liczba osób bez rozpoznania	27

4. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	118
---	-----

5. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczą problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Zawierają treści dotyczące dysfunkcji w rodzinie alkoholowej i podstawowy warsztat pracy z członkami rodziny alkoholowej. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt. problemów alkoholowych i ich rozwiązywania zorganizowano dla pracowników socjalnych, wychowawców świetlic specjalistycznych, asystentów rodzin oraz koordynatorów pieczy zastępczej. Na bieżąco realizowane są konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	20
Liczba spotkań	5
Liczba godzin	35
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	163

11.2 Inne zadania

- W ramach współpracy Ośrodka z grupami wsparcia konsultanci ds. uzależnień, pracownicy socjalni prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla osób i ich rodzin z problemem alkoholowym zapoznając klientów z bieżącą ofertą programową stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie miasta Katowice. Klienci z problemem alkoholowym uczestnicząc w spotkaniach tych grup nabywają umiejętność zdrowego stylu życia bądź też podtrzymują abstynencję. Konsultant koordynator ds. uzależnień uczestniczył w grudniu w spotkaniach opłatkowych Katowickich Stowarzyszeń Trzeźwościowych „Jędrus” i „Dwójka”.
- Konsultanci ds. uzależnień biorą udział w posiedzeniach grup roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i przemocy.
- Konsultant-koordynator ds. uzależnień uczestniczył w spotkaniach Zespołu ds. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób uzależnionych. Spotkania odbyły się w miesiącu kwietniu i listopadzie 2017 roku.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)*
Zasiłek rodzinny z dodatkami	8 456	16 508 784,84	X

Zasiłek rodzinny	8 456	10 832 790,15	95 zł na dziecko do 5-go roku życia; 124 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia oraz 135 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.
Urodzenia dziecka	543	499 126,72	1000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	368	946 504,97	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	925	1 700 038,26	193 zł plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 425	1 258 564,68	95 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	623	642 433,04	90 zł dla dziecka do 5 roku życia; 110 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	5 898	550 259,03	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	144	79 067,99	113 zł, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła; 69 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły

* Od 1 stycznia 2016 roku, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia przyznawane są w niepełnej wysokości według zasady „złotówka za złotówkę”.

Świadczenia opiekuńcze w tym:

Zasiłek pielęgnacyjny	6 405	10 766 723,00	153 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	587	8 775 486,00	1 406 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	92	424 527,80	520 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 536	1 536 000,00	1 000 zł
Świadczenie rodzicielskie	648	6 614 405,92	1 000 zł

12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wypłacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasiłek dla opiekuna	77	420 792,20	520 zł

12.3 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wypłacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł.)
Fundusz alimentacyjny	2 298	9 144 983,60	385,92

12.4 Świadczenie wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. W stosunku do drugiego i kolejnych dzieci w rodzinie, świadczenie wychowawcze nie jest związane z kryterium dochodowym. W stosunku do pierwszego dziecka w rodzinie przyznanie świadczenia związane jest z kryterium dochodowym, które wynosi 800 zł na osobę w rodzinie lub 1 200 zł w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne. Realizacja świadczeń wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wypłacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Świadczenie wychowawcze	22 120	116 741 884,26	500,00
Dodatek wychowawczy	441	2 207 216,62	500,00

12.5 Świadczenie wypłacane w ramach ustawy „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wypłaca jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Realizacja w/w świadczeń w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wypłacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Świadczenie „Za życiem”	14	56 000,00	4 000,00

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	1 940
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	441
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	145
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	106
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wnioski do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o zatrzymanie prawa jazdy	33

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym (ok. 128 osób) lub poza granicami RP (ok. 168 osób). W stosunku do 491 dłużników nie ustalono miejsca pobytu. W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z Biurami Informacji Gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do Krajowego Rejestru Długów, rejestru „InfoMonitor”, rejestru „ERIF”, Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A. oraz Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2017 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **2 208 951,66 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę 434 391,74 zł.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;
- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2017 r. przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba przyznanych świadczeń	Wyplacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	24 293	6 898 302,66	283,96
dodatki mieszkaniowe – spółdzielnie	14 385	3 759 125,62	261,32
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	1 820	428 105,76	235,22
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	14 869	4 075 225,86	274,08
RAZEM	55 367	15 160 759,90	273,82

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2017.180) oraz Rozporządzeniem Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26.04. 2013 roku w sprawie przeprowadzania wywiadu środowiskowego (Dz.U.2013.589) w 2017 roku przeprowadzono 904 wywiady środowiskowe u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku. Ponadto dodatkiem mieszkaniowym w ww. okresie objęto **5 797** rodzin.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Ilość przyjętych wniosków	12 400	11 565	10 861	9 976
Kwota wypłaconych świadczeń	18 231 372,36	16 981 658,12	15 767 343,27	15 160 759,90
Średnie miesięczne świadczenie	265,13	263,67	263,43	273,82

W roku 2017 kwota wypłaconych świadczeń zmniejszyła się w porównaniu do 2016 roku o 606 583,37 zł, pomimo rewaloryzacji rent i emerytur od 01 marca 2017 roku. Spadek wypłaty świadczenia spowodowany był zmniejszeniem ilości złożonych wniosków o 885.

XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadanie – dodatek energetyczny. W okresie od 1.01.2017 do 31.12.2017 roku realizacja ww. świadczenia przedstawiała się następująco:

Liczba wypłaconych dodatków energetycznych			
dla:			Ogółem
gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną	gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób	gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób	
14 137	16 988	3 339	34 464
Kwota wypłaconych dodatków energetycznych			Ogółem
158 953,85	265 261,90	62 561,62	486 777,37

XVI. PROMOCJA OŚRODKA

16.1 Konferencje

W 2017 roku **177** pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyło w konferencjach i seminariach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewolucję zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej.

Konferencje i seminaria obejmowały następującą tematykę:

- Konferencja „Doskonalenie wykonywania funkcji ABI - drugi rok doświadczeń”,
- Konferencja „Organizacja kształcenia i udzielania wsparcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością i ich rodzin”,
- Konferencja „Forum Seniora”,
- Międzynarodowa Konferencja naukowa „W trosce o współczesną rodzinę - konteksty pedagogiczne i prawne”,
- Spotkanie podsumowujące program Rodzina 500 plus w województwie śląskim,
- Konferencja „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”,

- Spotkanie dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań w zakresie rewitalizacji w ramach poddziałania 9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - ZIT,
- Konferencja „Wczesna diagnoza i co dalej?”,
- Spotkania dla asystentów rodziny oraz koordynatorów pieczy zastępczej w zakresie wsparcia kobiet „Za życiem”,
- Konferencja „Obcy. Inny . Taki sam - w Psychoterapii”,
- Konferencja prasowa nt. Obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego,
- Konferencja „Nowe Słońce - rodzina zastępcza- szansą i nadzieją dla dzieci”,
- Konferencja „Różne oblicza miłości”,
- Konferencja „Choroba Alzheimera, czy można przed nią uciec?”,
- Konferencja „Moc! Na Ty Dziecko - świadek - ofiara przemocy”
- Konferencja „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie”,
- Konferencja „III Forum Seniora”,
- Seminarium „Dlaczego warto pracować nad jakością kontaktu z ludźmi?”,
- Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Starość w drodze, czyli mądrość życiowa i los człowieka późnej dorosłości”,
- Konferencja „Konsultacje społeczne dotyczące zmian ustaw wdrażających program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”,
- Konferencja prasowa Łódź 2017,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „FAS i przywiązanie”,
- Konferencja „Ostry i przewlekły stres a zdrowie psychiczne”,
- Spotkanie informacyjne dotyczące osiągania standardów w placówkach oraz propozycji zmian legislacyjnych w tym zakresie,
- VI Ogólnopolski Zlot Asystentów Rodziny,
- Konferencja „Nowe spojrzenie na schizofrenię”,
- Narodowa Debata o Rodzinie,
- Wojewódzka Konferencja „Myśli suicydalne, próby samobójcze”,
- Regionalna Konferencja dotyczące konsultacji społecznych zmian w ustawach wdrażających Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za Życiem”,
- VI Kongres Obywatel Senior — Debata,
- Konferencja „Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu potrzeba systemowej prewencji i deinstytucjonalizacji usług społecznych”,
- Konferencja „Znaczenie płci w procesie terapeutycznym”,
- Konferencja „Systemy wsparcia rodzin — zmiany prawne i funkcjonalne”,
- Konferencja „Integracja Społeczności Romskiej w środowisku lokalnym”,
- Konferencja „Mediacje rówieśnicze”,
- Konferencja „Przemoc domowa. Perspektywa psychologiczna, społeczna i prawna”,
- Spotkanie informacyjne poświęcone funkcjonowaniu placówek wsparcia dziennego,
- Seminarium w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery „Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje. Edukacja-kompetencje-rynek Pracy”,
- Konferencja „Wdrożenie unijnej reformy ochrony danych osobowych w sektorze publicznym”,
- Konferencja „Miejsce Otwarte”,
- Konferencja „Nie mów nikomu — tajemnice w życiu dziecka”,
- Seminarium „Polityka społeczna, praca socjalna jak to jest zrobione”,
- Warsztaty „Samookaleczenia, myśli suicydalne, próby samobójcze dzieci i młodzieży - ABC pierwszej pomocy”,
- Konferencja „Rodzina jest najważniejsza”,
- Spotkanie informacyjne dotyczące przygotowania i złożenia wniosku o płatność w Lokalnym Systemie Informatycznym.

16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

W dniu 23.03.2017 roku na antenie Radia Katowice emitowano rozmowę na temat Akademii Bezpiecznego Seniora oraz planowanych działań w ramach programu „Bezpieczna Przystań”, w studio gościli koordynator projektu podinsp. Małgorzata Biernacka oraz główny specjalista CPS MOPS.

W kwietniu 2017 roku zorganizowano w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” grę terenową dla rodzin z dzielnic Wełnowiec-Józefowiec i Dąb „Polowanie na PALoWe pisanki”, której celem była integracja rodzin, integracja sąsiedzka oraz promowanie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego. Reportaż z tego wydarzenia pojawił się na antenie TVP Katowice.

W czerwcu 2017 roku przedstawiciel OIK MOPS uczestniczył w audycji radiowej w Radiu Katowice w związku z działaniami inicjowanymi przez Ogólnopolski Ruch Mężczyzn Na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Wobec Kobiet „Biała Wstążka”.

We wrześniu 2017 roku w programie Telewizji Polskiej „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie”, który pomaga w poszukiwaniu osób zaginionych, główny specjalista CPS MOPS Katowice wystąpił wraz z Anną Brandt – psycholog dziecięcą z Uniwersytetu Śląskiego. Odcinek został niemal w całości poświęcony zapobieganiu zjawisku ucieczek nastolatków z domu, temu jak powinni zachować się rodzice nastolatków, a także pracy z rodziną w sytuacji, gdy już dojdzie do ucieczki. W trakcie programu omawiano m.in. wsparcie służb pomocy społecznej, a w szczególności rolę asystenta rodziny w kontekście pracy z rodziną.

W październiku 2017 roku Koordynator projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” udzielił informacji Radiu Piekary o realizowanych formach wsparcia w ramach projektu, w szczególności o prowadzonej rekrutacji na kursy zawodowe.

W grudniu 2017 roku przedstawiciel OIK MOPS uczestniczył w audycji radiowej w Radiu Katowice. Audycja ta była zwieńczeniem happeningu pt.: „Stop przemocy wobec kobiet”, który był jednym z elementów autorskiego programu profilaktycznego Komendy Miejskiej Policji pt.: „Moc! Na Ty!”, realizowanego w związku z Międzynarodową Kampanią pt.: „16 Dni Działania Przeciwko Przemocy Ze Względu Na Płeć”.

Dział Poradnictwa i Informacji na potrzeby prasy, radia, telewizji udzielał odpowiedzi na pytania, związane z realizacją Programu „Rodzina 500 plus” w Katowicach.

Kontakty z mediami w obszarze problematyki bezdomności, w szczególności standaryzacji usług na rzecz osób bezdomnych dotyczyły prezentacji przygotowań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do zapewnienia schronienia osobom bezdomnym, zmian w przepisach prawnych w zakresie standaryzacji usług na rzecz osób bezdomnych, pracy metodą „Streetworking”. Wystąpienia miały miejsce w Radio M, Radio Katowice, Telewizji Silesia, Telewizji Katowice, Telewizji Polskiej, Telewizji Kablowej Telpol, Gazecie Wyborczej.

16.3 Nagrody, wyróżnienia

W dniu 23 marca 2017 roku Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Katowicach otrzymali wyróżnienie od Wojewody Śląskiego za zaangażowanie, efektywną współpracę oraz profesjonalną pomoc psychologiczną dla uczniów Technikum Lotniczego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach podczas ataku terrorystycznego, do którego doszło w Londynie.

W dniu 23 czerwca 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał podziękowanie w imieniu całej społeczności Szkoły Podstawowej nr 48 im. Juliusza Ligonja w Katowicach za owocną współpracę w roku szkolnym 2016/2017. Pracownicy Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 również otrzymali od wyżej wymienionej Szkoły podziękowanie za zaangażowanie i profesjonalizm dzięki któremu możliwa była realizacja wspólnych przedsięwzięć mających na celu dobro dziecka.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach dnia 12.07.2017 roku otrzymała podziękowanie od Fundacji Dziecko i Rodzina w Warszawie za udzielenie wsparcia przy realizacji projektu „Perspektywy Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Polsce, Republice Czeskiej, Słowacji i na Węgrzech” realizowanego w ramach Funduszu Wyszehradzkiego.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznał nagrody specjalne za wybitne osiągnięcia w zakresie pomocy społecznej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dnia 21.11.2017 roku otrzymał zespołową nagrodę pieniężną za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej (nowatorską formę wsparcia – mieszkanie treningowe dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, jako dobrą praktykę i inspirację do szerokiego i kompleksowego wspierania osób niepełnosprawnych). Mieszkanie treningowe prowadzone

jest dzięki środkom pozyskanym z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Ośrodek otrzymał gratulacje za działalność w zakresie szeroko rozumianego wsparcia osób niepełnosprawnych intelektualnie, w szczególności w celu poprawy jakości ich życia oraz funkcjonowania w społeczności lokalnej, za promowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej i przyczynianie się do rzetelnego, skutecznego i profesjonalnego wsparcia osób wymagających pomocy.

Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, w imieniu Prezydenta RP, wręczono 22 listopada 2017 roku odznaczenia państwowe pracownikom zasłużonym w działalności na rzecz pomocy społecznej i pracy na rzecz osób potrzebujących. 9 zasłużonych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymało srebrny medal za długoletnią służbę oraz 1 pracownik złoty medal.

16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przeprowadził kolejną edycję kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Kampania miała na celu pozyskanie z grona mieszkańców Katowic kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych.

W minionym roku, dzięki współpracy z Filharmonią Śląską, Fundacją ING Dzieciom, Komunikacyjnym Związkiem Komunalnym Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, Katowice Miasto Ogrodów – Instytucją Kultury im. Krystyny Bochenek, Oddziałem Śląskim Narodowego Funduszu Zdrowia i Uniwersyteciem Śląskim rozdyskrebowano nieodpłatnie 3 000 szt. ulotek, 30 plakatów. O promocję kampanii zwrócono się do 19 instytucji działających na terenie miasta Katowice, natomiast tylko wymienione wyżej wyraziły chęć włączenia się w działania Ośrodka.

Promocja rodzicielstwa zastępczego prowadzona była także przy okazji Konferencji „Nowe słońce – rodzina zastępcza – szansą i nadzieją dla dzieci” 30 maja 2017 roku, zorganizowanej w ramach obchodów dnia rodzicielstwa zastępczego. Ponadto w ramach inicjatywy lokalnej katowickich rodzin zastępczych, w kwietniu 2017 roku zostały przeprowadzone wśród dzieci i młodzieży na terenie klubów i świetlic specjalistycznych warsztaty, połączone z konkursem plastycznym pod hasłem „Nowe słońce – rodzina zastępcza – szansą i nadzieją dla dzieci”. Zwieńczeniem konkursu była wystawa nagrodzonych prac na katowickim rynku, która rozpoczęła się 20 maja 2017 roku.

W 2017 roku przeprowadzono akcję promocyjną za pośrednictwem Telewizji Katowice. Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w okresie od 25.05.2017 r. do 14.06.2017 r. przeprowadzono emisję filmu reklamującego Kampanię na antenie TVP 3 Katowice, w przerwach reklamowych. Ponadto wyemitowano 20 sekundowy spot reklamowy w okresie od 05.10.2017 r. do 04.11.2017 r. na telebimie zlokalizowanym na Spółdzielczym Domu Handlowym „Skarbek” w Katowicach. Na zlecenie MOPS, w ramach umów zawartych z Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej Katowice, w okresie od 15.09.2017 r. do 15.10.2017 r. zostało wyeksponowanych 40 dwustronnych plakatów w formacie A3, umieszczonych w 20 autobusach komunikacji miejskiej. Ponadto w okresie od 01.12.2017 r. do 28.02.2018 r. zlecono promocję Kampanii poprzez oklejenie tylnej szyby, 5 autobusów komunikacji miejskiej kursujących w centrum Katowic, grafiką promującą rodzicielstwo zastępcze.

XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

17.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędny do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców Katowic.

W 2017 roku pracownicy uczestniczyli w **83** szkoleniach, w tym w **33** szkoleniach bezpłatnych oraz **50** szkoleniach płatnych.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w ramach projektów pn. :

- „Współpraca się opłaca — koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”,
- „Koordynacja i rozwój usług adaptacyjnych”,
- „Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie śląskim na lata 2016/2020” oraz „Program przeciwdziałania narkomanii w województwie śląskim na lata 2017-2020” .

17.2 Szkolenia grupowe

W ramach dbania o podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka oraz rozwój ich umiejętności zawodowych w 2017 roku. zostały zaplanowane, przygotowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne oraz zlecone do realizacji podmiotom zewnętrznym. Stanowiły one odpowiedź na zidentyfikowane i stale aktualizowane zapotrzebowanie zgłaszane przez pracowników Ośrodka.

Ilość szkoleń	32
Liczba uczestników	521

17.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Również w przypadku zespołów formuła spotkań, ich tematyka, czas trwania i częstotliwość stanowiły odpowiedź na zgłaszane przez pracowników Ośrodka potrzeby i oczekiwania.

	Ilość spotkań	Liczba godzin
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	5	10
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	5	10
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	4	8

17.4 Konsultacje indywidualne

W 2017 roku pracownicy jednostek wsparcia (CPS, CRS, OIK, Sekcji Prawnej) udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny, a także uzyskanie większego wglądu w swoje umiejętności zawodowe.

Rodzaj konsultacji		Liczba godzin konsultacji	Ilość spotkań konsultacyjnych
Psychologiczne i pedagogiczne		936	1 045
Udzielane przez asystentów rodziny		1 627	2 145
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia/trenera pracy		23	36
Udzielane przez konsultantów OIK	dot. sytuacji kryzysowych	22	37
	dot. problemu alkoholowego	55	124
Udzielane przez konsultantów CRS		1 002	1 030
Udzielane przez konsultantów prawnych		24	24

17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych w formie kształcenia i doksztalcenia prowadzonego w szkołach dla dorosłych, na studiach licencjackich, magisterskich, magisterskich uzupełniających oraz na studiach podyplomowych. W 2017 roku zawarte zostały 2 umowy szkoleniowe na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i przyznanie dodatkowych świadczeń dla pracowników biorących udział w studiach podyplomowych oraz niestacjonarnych drugiego stopnia — magisterskich. W 2017 roku zawarte zostały również 2 umowy szkoleniowe finansowane ze środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego kształcenia ustawicznego dla pracowników biorących udział w studiach podyplomowych. W 2017 roku 3 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ukończyło indywidulanie studia podyplomowe.

17.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2017 roku kontynuowano poradnictwo metodyczne skierowane do pracowników Ośrodka w formie superwizji psychologicznych i merytorycznych.

Celem superwizji psychologicznych i merytorycznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej. Superwizje prowadzone były przez superwizorów posiadających niezbędne kompetencje i kwalifikacje (zewnętrznych oraz zatrudnionych w MOPS).

Ilość superwizji psychologicznych	95
Liczba godzin superwizji psychologicznych	280
Ilość superwizji merytorycznych	28
Liczba godzin superwizji merytorycznych	100

17.7 Wizyty studyjne

W lipcu i październiku 2017 roku przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w celu poznania funkcjonowania modelu rozdziału pracy socjalnej od postępowań administracyjnych odbyli dwie wizyty studyjne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu i Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu, jako zespół ds. rozdzielenia pracy socjalnej od postępowań administracyjnych w sprawie przyznawania świadczeń pomocy społecznej.

Dnia 17.07.2017 roku w ramach współpracy międzynarodowej prowadzonej przez Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, odbyła się wizyta studyjna przedstawicieli charytatywnego niemieckiego stowarzyszenia AWO Die Arbeiterwohlfahrt, które jest jednym z niemieckich podmiotów non-profit, zajmujących się wsparciem społecznym. Podczas wizyty stowarzyszenie zaprezentowało działania jakie prowadzi na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. dzieci, cudzoziemców czy osób z niepełnosprawnościami). Goście mieli również okazję zapoznać się z działaniami skierowanymi do tej samej grupy odbiorców ale prowadzonymi w woj. śląskim. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, realizujący projekt „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, zaprezentował swoje działanie, zmierzające do zapewnienia warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku – mieszkanie treningowe dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzone przez Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”. W pierwszej kolejności, podczas spotkania w Urzędzie Marszałkowskim, przedstawiono prezentację dotyczącą organizacji i sposobu działania mieszkania treningowego. Następnie członkowie stowarzyszenia AWO oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego udali się z wizytą do mieszkania, gdzie mogli spotkać się z uczestnikami biorącymi udział w treningu usamodzielniania oraz trenerami, którzy jako gospodarze tego miejsca oprowadzili gości po mieszkaniu przedstawiając panujące tam warunki mieszkaniowe.

W ramach współpracy pomiędzy Ośrodkami Pomocy Społecznej, które realizują usługę asystenta rodziny nawiązano współpracę z Ośrodkami w Rudzie Śląskiej i Dąbrowie Górniczej. Do tut. Ośrodka zostali zaproszeni asystenci rodziny wraz z przełożonym, w celu zapoznania się ze specyfiką pracy asystentów

poszczególnych miast oraz rozwiązaniami praktycznymi w każdej z instytucji. W dniu 11.01.2017 roku odbyła się wizyta studyjna pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Dąbrowy Górniczej. Goście zostali zapoznani z ofertą Ośrodka. Kolejna wizyta studyjna na zaproszenie naszego Ośrodka, odbyła się w dniu 01.03.2017 roku. Celem spotkania z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej była wymiana doświadczeń, wskazanie obszarów rozwoju asysty rodzinnej w każdym z Ośrodków.

17.8 Biblioteka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach dokłada wszelkich starań, aby pracownicy mogli stale podnosić swoje kompetencje, uzupełniać wiedzę. Biblioteka zakładowa Ośrodka posiada na stanie pozycje książkowe, czasopisma specjalistyczne oraz materiały audio wizualne.

Stan całkowity zasobu bibliotecznego	2 439 pozycji
--------------------------------------	----------------------

XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

18.1 Projekty realizowane w 2017 roku (źródła finansowania)

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu w zł
„Włącz się! - Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”	9.1.6 RPO WSL 2014-2020	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS (810 osób w okresie 2015-2017).	Realizacja usług aktywizacji zawodowej, edukacyjnej i społecznej w ramach kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej w 3 dzielnicach oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	01.05.2015 - 31.12.2017 r.	Całkowity koszt projektu: 4 800 000 zł. Poniesione wydatki w 2017 r.: 1 868 784,06 zł, w tym wkład własny: 357 020,38 zł.
„Pomocna dłoń dla rodziny”	9.2.5 RPO WSL 2014-2020	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, kandydaci na rodziny zastępcze, rodziny zastępcze (137 osób w okresie 01.09.2016 – 31.08.2018).	Wsparcie dla rodziny, szkolenia dla kandydatów i członków rodzin zastępczych, działania integracyjne.	01.09.2016 - 31.08.2018 r.	Całkowity koszt projektu: 646 635 zł. Poniesione wydatki w 2017 r.: 311 252,84 zł, w tym wkład własny: 24 593,68 zł.
Centrum społecznościowe „Szopki”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Osoby będące częścią społeczności lokalnej na terenie rewitalizowanym tj.: dzielnicy Szopienice – Burowiec, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób (96 osób w okresie 01.09.2017 – 31.08.2020).	Realizacja programu aktywności lokalnej, w tym: organizowanie społeczności lokalnej, realizacja działań środowiskowych wzmacniających potencjał społeczności lokalnej, działania kulturalne, wsparcie reintegracji zawodowej mieszkańców. Od 2018 roku rozpoczną się działania realizowane przez Partnerów projektu.	01.09.2017 – 31.08.2020 r.	Całkowity koszt projektu: 1 640 210 zł. Poniesione wydatki w 2017 r.: 39 816,92 zł, w tym wkład własny: 22 674, 97 zł.
Centrum społecznościowe „Nasze Załęże”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową jest 66 os (40K,26M) zagrożonych ubóstwem, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących rewitalizowany obszar dzielnicy Katowice-Załęże.	Organizowanie społeczności lokalnej, Klub społecznościowy dla dzieci i młodzieży; Punkt poradnictwa i informacji obywatelskiej, działania wzmacniające potencjał społeczności lokalnej; działania kulturalne uzupełniające ofertę wsparcia w projekcie; program wspierający reintegrację zawodową mieszkańców dzielnicy Załęże; Akademia Lidera Społeczności Lokalnej Remont	01.08.2017 – 31.07.2020 r.	Całkowity koszt projektu: 749 104 zł. Poniesione wydatki w 2017 r.: 6 996,47 zł, w tym wkład własny 0 zł.

			i adaptacja Centrum Społecznościowego „Nasze Załęże”.		
„Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową jest 171 os.(115/56M) w wieku senioralnym (60plus) zamieszkujące na terenach rewitalizowanych.	Realizacja Programów Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego w dzielnicach: Śródmieście, Załęże, Bogucice, Nikiszowiec-Janów, Zawodzie, Szopienice; działań kulturalnych, usług aktywnej integracji.	01.09.2017 - 31.08.2020 r.	Całkowity koszt projektu: 2 983 777 zł. Poniesione wydatki w 2017 r.: 42 127,73 zł, w tym wkład własny 36 137,34 zł.
„Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowić będzie co najmniej 77 os.(46K, 31M) zam. Dzielnicę Janów–Nikiszowiec, doświadczających wykluczenia lub zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z ich otoczeniem.	Realizacja zadań związanych z organizowaniem społeczności lokalnej: Osiedle Janów i Osiedle Kolonia Wysockiego (Korea), działania rewitalizacyjne w osiedlu Nikiszowiec, wizyty studyjne.	01.08.2017 – 31.07.2020 r.	Całkowity koszt projektu: 1 900 000 zł. Poniesione wydatki w 2017 r.: 133 290,57 zł, w tym wkład własny 16 763,12 zł.
„Program edukacyjno - korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby mające problem ze złością, agresją i stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring rodzin tych osób, które zakończyły program, pod kątem występowania przemocy domowej.	08.02.2017 – 31.12.2017 r.	Przyznana dotacja: 18 612 zł, dotacja wykorzystana w całości czyli 18 612zł.
„Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie nakierowanych na zmianę wzorców zachowań oraz monitoring zachowań po ukończeniu programu.	1.10.2017 - 30.11.2017 r.	Przyznana dotacja 5 076 zł. Dotacja wydana w kwocie 4 972,57zł (kwota niewykorzystana 103,43zł).
„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017”	Środki MRPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017”	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe.	Objęcie opieką rodzin zastępczych przez 3 nowo zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz kontynuacja zatrudnienia 20 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	01.01.2017 r. – 31.12.2017r	Przyznana dotacja: 441 553,88 zł. Wkład własny: 217 481, 78 zł, (refundacja poniesionych kosztów) oraz dodatkowo zatrudnienie nowych koordynatorów). Wykorzystana dotacja: 425 282,55 zł, w tym wkład własny: 244 742,29 zł.
	Środki MRPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017”	Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.	Objęcie usługą asystenta rodziny rodzin naturalnych z różnymi rodzajami problemów przez 19 asystentów rodziny (w tym 15 osób kontynuujących zatrudnienie oraz 4 osoby nowo zatrudnione).	01.01.2017 r. - 31.12.2017 r. (refundacja wynagrodzeń 15 zatrudnionych asystentów oraz 4 nowozatrudnionych asystentów od 01.07.2017 r. – 31.12.2017 r.)	Przyznane dofinansowanie: 332 769,66 zł, w tym: Budżet Państwa: 109 904,41 zł. Środki z Funduszu Pracy: 222 865,25 zł. Wkład własny: 163 901,47 zł. Wykonanie Budżet Państwa: 103 780,29 zł Fundusz Pracy: 210 446,69 zł. Wkład własny: 165 714, 12 zł.

18.2 Projekt pozakonkursowy „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”

W maju 2015 roku rozpoczęto realizację projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Projekt został złożony w ramach ogłoszonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego naboru wniosków w ramach Osi Priorytetowej IX, Włączenie społeczne, Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Realizacja projektu zakończyła się 31.12.2017. W projekcie udział wzięło 839 osób.

W ramach projektu w 2017 r. zrealizowano następujące zadania:

- **Program Aktywności Lokalnej w Zawodziu** (realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”) - praca ze społecznością lokalną w celu aktywizacji społeczności lokalnej i integracji mieszkańców oraz nabywania umiejętności społecznych przy realizacji wspólnych inicjatyw. W 2017 roku w Programie wzięło udział **77** osób. Animatorzy lokalni przeprowadzili **234** spotkania z mieszkańcami, specjalista ds. wolontariatu przeprowadził **51** spotkań z wolontariuszami. Odbyły się **73** spotkania integracyjno – edukacyjne - warsztaty fotograficzne, rękodzieła, florystyczne, makijażu, szycia, stylizacji, treningi z trenerem personalnym, spotkania z dietetykiem, Grupa Praktyków Społecznych, warsztaty rozwojowe. Przeprowadzono cykl szkoleń wyjazdowych dla liderów lokalnych, zorganizowano wyjazdową wizytę studyjną, zorganizowano i współorganizowano następujące wydarzenia lokalne: II Międzypokoleniowy Bal Karnawałowy, Gra terenowa „Poszukiwacze Skarbów”, tworzenie muralu przy ul. Łącznej, „Sąsiedzkie Zumbowisko”, Gra terenowa „Zombie Szpil” , „Andrzejki”, Impreza Mikołajkowa, Spotkanie Świąteczne. Współorganizowano III Dni Zawodzia. Animatorzy lokalni wsparli mieszkańców w przygotowaniu i realizacji inicjatyw lokalnych oraz w realizacji projektu w ramach konkursu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich – Śląskie Lokalnie.
- **Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie** praca ze społecznością lokalną w celu aktywizacji i integracji mieszkańców oraz wspieranie procesu reintegracji zawodowej uczestników projektu. W 2017 roku w Programie rozpoczęły udział 24 osoby (18K i 6M). Łącznie w 2017 roku w warsztatach, spotkaniach i wydarzeniach organizowanych przez Program wzięło udział **344** osoby (239 K i 105 M), w tym 49 uczestników Programu (41 K i 8 M). W okresie sprawozdawczym prowadzono działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej, w tym spotkania z mieszkańcami (spotkania z animatorem lokalnym, zajęcia rękodzielnicze, kulinarne, zajęcia Lokalnej Strefy Kobiet, w ramach której zapewniono opiekę nad dziećmi). Realizowano również działania z zakresu integracji: podczas ferii zimowych (m.in. Muzeum Śląskie, Warsztaty Terapii Zajęciowej UNIKAT, Jump World), podczas wakacji letnich (m.in. sąsiedzki grill, wyjście integracyjne do kręgielni, PAL-FEST), wyjścia integracyjne z grupą mam z dziećmi do bawilandii oraz zorganizowano wyjście integracyjne do teatru. Odbyło się kilka wydarzeń lokalnych, m.in. gra terenowa dla rodzin „Polowanie na PALoWe pisanki”, „Szafing - wymiana odzieży”, czy Dni Wełnowca - Józefowca. Podpisano **7** porozumień o wolontariacie. Wolontariuszka - mieszkanka prowadziła otwarte zajęcia fitness dla mieszkank ww. dzielnic. Pracownicy PAL-W wspierali mieszkańców w realizacji **2** projektów w ramach inicjatyw lokalnych. Zorganizowano wyjazdowy Trening Umiejętności Społecznych.
- **Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu** (realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Fabryka Inicjatyw Lokalnych). W dniu 30 czerwca 2017 roku zgodnie z założeniami projektu zakończono realizację Programu Aktywności Lokalnej w Giszowcu. W I półroczu 2017 realizowano działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej, w tym w postaci: klubu społecznościowego realizowanego metodą Study Circle, polegającą na kształceniu osób dorosłych w formie grupy wsparcia (w 13 spotkaniach brało udział ok. 6 osób w każdym ze spotkań); spotkań osób z niepełnosprawnością intelektualną (13 spotkań, w których brało udział przeciętnie 11 osób i ich opiekunów) oraz spotkań społeczności lokalnej mieszkańców ul. Kolistej (10 spotkań po ok. 7 osób uczestniczących w spotkaniu). Realizowano także działania związane z podnoszeniem kompetencji zawodowych uczestników m.in. poprzez cykl warsztatów, poradnictwo specjalistyczne oraz egzamin sprawdzający umiejętności językowe. W ramach projektu organizowano wydarzenia integracyjne otwarte dla wszystkich mieszkańców tj. - Dzień Sąsiada oraz prowadzono działania edukacyjne dla uczniów - łączna liczba uczestników działań szacowana jest na **400** osób.

- **Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”** oferujący wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami: asystent osoby niepełnosprawnej (dla 22 osób), pobyt w mieszkaniu treningowym (28 osób), zajęcia z zakresu edukacji seksualnej dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia (12 osób), zajęcia edukacyjne dot. bezpieczeństwa dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia (111 osób), spotkanie edukacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i osób z ich otoczenia, dot. uprawnień oraz możliwości i sposobów uzyskiwania świadczeń (14 osób), warsztaty filmoterapii planowej dla osób niepełnosprawnych (6 osób), spotkania edukacyjne nt. zasad stylizacji wizerunku i autoprezentacji (12 osób), zajęcia z zakresu reintegracji społeczno – zawodowej (dyskusyjny klub filmowy dla 18 osób), zajęcia uspołeczniających i zajęcia z zakresu integracji sensorycznej oraz masaż specjalistyczny dla dorosłych niskofunkcjonujących osób dotkniętych autyzmem (6 osób), 12 spotkań integracyjnych dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia (100 osób).
- **W ramach kontraktów socjalnych realizowano następujące usługi:**
 - usługi asystenta osoby bezdomnej świadczyło **2** asystentów osoby bezdomnej (w ostatnim kwartale roku 2017 - 1 asystent) dla **41** osób, 9 osób przystąpiło do udziału, 39 osób zakończyło w tym okresie udział w projekcie, 4 uczestników przerwało udział,
 - usługi asystenta rodziny świadczyło **5** asystentów (w ostatnim okresie 4) dla 66 osób, 7 osób rozpoczęło udział, 50 osób zakończyło, a 16 przerwało udział w projekcie,
 - usługa streetworkera dla osób bezdomnych była świadczona przez **2** streetworkerów dla 29 osób, w 2017 roku, 5 osób rozpoczęło udział, 22 osoby zakończyły,
 - Program „Misja: Bobas” - Klub „Młody i Świadomy” dla młodocianych rodziców – **12** osób zakończyło udział, 2 przerwały.
 - Program Aktywizacja i Integracja dla osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy dla **27** osób. W tym okresie 25 osób rozpoczęło udział, 26 osób zakończyło udział, 12 osób przerwało, 3 osoby podjęły pracę.
 - Klub Integracji Społecznej (KIS) – kompleksowa usługa o charakterze społeczno – zawodowym, zadanie realizowane przez partnera projektu - Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego. W KIS w 2017 roku udział brało **127** uczestników (41M, 86K). Realizator KIS organizuje uczestnikom staże zawodowe u pracodawców – zorganizowano **19** staży zawodowych w zawodach zgodnych z posiadanymi lub nabytymi przez uczestników projektu kwalifikacjami zawodowymi. Uczestnicy KIS brali udział w kursach zawodowych – w 2017 roku odbyło się **45** takich kursów. Zatrudnienie podjęło **40** osób, w tym jedna podjęła działalność gospodarczą.
 - specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne.

W sprawozdawczym okresie po zakończeniu udziału w projekcie **60** osób podjęło pracę. Wszyscy uczestnicy projektu „Włącz się!...” zakończyli lub przerwali udział w projekcie z uwagi na zakończenie jego realizacji w dniu 31.12.2017 roku.

18.3 Projekt konkursowy „Pomocna dłoń dla rodziny”

We wrześniu 2016 roku rozpoczęto realizację projektu „Pomocna dłoń dla rodziny”. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działania 9.2. Dostępne usługi społeczne zdrowotne, Poddziałania 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs. Projekt odpowiada na zdiagnozowane potrzeby rodzin zamieszkałych w Katowicach. Zakłada wsparcie rozwoju osób, rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W ramach projektu w 2017 roku zrealizowano następujące zadania:

- Wsparcie terapeutyczne, którego głównym celem jest zmiana w obrębie sposobu tworzenia relacji z innymi ludźmi, postrzegania samego siebie, jak również radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami oraz emocjami im towarzyszącymi – ze wsparcia skorzystały 34 osoby w 2017 roku;
- Poradnictwo pedagogiczne, mające na celu wspomaganie rodziców w kwestiach wychowawczych – ze wsparcia skorzystało 48 osób w 2017 roku;
- Usługa asystenta rodziny, polegająca na udzielaniu wsparcia rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi –zrekrutowano 12 nowych rodzin, z usługi skorzystało w sumie 46 rodzin w 2017 roku;

- Grupa wsparcia dla rodzin chcących podnieść umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, której głównym celem jest doskonalenie umiejętności społecznych rodziców, zwalczanie własnej bezradności, a także uzyskanie nowych umiejętności – udział wzięło 14 kobiet;
- Spotkanie jasełkowo-kolędowe, mające na celu budowę sieci wsparcia i integrację środowiska rodzin zastępczych i środowiska lokalnego – udział wzięło ok. 100 osób – uczestników z otoczeniem;
- Dzień Rodzicielstwa Zastępczego mający na celu budowę sieci wsparcia i integrację środowiska rodzin zastępczych i środowiska lokalnego – udział wzięło ok. 120 – uczestników z otoczeniem;
- Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe oraz dla rodzin nowopowstałych - udział wzięło 10 osób (5K, 5M), łącznie 17 osób (8K, 9M) od początku trwania projektu;
- Szkolenia dla rodzin zastępczych, w tym mogących pełnić funkcję rodziny pomocowej, których celem jest doskonalenie i wzmacnianie kompetencji wychowawczych i społecznych osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i pomocowej. W 2017 roku odbyły się 2 tematyczne szkolenia, w których udział wzięły 34 osoby (23K, 11 M). Od początku trwania projektu przeszkolono 49 osób (33 K, 16 M) pełniących funkcję rodziny zastępczej;
- Grupa wsparcia dla niezawodowych rodzin zastępczych, której głównym celem jest uzyskiwanie i dzielenie się wsparciem w pełnieniu swojej funkcji, doskonalenie umiejętności wychowawczych itp. W grupie wsparcia uczestniczyło 14 osób (10K, 4M).

18.4 Program edukacyjno – korekcyjny dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie - opis w rozdziale IX.

18.5 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie - opis w rozdziale IX.

18.6 Asystent rodziny – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.

18.7 Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.

18.8 Projekty do realizacji w formule ZIT

Zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym nr 39/2015 Dyrektor MOPS uczestniczył w pracach Zespołu Roboczego ds. przygotowania i realizacji projektów w perspektywie finansowej 2014-2020. Zespół jest odpowiedzialny za przygotowanie i realizację projektów planowanych do złożenia w formie wniosków aplikacyjnych w formule ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekty realizowane przez MOPS to:

Oś priorytetowa	Działanie/ Poddziałanie	LP.	Tytuł projektu	Nakłady finansowe zgodne z WPF	Uwagi
IX Włączenie społeczne	Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT	1.	Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej -I etap.	1 750 000 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032H/17-00
		2.	Centrum Społecznościowe - "Nasze Załęże" - I etap.	749 104,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032D/17-00
		3.	Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach – I etap.	1 640 210,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032G/17-00
		4.	Wzmacnianie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego – I etap.	2 983 777,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: Nr umowy: UDA-RPSL.09.01.01-24-033A/17-00
		5.	Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - I etap.	2 000 000,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032F/17-00

		6.	Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu - I etap. – uzyskał negatywną ocenę merytoryczną	1 900 000,00 zł.	Projekt ponownie złożony w odpowiedzi na konkurs w dniu 11.01.2018 r.
	Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.1 rozwój usług społecznych – ZIT	7.	Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach – I etap.	1 088 135,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24-03BH/17-00
		8.	Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach - I etap.	941 793,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24-03BF/17-00
		9.	Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych – I etap.	3 409 106,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24-03BG/17-00
X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	Działanie 10.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych Poddziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT	10.	Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych w budynku przy ulicy Francuskiej 43		Planowana realizacja - I kwartał 2018 roku. Wydatki ogółem: 1 112 313,00 zł w tym dofinansowanie 945 466,00 zł.

Dane na dzień: 15.01.2018 roku

Rozpoczęto realizację następujących projektów ZIT:

1. „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu” - realizacja od sierpnia 2017 roku:

Podjęto działania związane z zatrudnieniem kadry realizującej zadania, organizacją projektu tj. przygotowaniem dokumentacji projektowej, promocji projektów, przygotowaniem do realizacji działań projektowych. Podjęto wstępne działania diagnostyczne obszarów objętych projektem tj. osiedla Nikiszowiec, Korea oraz część Janowa. W tym celu stworzono takie narzędzia takie jak: kwestionariusz ankiety, wywiad kwestionariuszowy, indywidualny wywiad pogłębiony. Realizowano działania związane z działaniami Inkubatora Animatorów Nikiszowca. Jego działalność opierała się na regularnych, codziennych spotkaniach z młodzieżą. W ramach działalności Inkubatora niektórzy młodzi ludzie zostali przygotowywani – zarówno od strony teoretycznej jak i praktycznej – do roli przewodnika turystycznego w Nikiszowcu. Jeden z nich samodzielnie oprowadza wycieczki po osiedlu – pierwszy raz podczas Festiwalu Gieschego we IX. W ramach działań związanych z rewitalizacją Nikiszowca nawiązano współpracę z miejscowością Ratingen w Zagłębiu Ruhry ze względu na analogie między tymi regionami i wynikającą z tego potrzebę dalszego – bardziej kompleksowego i profesjonalnego – podejścia do działań związanych z wykorzystaniem zasobów turystycznych Nikiszowca i ich wykorzystanie dla rozwoju ekonomicznego miejsca.

2. „Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - realizacja od września 2017 roku.

Podjęto działania organizacyjne, administracyjne – biurowe projektu, działania dotyczące spraw promocyjno – informacyjnych projektu. Odbyły się spotkania animatora z mieszkańcami, udział w spotkaniach środowiskowych organizowanych przez mieszkańców (z okazji 10 – lecia działań mieszkańców na osiedlu Bagno) i przez Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 10 (spotkanie z przedstawicielami instytucji lokalnych działających w rejonie Szopienic). Animatorzy lokalni rozeznają lokalne potrzeby i zasoby. Odświeżono pomieszczenie pod Centrum Społecznościowe Szopki, zakupiono meble i część wyposażenia Centrum Społecznościowego Szopki.

3. „Wzmacnianie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego” - realizacja od września 2017 roku.

Podjęto działania związane z zatrudnieniem kadry realizującej zadania, organizacją projektu tj. przygotowaniem dokumentacji projektowej, promocji projektów, przygotowaniem do realizacji działań projektowych. Przeprowadzono rekrutację uczestników do projektu poprzez informowanie seniorów przez organizatorów społeczności lokalnej o ofercie projektu na spotkaniach, w których ww. uczestniczą np. w Klubie Ślązaka, Kafe Byfjy, MDK Bogucice, plakaty informujące o spotkaniach umieszczone w kluczowych

miejscach dzielnic: w bibliotekach, przy szkołach, tablicy miejskiej, administracjach budynków, klatkach schodowych, facebooku Centrum Zimbardo.

W dzielnicy Janów – Nikiszowiec odbyły się: spotkanie z seniorami w ramach spotkań „Klubu Ślązaka” gdzie przedstawiono założenia projektu senioralnego; spotkania Klubu Społecznościowego „Senior w działaniu”, warsztaty decoupage, seniorzy tworzyli pudełeczka na biżuterię, warsztaty „Stroiki na Wszystkich Świętych”, zajęcia z dietetykiem w ramach cyklu zajęć edukacyjnych „Na zdrowie”, spotkania przedświąteczne, w czasie którego uczestnicy mogli porozmawiać na temat zwyczajów kultywowanych w ich domach związanych ze Świętami Bożego Narodzenia oraz wymienić się przepisami na potrawy świąteczne.

W dzielnicy Bogucice podjęto prace związane z rozeznaniem sytuacji środowiskowej dzielnicy. Nawiązano kontakt i zaplanowano współpracę z Dziennym Domem Pomocy Społecznej przy ul. Wiślanej, Parafią pod wezwaniem Św. Szczepana, Miejskim Domem Kultury Bogucice - Zawodzie Dział Bogucice, Radą Jednostki Pomocniczej 13 – Bogucice. Przeprowadzono wizję lokalną terenu, osiedli i ulic w Bogucicach oraz Parku Boguckiego. Odbyły się zajęcia „Klubu seniora”, w ramach których odbyły się Warsztaty kreatywne pt. „Porcelana jak malowana - czyli ozdabianie filiżanek według własnych projektów”; spotkanie ze specjalistą podologiem, dietetykiem na temat zdrowego odżywiania w ramach cyklu „Porozmawiajmy o zdrowiu”; warsztaty poświęcone przygotowaniom do Świąt Bożego Narodzenia Seniorki, na których tworzone były świąteczne dekoracje.

4. Centrum społecznościowe w Załężu „Nasze Załęże” - realizacja od sierpnia 2017 roku.

Podjęto działania związane z zatrudnieniem kadry realizującej zadania (ogłoszono nabór na animatorów lokalnych), organizacją projektu tj. przygotowaniem dokumentacji projektowej, promocji projektów, przygotowaniem do realizacji działań projektowych itp. Przeprowadzono remont i adaptację Centrum Społecznościowego „Nasze Załęże” - przygotowano miejsce do realizacji projektu. Dokonano prac remontowo-wykończeniowych tj. wymianę instalacji elektrycznej, remont podłogi, malowanie ścian, zakup usługi. Zorganizowano wraz z uczniami i pracownikami ZSiP2 Wieczornicę, na którą zakupiono poczęstunek w formie cateringu oraz przygotowano Barbórkę dla mieszkańców Załęża przez uczniów i pracowników SP 22.

18.9 Inne działania Ośrodka realizowane w celu poszerzenia oferty wsparcia

MOPS Katowice w 2017 roku współuczestniczył w realizacji projektu Resilient Europe, finansowanego w ramach Programu Urbact III. Celem głównym projektu jest zaproponowanie mechanizmów i instrumentów umożliwiających przezwyciężenie sytuacji kryzysowej obszaru w wymiarze społecznym, ekonomicznym, przestrzennym i środowiskowym. Efektem projektu będzie opracowanie Zintegrowanego Planu Działania dla obszaru Załęża, przy współpracy z powołaną Lokalną Grupą Urbact, w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańców oraz instytucji z obszaru Załęża. Realizacja projektu potrwa do maja 2018 roku. W projekcie uczestniczą partnerzy międzynarodowi. Liderem projektu jest Miasto Rotterdam. Miasto Katowice jest jednym z partnerów projektu. Pracownicy Ośrodka w ramach projektu zaangażowani są w pracę Lokalnej Grupy Urbact oraz Zespołu Roboczego.

W związku z ustawą „Za życiem” nawiązano współpracę z NFZ, placówkami służby zdrowia, resortu edukacji, podmiotami III sektora działającymi w obszarze m.in. świadczeń w zakresie ginekologii i położnictwa (26 podmiotów), diagnostyki prenatalnej (31 podmiotów), położnictwa i ginekologii – hospitalizacja II i III poziomu referencyjności oraz neonatologii – hospitalizacja II i III poziomu referencyjności (35 podmiotów) w zakresie pozyskania informacji, dotyczącej liczby osób (mieszkańców Katowic), które mogą być objęte wsparciem asystenta rodziny zgodnie z w/w ustawą z uwagi na ciężką powikłaną, niepowodzenia położnicze, rodziny dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

18.10 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym

Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS uczestniczył jako jeden z liderów w Śląskiej Regionalnej Koalicji Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Koalicja ta zrzesza Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu województwa śląskiego. Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS uczestniczy w pracach Ogólnopolskiej Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dnia 17.07.2017 roku odbyła się wizyta studyjna przedstawicieli charytatywnego niemieckiego stowarzyszenia AWO Die Arbeiterwohlfahrt, które jest jednym z niemieckich podmiotów non-profit, zajmujących się wsparciem społecznym. Wizytę szczegółowo opisano w rozdz. XVI niniejszego sprawozdania.

W ramach zapoczątkowanej w grudniu 2016r. współpracy z Uniwersytetem Śląskim, Wydziałem Teologicznym, prowadzono prace dotyczące ujednolicenia formuły praktyk studenckich w bieżącym roku akademickim, tak by jeszcze lepiej przygotować studentów do pracy asystenta rodziny. Celem praktyk jest wzbogacenie wiedzy studenta o praktyczną wiedzę i poznanie warsztatu pracy, oraz funkcjonowania Ośrodka w Katowicach. Studenci Wydziału Teologii na kierunku Nauk o Rodzinie, odbywali praktyki w CPS. Planowane jest zacieśnienie współpracy w tym względzie w kolejnym roku akademickim i zapewnienie kolejnych miejsc dla praktykantów.

Centrum Rehabilitacji Społecznej wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem medycznym z terenu Katowic i regionu, było współorganizatorem Śląskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Zdrowia Psychicznego, które miały miejsce w dniach 28 września 2017 r. Celem imprezy było zwrócenie uwagi na dwie ważne społecznie kwestie takie jak integracja z osobami chorującymi psychicznie oraz wpływ zdrowia fizycznego na dobrostan psychiczny. Intencją corocznych obchodów jest przeciwdziałanie stygmatyzacji osób chorujących psychicznie oraz popularyzacja idei higieny psychicznej poprzez aktywność fizyczną.

ZAKOŃCZENIE

W 2018 roku Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

- prowadzeniu aktywnej polityki senioralnej (wzbogacaniu i rozszerzaniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z organizacjami i instytucjami partnerskimi);
- dalszej sprawnej realizacji rządowego programu 500+ (sprawne przyjmowanie wniosków, weryfikowanie uprawnień);
- efektywnym wykorzystywaniu zewnętrznych źródeł finansowania w celu rozbudowania oferty Ośrodka skierowanej w pierwszej kolejności na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych, zwłaszcza w oparciu o formułę ZIT), w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na aktywizację społeczną mieszkańców Katowic. Oferta ZIT pozwoli dotrzeć z nowatorską i wyjątkowo bogatą ofertą do mieszkańców Katowic wymagających szczególnego wsparcia m.in. osób niepełnosprawnych (w tym niskofunkcyjnych czy też z autyzmem) oraz seniorów. Skalę oddziaływania obrazuje wartość samych projektów ZIT, która wynosi łącznie ponad 17 mln zł;
- dalszym pogłębianiu współpracy z partnerami, z którymi Ośrodek realizuje wspólne projekty (w tym projekty konkursowe, pozakonkursowe, ZIT współfinansowane ze środków unijnych) ukierunkowane na wsparcie mieszkańców Katowic w takich obszarach jak: wspieranie rodziny, pomoc osobom w wieku senioralnym, pomoc osobom bezdomnym, niepełnosprawnym, bezrobotnym oraz realizowanie tych przedsięwzięć na większą niż w latach poprzednich skalę;
- stałej, konsekwentnej rozbudowie oferty wysokospecjalistycznego indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice m.in. poprzez rozwijanie realizowanych usług asystenckich (m.in. streetworkera, asystentów rodziny – w tym przy uwzględnieniu zadań wynikających z ustawy „Za życiem”, asystenta osoby bezdomnej);
- dalszym inwestowaniu w rozwój infrastruktury informatycznej (wdrażanie innowacyjnych rozwiązań IT);
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego, w tym w oparciu o realizację Centrów Społecznościowych (rozwijanie istniejących, jak i tworzenie nowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnic rewitalizowanych) - we współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnych, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych;
- dalszym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej) oraz wdrożeniu na większą skalę nowatorskich form wsparcia (np. superwizji pracy socjalnej).

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku **2017** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **554** osoby w ramach **528,85** etatu. Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło **493,26** etatu (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej).

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło **3 151,6 zł** (bez środków z Unii Europejskiej).

Spośród **554** pracowników:

- 425 osób posiada wykształcenie wyższe (co stanowi 76,71% ogółu zatrudnionych),
- 120 osób posiada wykształcenie średnie,
- 5 osób (w ramach 3 etatów) posiada wykształcenie zawodowe,
- 4 osoby (w ramach 2,75 etatu) posiadają wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, psychiatry zatrudnione były 42 osoby, a na stanowisku pracownika socjalnego (głównego specjalisty, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej, starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) 134 osoby. Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było 30 osób.

Z ogólnej liczby **164** pracowników socjalnych, **130** (w ramach 128,5 etatu) osób zajmuje się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych. Na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, (młodszego koordynatora rpz, koordynatora rpz, starszego koordynatora rpz) zatrudnionych było **20** osób, a na stanowisku asystenta rodziny (młodszego asystenta rodziny, asystenta rodziny, starszego asystenta rodziny) – **26** osób.

W ośrodkach wsparcia zatrudnionych było **31** osób, w tym w Schroniskach dla Bezdomnych Kobiet i Kobiet z Dziećmi **19** osób oraz w Schroniskach dla Mężczyzn **12** osób. W Świetlicach Specjalistycznych, będących placówkami wsparcia dziennego zatrudnione były **44** osoby. W Sekcji Mieszkań Chronionych zatrudnionych było **12** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2017 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach informatyzacji wykonywano następujące prace:

- zakupiono komputery i drukarki oraz wymieniono zużyty już sprzęt komputerowy pracujący w Ośrodku,
- zakupiono przedłużenie opieki nad oprogramowaniem sieciowym,
- prowadzono bieżące prace konserwacyjne w ramach obowiązujących umów.

Zakupiono również bibliotekę taśmową. Kopie zapasowe danych przetwarzanych w Ośrodku wykonywane są na taśmy, które charakteryzują się niską ceną w stosunku do pojemności, łatwością przechowywania i przenoszenia do innej lokalizacji. Kopie wykonywane są z wykorzystaniem biblioteki taśmowej. Konieczność zakupu podyktowana była uszkodzeniem uprzednio wykorzystywanej biblioteki i niedostępnością uszkodzonego napędu taśmowego. Nowa biblioteka wyposażona jest w napęd nowszej generacji. Zakupiono 2 serwery dla jednostek terenowych Ośrodka. Wymienione zostały dwa najstarsze pracujące w Ośrodku serwery. Wymieniane serwery nie posiadały parametrów pozwalających na instalację aktualnego oprogramowania. W ramach posiadanych środków kupiony został UPS. Zapewnia on bezpieczeństwo zasilania urządzeń w serwerowni Ośrodka. Awaryjne wyłączenie mogłoby spowodować nieodwracalne uszkodzenie danych oraz wstrzymanie pracy Ośrodka. UPS stanowi pojedynczy punkt awarii, dlatego bezpieczeństwo zasilania serwerowni zapewniane jest przez dwa takie urządzenia. Wymienione zostało starsze z nich. Konieczność wymiany wynikała zarówno z wieku urządzenia, które zgodnie z dobrymi praktykami powinno być okresowo wymieniane, oraz z powodu zgłaszanych przez urządzenie komunikatów o błędach, których nie był w stanie usunąć autoryzowany serwis. Do serwerowni zakupiono przełączniki SAN. Przełączniki stanowią centralny punkt przepływu danych w serwerowni Ośrodka i umożliwiają szybką i bezpieczną wymianę danych pomiędzy serwerami a macierzą dyskową. Wymieniane urządzenia były jednymi z najstarszych w serwerowni Ośrodka i powodowały opóźnienia w przesyłaniu danych pomiędzy macierzą dyskową a serwerami, które pozwalały już na szybszą transmisję danych.

W celu oszczędności i zapewnienia ciągłości pracy, w Ośrodku wykorzystuje się serwery wirtualne, działające na mniejszej liczbie serwerów fizycznych. Zwiększono ilości pamięci w fizycznych serwerach, co pozwoliło na uruchomienie dodatkowych maszyn wirtualnych, bez kupowania kolejnych serwerów fizycznych. Wykorzystywany w Ośrodku UTM zapewnia bezpieczeństwo na styku z Internetem. Jednocześnie dla komunikacji pomiędzy jednostkami Ośrodka wykorzystywane są routery, których parametry powodowały opóźnienia w przesyłaniu danych pomiędzy jednostkami Ośrodka. Zakupiono UTM-y, które będą mogły zapewniać bezpieczeństwo na styku z Internetem, a jednocześnie przejmą zadania dotychczas realizowane przez routery. Jednocześnie uprości to architekturę sieci, co ułatwi zarządzanie. Dotychczasowe UTM-y zostaną wykorzystane jako przełączniki trzeciej warstwy w sieci, pozwalając jednocześnie na filtrowanie ruchu w sieci lokalnej Ośrodka.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2017 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2017 r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	ul. Dębowa 16c	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 5	Wymiana wykładziny we wszystkich pokojach na I piętrze na płytki podłogowe oraz w 2 pokojach na parterze. Remont łazienki na I p. (malowanie, wymiana drzwi, wymiana kafelek ściennych i podłogowych oraz armatury). Naprawa miejsca odspojenia płytek ceramicznych i tynku w bortnicach podjazdu dla niepełnosprawnych.	23 697,48
2.	ul. Czecha 2	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 6, Świetlica Specjalistyczna nr 5	Wykonanie nowej nawierzchni schodów i podestu wejścia głównego.	11 987,80
3.	ul. Krakowska 138	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9, Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 10, Schronisko dla bezdomnych mężczyzn, Specjalistyczny Klub Młodzieżowy nr 2	Wykonanie nowej nawierzchni schodów wraz z okapnikiem podestu górnego wejścia do budynku.	8 854,77
4.	ul. Orkana 7a	Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi, Świetlica Specjalistyczna nr 1	Remont łazienek. Remont wymiennikowni. Remont elewacji zewnętrznej budynku wraz z malowaniem.	469 621,61
5.	ul. Mikołowska 13a	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Konserwacja okratowania okien. Konserwacja lub wymiana obróbki krawędzi dachu przybudówki klatki schodowej. Naprawa tynku kominów. Wykonanie wejścia na dach.	9 587,21
6.	ul. Głogowska 23	Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 2	Remont kominów. Odtworzenie instalacji odgromowej.	5 894,49
7.	ul. Jagiellońska 17	budynek administracyjny MOPS	Prace remontowe: naprawa podłóg, usunięcie grzyba, odmalowanie pomieszczeń, usunięcie pęknięć stropu.	68 453,11

598 096,47

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2018

(zgodnie z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust.12 ustawy pomocy społecznej oraz art 179 i art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	Potrzeby 2018
OGÓŁEM	113 509 654
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	113 351 134
1. Zadania własne	108 868 269
2. Zadania zlecone	4 482 865
Ogółem inwestycje	158 520
1. Zadania inwestycyjne	16 500
2. Zakupy inwestycyjne	142 020

Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze - 85117 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	500 000	
Zakup usług w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych	500 000	finansowanie pobytu dzieci będących pod opieką pieczy zastępczej w Zakładach Opiekuńczo -Lecznicznych

Zwalczanie narkomanii - 85153 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	804 096	
Świetlice MOPS	804 096	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	3 730 196	
Świetlice MOPS	853 994	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	2 038 020	5 Świetlice specjalistycznych, 2 Kluby Specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze, 2 koła zainteresowań, 3 prace podwórkowe
Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	124 972	Prowadzenie telefonu zaufania oraz punktu informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców Katowic
Prowadzenie Ośrodka Interwencji kryzysowej w formie udzielenia schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet z dziećmi -Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	120 450	Udzielenie schronienia wraz z wyżywieniem dla 10 kobiet z dziećmi
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	424 397	koszty utrzymania pomieszczeń, wynagrodzeń zatrudnionych specjalistów świadczących
Centrum Rehabilitacji Społecznej	113 448	

Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	54 915	poradnictwo w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi
Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego - 85156 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	98 844	
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Zakątek"	27 520	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Stanica"	28 080	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Tęcza"	19 656	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nr 1,2,3 prowadzonych na zlecenie miasta Katowice	23 588	42 wychowanków

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	18 071 405	
Zapewnienie opieki w niepublicznych domach pomocy społecznej	16 000 879	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy mieszczący się na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - prowadzenie domów pomocy społecznej	2 070 526	prowadzenie domu pomocy społecznej na terenie Katowic o zasięgu ponadgminnym dla osób w podeszłym wieku

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	8 813 935	
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przyszań	4 377 811	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych - 88 miejsc
Zakupy inwestycyjne	28 000	Zakup pralnicy
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Zacisze	4 393 424	DPS dla osób w podeszłym wieku - 98 miejsc
Zakupy inwestycyjne	114 020	Zakup samochodu osobowego-65 220 zł, zakup maglownicy elektrycznej 43 300 zł, zakup podnośnika 5 500 zł
Budżet obywatelski	42 700	Klub Podróżnika „Rajza” dla Seniorów Domów Pomocy Społecznej „Przyszań” i „Zacisze”

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	8 012 918	
Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	901 740	88 miejsc oraz 20 dodatkowych doraźnych miejsc w okresie zimowym
Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi	1 101 381	126 miejsc
Budżet Obywatelski – wsparcie Dziennych Domów Pomocy Społecznej	150 342	
Budżet Obywatelski – Ogrodzenie DDPS nr 5 przy ul. Świdnickiej 35	43 050	
Remont	12 000	Remont obiektu przy ul. Gliwickiej 74
koszty obsługi	461 429	koszty obsługi realizowanych zadań oraz koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej
program dla osób starszych i niepełnosprawnych Grupa wsparcia -"Radość życia -wszystko mogę"	21 438	
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - Prowadzenie Dziennych Domów Pomocy Społecznej	4 369 584	Prowadzenie 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	951 954	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej: Udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania, w tym:	1 382 374	
Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dotacja na prowadzenie ŚDS	1 382 374	Środki niezbędne na kontynuację trzech umów w 2018 r. na realizację zadania - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 1). ŚDS CONVIVERE 25 osób x 1 458,20 zł. x 12 miesięcy = 437 460,00 zł. 2). ŚDS CARITAS 20 osób x 1 458,20 zł. x 12 miesięcy = 349 968,00 zł. 3). ŚDS PRZYSTAŃ 34 osoby x 1 458,20 zł. X 12 miesięcy = 594 945,60 zł.

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania, w tym:	594 946	
Dotacja na prowadzenie ŚDS Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dotacja na prowadzenie ŚDS	594 946	Środki niezbędne na kontynuację umowy w kwocie 465 120,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. AD VITAM DIGNAM 34 osoby x 1 458,20 z. x 12 miesięcy 594 945,60 zł.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	310 763	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	310 763	koszt utrzymania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie udzielania pomocy dla ofiar przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	21 150	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	16 920	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie
OIK - przeciwdziałanie przemocy	4 230	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	525 502	
ubezpieczenia zdrowotne	525 502	Ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	7 590 886	
świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin	7 020 386	Zasiłki i pomoc w naturze
pomoc dla dzieci	557 500	wyprawki szkolne 300, zielona szkoła 26 000, bilety dla dzieci na dojazdy do szkół w tym bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych 9 600, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej 2 700, wypoczynek dzieci 518 900
Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego	13 000	Wypłaty zasiłków losowych dla około 15 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 396 518	
zasiłki stałe	4 396 518	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1420 osób

Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	143 000	
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	143 000	Realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej: Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	17 612 617	
praca socjalna	5 716 380	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic
poradnictwo specjalistyczne	89 929	koszt świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
koszty obsługi	11 602 308	Koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
remonty	204 000	Remont obiektu przy ul. Jagiellońskiej 17

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 620 949	
poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)	222 447	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin oraz szkolenia dla rodzin zastępczych

Centrum Rehabilitacji Społecznej	448 008	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie
OIK - przeciwdziałanie kryzysowi	168 433	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób będących w sytuacji kryzysowej
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	22 793	Szkolenia dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze
mieszkania chronione dla osób starszych, z upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnych	748 768	3 mieszkania przeznaczone dla 21 osób
remont	10 500	Remont obiektu przy ul. Gliwickiej 74a

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	7 012 373	
usługi opiekuńcze	5 541 171	Usługi opiekuńcze świadczyć będą 2 podmioty w 4 rejonach. Miesięcznie wykonywane będzie około 26 793 godzin.
Donoszenie posiłków	537 607	Gminny program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020
specjalistyczne usługi opiekuńcze	932 853	Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyć będą 2 podmioty w 4 rejonach. Miesięcznie wykonywane będzie około 3 932 godzin.
usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej	742	Dofinansowanie do kosztów utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	418 721	
zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych	63 558	Miesięcznie wykonywane jest około 252 godzin.
usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej	355 163	Koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w zakresie dożywiania - 85230 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	5 211 914	
Posiłek dla potrzebujących	26 862	Posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy

Posiłek dla potrzebujących	4 700 425	Dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady szkółach
Posiłek dla potrzebujących bez wywiadu (bez decyzji)	60 000	Dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
Dowóz posiłków do szkół	111 732	Dowóz posiłków do szkół
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	312 895	Realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej: Udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

Pozostała działalność - 85295 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	50 000	
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	50 000	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej: Działalność charytatywna

Pomoc dla repatriantów - 85334 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	28 090	
Świadczenia dla repatriantów	28 090	Pomoc materialna na naukę języka polskiego oraz pokrycie opłat za utrzymanie mieszkania dla 2 rodzin repatriantów (na podstawie uchwały nr XXX/628/16 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2016 r. w sprawie osiedlenia się w Katowicach dwóch rodzin polskiego pochodzenia w ramach repatriacji)

Wspieranie rodziny - 85504 - zadania własne gminy	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania, w tym:	2 381 420	
Świetlice MOPS	404 967	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
remont	7 500	Remont obiektu przy ul. Gliwickiej 74a
Funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	824 350	Koszt wynagrodzeń i działalności Zespołu
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	1 095 589	3 świetlice specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze
Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	49 014	Realizacja zadań z zakresu: Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka

Rodziny zastępcze - 85508 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 303 740	
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych	593 500	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
Świadczenia dla rodzin zastępczych	4 792 877	świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych
Szkolenia dla rodzin zastępczych	14 840	
Dzień Rodzicielstwa Zastępczego	24 000	
Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	668 834	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w tym koszty pracodawcy
funkcjonowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej	1 369 587	koszty wynagrodzeń i funkcjonowania Zespołu
Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu	1 840 102	Przeciętny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej poza Katowicami wynosi 1 800,00 zł. miesięcznie

Rodziny zastępcze - 85508 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 966 830	
Dodatek wychowawczy	1 966 830	Świadczenie w postaci dodatku wychowawczego wraz z kosztami obsługi

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych - 85510 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2018	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	12 747 947	
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek	397 952,00	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu	762 353	Przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza Katowicami wynosi 4 100,00 zł. miesięcznie
Dotacje celowe - środki na finansowanie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Katowic prowadzonej na zlecenie miasta Katowice	1 612 800	Koszt pobytu jednego wychowanka wynosi 3200 zł miesięcznie, w ramach dotacji celowej dla organizacji pozarządowych na prowadzenie trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego zapewnia się miejsce w ciągu całego roku (12 miesięcy) dla 42 dzieci

Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Zakątek"	3 230 500	Liczba miejsc w placówce - 50
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Stanica"	3 526 202	Liczba miejsc w placówce - 50
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Tęcza"	3 218 140	52 miejsca w placówce opiekuńczo – wychowawczej; 1 grupa usamodzielnienia – 11 wychowanków, 41 miejsc w dwóch budynkach – w jednym 21,a w drugim 20 wychowanków
zadanie inwestycyjne - Dom Dziecka "Zakątek"	16 500	Zakup i wdrożenie systemu zarządzania siecią LAN, zakup wraz z montażem pieca gazowego z funkcją CO i CUW dla mieszkania przy ul. Chopina